

popüler kültür Esmeler

SAYI: 36 - 2008 OCAK FİYATI: 4,5 YTL (KDV DAHİL) Kıbrıs : 6 YTL Avrupa : 5 € ABD : 7 \$

Tehdit
Politikası

Zaro Ağa
160
Yaşında

Teşkilat-i
Mahsusaya
Mahsus
Bir Tetikçi

Kadı
Muhammed'in
Vasiyetnamesi

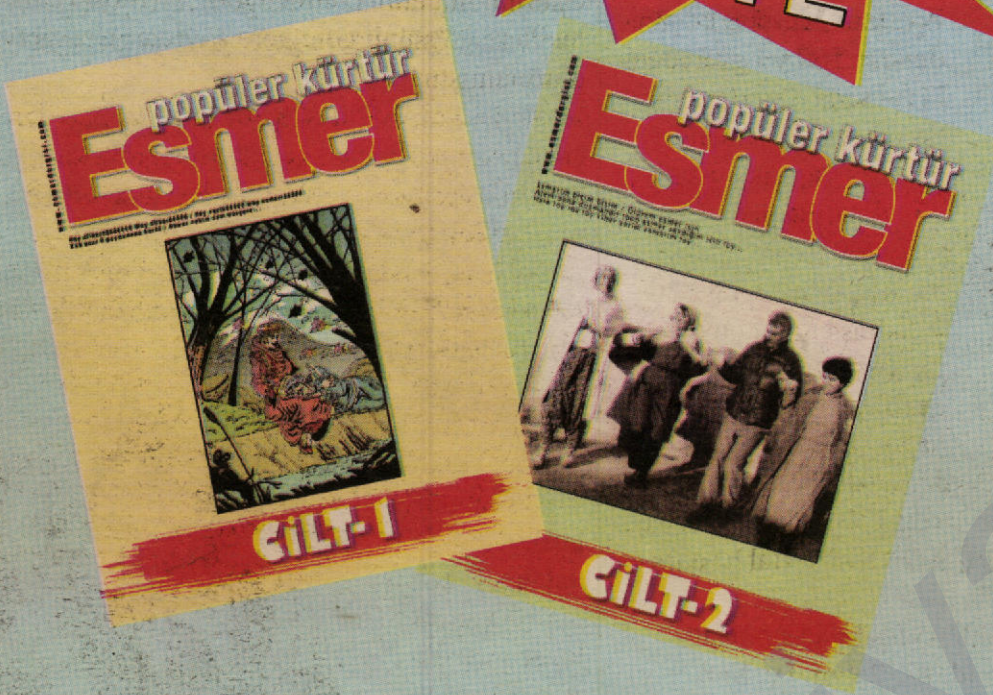
Acı Çekmeyi
Bilmeyen
Sanatçı Olamaz

ÜÇ KİŞİ BİR TABUTTA

Esmer Ciltleri Yeni İndirimli Fiyatlarıyla

2. Cilt Bir Arada
40 YTL

- ⇒ 48 adet portre
- ⇒ 100 adet çizgi roman
- ⇒ 120 adet söyleşi
- ⇒ 500 adet karikatür
- ⇒ 600 şiir
- ⇒ 900 makale
- ⇒ 1000 fotoğraf

Koleksiyoncular, arşiv meraklıları, edebiyat severler, kürt tarihi ile ilgilenenler, ortak kültüre ilgi gösterenler, şairler, yazarlar, bakkallar, berberler, kasaplar, taksiciler, çizerler, siyasetçiler, askerler, hakimler, matbaacılar, kütüphaneciler, öğretmenler, öğrenciler, tutsaklar, firarlar, eşkiyalar, ve diğerleri...

Şimdi Esmer Ciltlerini Edinmenin Tam Zamanı...

0212.451 53 05

Değerli Esmer Dergisi okurları,

Bilindiği gibi sizlerin de katkı ve dayanışması ile Esmer 4. yılına girdi. Geçmiş sayılarımızı 12 aylık (yıllık) süreçlere göre ciltlemiş ve Esmer Cilt 1 ve Esmer Cilt 2 olarak satışa sunmuş bulunmaktayız. Ciltlerin her biri 20 YTL den, toplam 40 Ytl. olarak sizlere sunulmaktadır. Abonelik işlemlerinizin yenilenmesi ya da yeniden yapılabilmesi için sizin onayınızı bekliyoruz. İletişim bilgilerinizi güncellemek bakımından lütfen tel, fax ve e-mailinizi bize yazın. Ödemelerinizi aşağıda yazılı olan banka hesap numaralarına ve ya makbuz karşılığında Abone temsilcilerimize yapabilirsiniz. Banka havale dekontunuz elimize geçer geçmez aboneliğiniz yapılacaktır. Bunun için dekontu bize fakslayın.

ÇEŞİTLİ SEÇENEKLERLE SİZLERE SUNDUĞUMUZ ABONELİK TARİFELERİ AŞAĞIDA BİLGİLERİNİZE SUNULMAKTADIR.

TARİFE : 1- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ İÇİN;

1 ve 2. CİLT + 2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 125
euro + 25 euro posta	= 150 Euro
2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 100
euro + 15 euro posta	= 115 Euro
1 yıllık abonelik	= 75
euro + 10 euro posta	= 85 Euro

EURO HESABIMIZ : RONAK KÜLTÜR AŞ.

Ziraat Bankası/Şirinevler Şb. 435 276 89 - 5003

TARİFE : 2- AMERİKA VE DİĞER ÜLKELER İÇİN;

1 ve 2. CİLT + 2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 175
dolar + 25 dolar posta	= 200 Dolar
2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 135 dolar + 15
dolar posta	= 150 Dolar
1 yıllık abonelik	= 100 dolar + 15 dolar posta = 115 Dolar

DOLAR HESABIMIZ : RONAK KÜLTÜR AŞ.

Ziraat Bankası/ Şirinevler Şb. 435 276 89 - 5002

TARİFE : 3- TÜRKİYE İÇİN ;

1 ve 2. CİLT + 2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 150 YTL
2007 sayıları + 1 yıllık abonelik	= 100 YTL
1 yıllık abonelik	= 60 YTL

YTL HESABIMIZ : RONAK KÜLTÜR AŞ.

Ziraat Bankası/ Şirinevler Şb. 435 276 89 – 5001
Türkiye İş Bankası Şişli / Çarşı Şb. 39049

ADRES :

Mahmutbey yolu Meriç sok. No:28 K:5 Şirinevler-
Bahçelievler-İstanbul

Tel : (212) 451 53 05 Faks : (212) 451 53 68

E-mail : esmer.dergisi@hotmail.com

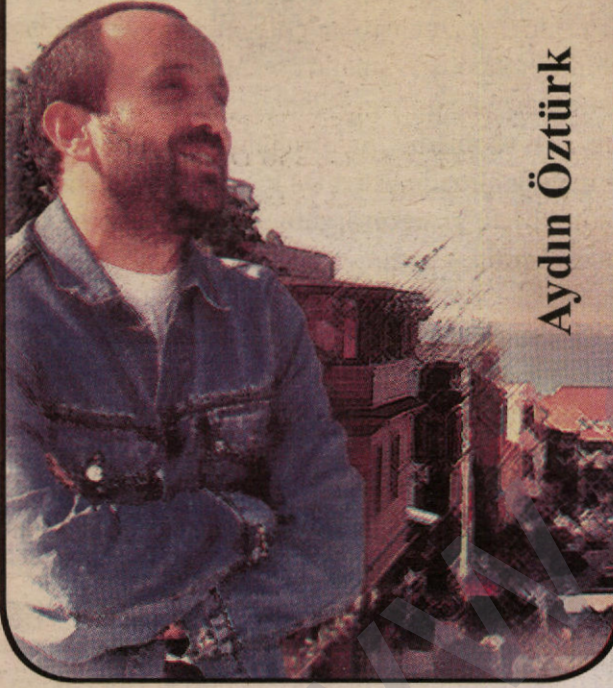
ronak.kultur@hotmail.com

Bulut Geçti

Simsiyah bir bulut geçti yaralarından
Göğün kazanı devrilip döküldü
Ne var ne yoksa yıllarına komşu
Sel olup taşı sokaklarda
İçin çarpa çarpa köşelere
Kendine koştu

Bulut geçti
Simsiyah bir bulut geçti gözlerinden
Acılarının duvarına tutuna tutuna
Kalkacaksın elbet ayağa
Yüzünün unuttuğu gülücükler
Yeniden konacak gamzelerine
Yeniden kuracaksın zembereğini
tutunmanın
Hayatının kadranında
yürüyeceksin yeniden

Bulut geçti
Simsiyah bir bulut geçti içinden
Yağıp kendine karıştın

Aydın Öztürk

popüler kürtür
Esmer

**KURBAN BAYRAMINIZI ve
YENİ YILINIZI KUTLAR;
MUTLU ve BARIŞ DOLU
BİR GELECEK DİLER.**

HER KÜRT ONUN KADAR YAŞASA, NELER OLURDU ACABA?

**Bitlisli bir Kürt olan Zaro Ağa,
tamı tamına 160 yıl yaşadı.**

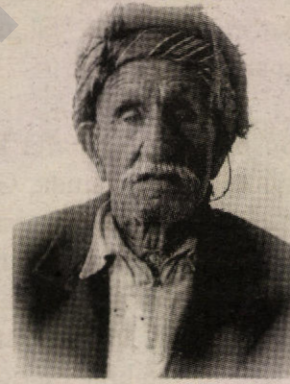
Zaro Ağa, 1774 ile 1934 yılları arasında yaşayan Bitlis iline bağlı Mutki ilçesinin Meydan köyündendir. 160 yıl gibi uzun bir yaşam sürmüş olan bu zat, yakın zamanın en fazla yaşamış insanı olarak tarihe geçti. Üç yüzyılın yaşam tarzına tanıklık etmiş olan Zaro Ağa, yaşamının büyük bir kısmını İstanbul'da geçirmiş ve hamallık yaparak yaşamını sürdürmüştür. Zaro Ağanın

İstanbul macerasının tarihi 1700 de başlıyor ve 1934 yılında, İstanbul'daki Şişli Etfal hastanesinde son buluyor.

Zaro Ağa, 10 Osmanlı padişahını görmüştür. Bunlar, I. Abdülhamid, III. Selim, IV. Mustafa, II. Mahmud, Abdülmecid, Abdülaziz, V. Murad, II. Abdülhamid, V. Mehmet Reşat ve Vahdettin'dir. Ayrıca, yakın çağın, bu en uzun ömürlü ünlü Kürdü, 7 büyük savaşı da yaşamıştır. Bu savaşlar da, şunlardır. Kırım Savaşı, Osmanlı-Rus savaşları, Plevne savaşı, Kafkasya Savaşı, Balkan savaşı, Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı.

Motkili Zaro, 1900'lü yılların başında, Avrupa medyasının ilgi odağı oldu. Bu yüzden onun yaşamı inceleme altına alındı. Bu incelemelerden edinilen bilgiler kayıt altına alındı. Zaro Ağa, bu nedenle, bir anda tüm dünya medyasının odak noktası haline geldi. Avrupalılar, Zaro'yu Avrupa gezilerine davet ettiler. Zaro, tanıtım amacıyla 1925 yılında İtalya, 1930 yılında Amerika, 1931 yılında İngiltere'ye gitti. O buralarda, kendince, uzun yaşamının sırlarını anlattı insanlara. Birifingler verdi, konferanslara katıldı.

Zaro Ağa, yaşamı boyunca 20 kez evlendi. Eşlerinden biri, bir Fransız'dı. Bu kişinin öteki

eşleri Türkiye'nin çeşitli illerindendi. Zaro, her seferinde, özellikle, Siirt ve İstanbul'daki eşlerini hiç ihmal etmediğini, Avrupalı gazetecilere göğsünü gere gere söylemekten geri durmamıştır.

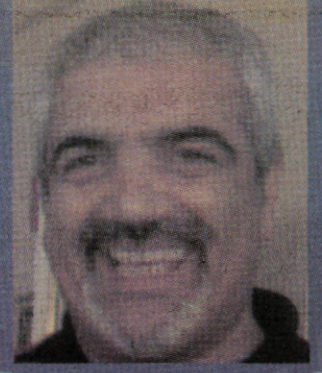
Bu kadar çok evlilik yapmış bir adamını, kendi çocuklarının sayısını ve adlarını, hatta kimi zaman eşlerinin de adlarını ezberinde tutamaması, bilmemesi doğaldır. Kaldı ki, Zaro, ne torunlarını, ne de torunlarının çocuklarını asla tanıma şansı bulamamıştır. O dört nesil devirmiş bir istisnadır ve insan ömrüne ilişkin olan bilgiler konusunda ezberleri bozmuştur.

İstanbul'da hamallık yaparken, birde hamalları örgütlemiş ve Hamallar Teşkilatı'nı da kurmuştu. Zaro Ağa'yı Amerika'ya götürenler, onun üzerinden para kazandılar. Onu sirkelere ve panayirlara çıkarıp insanlara teşhir ettiler. Zaro ağa, daha iyi bir yaşam vaadı ile amerikaya götürülmeye ikna edilmiştir. Sirkelerde, Zaro ile fotoğraf çekilmek 10 dolar, öpmek ise 15 dolardı.

Zaro Ağa, 160 yaşında Şişli Etfal'de öldüğünde cesedine el konuldu, otopsi yapıldı ve uzun yaşamın sırları öğrenilsin diye beyni, ciğeri ve kalbi çıkarılarak, bilimsel incelemeler yapılmak üzere amerikaya götürüldü. Bedeninden geriye kalan bölümler ise, İstanbul'da, Eyüp Mezarlığına defnedildi.

Zaronun cenazesinde ağlayan biri vardı. O da, torununun torununun torunlarından biri. Dedesinin dedesi olan Zaro ağa gömülürken o ağlıyordu ve onun, dünyaya doyamadan gittiğini söylüyordu... Ruh şad olsun.

Acaba diyorum, her Kürt zaro ağa kadar ömür sürmüş olsa neler olur dünyada..?

[latifepözdemir]

[İsmail Beşikçi]

1998 Ekim'inde, Suriye üzerinde yoğun bir tehdit geliştirildi. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Suriye'den çıkarılmasını amaçlayan bu politika, devlet ve hükümet yöneticileri tarafından sistematik bir şekilde uygulandı. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Dışişleri Bakanı, Suriye'ye karşı sık sık demeç verir oldular. PKK lideri Abdullah Öcalan'ın Suriyeden çıkarılmasını, aksi halde Şam'ın işgal edileceğini dile getirdiler. 7-8 Ekim günlerinde, Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Atilla Ateş, Suriye sınırında, Suriye yönetimini bir defa daha tehdit etti. Bu tehditlerden sonra, 9 Ekim'de, Suriye, Abdullah Öcalan'ı Suriye'den çıkardı. Abdullah Öcalan için, Yunanistan, Rusya Federasyonu, İtalya,...süreci böyle başladı. Tehditler amacına ulaşmıştı.

2006-2007 yıllarında, Irak sınırına asker yığılması, sınır ötesi operasyon beklentilerinin, bu konuyla ilgili haberlerin, yorumların gittikçe yoğunlaşması, Ekim 1998'deki, Suriye'nin durumunu, sınırda yapılan tehditleri hatırlatıyor. Yalnız iki durum arasında önemli bir fark da vardır. 1998 de Suriye tehdit edilirken sınıra asker yığılmamıştı. Suriye'nin, Şam'ın işgalinden söz ediliyordu ama Suriye sınırına gerek asker olarak, gerek tank, top, zırhlılar gibi silah araç ve gereçleri olarak yığınak yapılmamıştı.

200 km. lik Irak sınırında 2 yıldır çok yoğun bir yığınak var. Türk basını bazen, 100 - 150 bin, bazen de 250 bin askerin sınırda yığıldığını, tank, top, zırhlılar gibi savaş araç ve gereçlerinin askeri yığınağa destek olduğunu belirtiyor. Bu tehdit elbette Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne, Mesut Barzani ve Celal Talabani gibi Kürt liderlerine karşıdır. Kürdistan Bölgesel Yönetimi'nin, yani Kürt Federe Devleti'nin gittikçe ete kemiğe bürünmesi, Türkiye'yi rahatsız edici bulunuyor.

Sınırdaki askeri tehditle bu gelişmenin durdurulması amaçlanıyor. Kerkük referandumunun iptal edilmesi, bağımsız bir Kürt Devleti'nin düşünülmemesi, peshmergelerin PKK güçlerine karşı bizzat çarpışmaları, yine devletin istekleri arasında yer alıyor. 2007 Eylül ve Ekim ayı başlarında bu

Tehdit Politikası

tehdit doruk noktasına ulaştı. PKK bahane edilerek Bölgesel Kürt Yönetimi tehdit ediliyor.

29 Eylül 2007'de, Beytüşşebap'ın Hemkan Köyü'nde, köylere su getirmeye çalışan köylülere bir saldırı oldu. Minübüsle kanal inşaatından evlerine dönen köylüler, yolda saldırıya uğradı. Bu köylülerden yedisi köy koruyucusuydu. Minübüsdeki 13 kişiden 12'si minibüsün içinde öldü. Biri yaralı olarak kurtuldu, kaçmayı başardı. Şırnak Valisi, basına, kamuoyuna, bu saldırının PKK tarafından gerçekleştirildiğini, olayın baştan aşağı PKK'yi işaret ettiğini duyurdu. Hemen ertesi günü, basın, medya, PKK'yi suçlayıcı haberler, yorumlar yayımlamaya başladı. Bir-iki gün sonra, PKK bu saldırıyla hiçbir ilişkilerinin olmadığını, saldırının, JİTEM'in gözetiminde, hasım aşiretin korucuları tarafından gerçekleştirildiğini açıkladı. Ama medya, PKK'nin bu açıklamasını görmezlikten geldi, PKK'yi suçlamaya devam etti. Saldırıdan yaralı olarak kurtulan gencin konuşmasından, ve özgülce konuşmasının korucu ve JİTEM unsurları tarafından engellenmesinden, köylülerin anlamından, tutumundan, TBMM İnsan Hakları Komisyonu'nun çalışmalarından, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi'nin köyde yaptığı çalışmalardan, olayın JİTEM unsurları tarafından gerçekleştirildiği, fakat, PKK'nin üzerine atıldığı anlaşılmaktadır.

Bu olaydan bir hafta kadar sonra, yani Ekim ayının ilk haftasında, Gabar Dağı'nda, güvenlik güçleriyle gerillalar arasında çatışma çıktı. 13 askerin yaşamını yitirdiği bildirildi. PKK kaynakları bu sayının daha fazla olduğunu açıkladı. Bu haberler üzerine medyada, PKK'ye karşı, PKK'ye yataklık yaptığı iddia edilen Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ne, Kürt liderlere karşı yoğun bir saldırı başlatıldı, saldırılar tırmandırıldı. Mesut Barzani'nin, Celal Talabani'nin "terör"e destek verdiği, yataklık yaptığı daha fazla konuşuldu. Şehit cenazeleriyle, devlet güçleri tarafından yaratılan provakatif eylemlerle, bayrak ritüelleriyle, bu saldırılar yoğunlaştırıldı.

Tehditlerle Kürt liderlerin teslim alınması isteniyordu. 1998'deki gibi bir başarı kazanılması umuluyordu. Kürtlerin, Kürt liderlerin makul ve kararlı direnişi, düşünülen politikanın yaşama geçmesine engel oldu, beklentiler gerçekleşmedi. 1998 de, Hafız Esat'ın, bir gerilla liderini ül-

kesinde saklanması savunulabilir bir durum değildi. Mesut Barzani ve Celal Talabani gibi Kürt liderler ve Bölgesel Kürt Yönetimi ise, Kürtlerin meşru haklarını savunuyor. Bu değerlere karşı tehdit politikasının ciddi bir işlevi yoktur.

21 Ekim 2007 de Hakkari, Oramar'da, Dağlıca kışlasına karşı bir PKK saldırısı gerçekleşti. Bu saldırıda 12 askerin yaşamını yitirdiği açıklandı. PKK kaynakları bu sayının daha yüksek olduğunu duyurdu. Bu arada çatışmalar sırasında, sekiz asker de kaçırılmıştı. Bu olay üzerine, Kürtlere karşı, Güney'deki Kürt liderleri Mesut Barzani'ye ve Celal Talabani'ye karşı, sözlü ve yazılı saldırılar iyice arttı. Demokratik Toplum Partisi'ne karşı saldırılar tırmandırıldı. Bursa, Mersin, Elazığ, Aydın, Antalya, Samsun gibi illerde, ve bazı ilçe merkezlerinde, Demokratik Toplum Partisi'nin büroları tahrip edildi, eşyaları parçalandı, yırtıldı, yakıldı. Bürolarda, cam-çerçeve, kapı hiçbir şey kalmadı. Güvenlik güçleri, DTP'ye yapılan saldırılara karşı sessiz kaldı, saldırıları seyretti. Bu saldırı sırasında, DTP'liler tarafından yakalanan ve polise teslim edilen bazı saldırganlar kısa zamanda serbest bırakıldı. Devlet, saldırıya uğrayan DTP için, DTP'liler için hiç bir şey yapmadı. Saldırganlara karşı koruyucu önlemler almadı. Ama DTP'lileri durmadan suçladı. "PKK'yi terör örgütü ilan edin" şeklindeki baskılarının artırdı.

21 Ekim'deki, Dağlıca Kışlası saldırısında, alandaki bir düğün konvoyuna da saldırı yapıldığı, bu saldırının da PKK tarafından gerçekleştirildiği duyuruldu. Saldırıda bazı yaralanmalar olmuştu. Bu olay üzerine, medya, "PKK terörü"nü kınayan, suçlayan açıklamalar yaptı. Bir gün sonra PKK, bu olayla da ilgisinin olmadığını, düğün konvoyuna saldırının, askerler tarafından gerçekleştirildiğini açıkladı. Medya bu açıklamayı da dikkate almadı. Bu açıklamaları görmezlikten, duymazlıktan geldi. Fakat, PKK'yi ağır bir şekilde suçlamaya da devam etti. Medya, "terör"e karşı olduğunu sık sık vurguluyor, ama, özel timlerin, JİTEM'in, PKK kılığında gerçekleştirdikleri teröre, devlet terörüne de bir şey demiyor, bunu çok doğal karşılıyor.

Adalet ve Kalkınma Patisi hükümeti, 17 Ekim 2007 de, TBMM'den sınır ötesi operasyon için teskere aldı. Medya, bu teskerenin kullanılmasını, yani, sınır ötesi operasyonla Kürdistan Bölge-

sel Yönetimi'nin egemen olduğu alanların işgalini gerçekleştirmesi için hükümeti kışkırtmaya başladı. Basın, kamuoyu, sekiz askerin iadesi konusunda gerçekleşen süreci onur kırıcı buldu. İade sürecine katılan DTP eleştirildi.

2007 yılı, Eylül, Ekim, Kasım aylarında Türk devlet ve hükümet yöneticileri, her gün her saat PKK'yi, "terör örgütü"nü, Mesut Barzani'yi, Celal Talabani'yi, yani "terör"e yardım ve yataklık yaptıklarını iddia ettikleri Kürdistan Bölgesel Yönetimi'ni ve liderlerini konuştu. Cumhurbaşkanı, Başbakan, Genelkurmay Başkanı, Dışişleri Bakanı, İçişleri Bakanı vs. hep bunları konuştu. Televizyonlar, radyolar, gazeteler, bu konuları hep birinci haber yaptı. Gazetelerin manşet haberleri hep bu konularla ilgiliydi. Gazetelerdeki köşe yazarları hep bu konularla ilgili analizler yapıyordu. Eğer gazetede sekiz adet köşe yazısı varsa en az altısı bu konularla ilgiliydi. Televizyonlardaki, radyolardaki paneller açikoturumlar vs. yine bu konularla ilgiliydi. Bütün bunlara rağmen, Türk devlet ve hükümet yetkilileri, "Biz terör örgütüyle konuşmuyoruz, terör örgütünü tanımayız" söylemini sürdürüyor. Demokratik Toplum Partisi için, "Önce DTP; PKK terör örgütüdür, desin ondan sonra belki onlarla konuşuruz..." diyor. Mesut Barzani için, Celal Talabani için, "önce PKK'nin terör örgütü olduğunu kabul etsinler, onunla mücadeleye girişsinler..." söylemi devam ediyor. Hem her gün her saat bu konuları konuşacaksınız, 24 saat bu konuları konuşacaksınız, hem de ben onları tanımıyorum, diyeceksiniz. Devlet ve hükümet yöneticilerinin, medyanın, siyasal partilerin, her gün bu konuları konuşmaları, yazmaları, her saat bu konuları konuşmaları, yazmaları, ne anlama geliyor, acaba?

Bunlar, devletin Kürtlere karşı geliştirdiği politikanın kibire ve gurura dayalı bir politika olduğunun gösteriyor. Böyle kibir yüklü, karşısındaki güçleri ve istemlerini aşağılayan, politikalarla toplumsal ve siyasal sorunların çözülemeyeceği, açıktır.

1 Kasım 2007 tarihli Radikal Gazetesindeki haber bunun açık bir örneğidir. Gazete, Başbakan Yardımcısı ve hükümet sözcüsü Cemil Çiçek'in, isim vermeden Kürt lider Mesut Barzani'yi hedef aldığını yazıyor. Ama aynı haberde, Mesut Barzani'yle ilgili bir soruya cevap verirken de, "eğer bu konuda konuşursam muhatap almış olurum" diyerek konuşmaktan kaçınıyor. (PKK'ya yardım eden de hedefte, başlıklı haber, s.7) İsim vermeden konuştuğu zaman ise muhatap almamış oluyor. Kibir, gurur böyle bir şey...

Kibire ve gurura dayalı bir tehdit politikasının geleceği yoktur.

Şivan Perver'den Kürt Şarkıları Gecesi

Bu yazı Kürtçe olarak sayın İkrâm Oğuz tarafından kaleme alınmış ve Navkurd adlı sitede yayınlanmıştır. Yazarımız Mehmet Söğüt Esmer okuları için Türkçeleştirdi.

Kürt yaşlıları 15 Aralık 2007'de Almanya'nın Stuttgart kentinin "Bürghaus-Rot" salonunda kültürel bir gece gerçekleştirdiler. Gecenin ismi ve programı, organizasyon kadar özeldi. "Şivan Perwer ile Kürt şarkıları gecesi" sanki salt yemek ve içmek için hazırlanmıştı. Yaklaşık iki yüz kişi davet edilmiş ve onların tamamı da geceye katılmıştı. Akşam altıda tüm misafirler büyük bir ilgiyle karşılandılar. Peşi sıra gecenin tüm katılımcıları yerlerini alıp, kendi aralarında sohbet başladılar. Saat 19.30 da yiyecek ve içecekler dağıtıldı. Öbür tarafta Kürt Halkının Ozanı Şivan Perwer ve grubu hazırlıklarını yapıyordu.

Yemektten sonra Kürt yaşlıları adına Ramazan Altıntaş, kısa bir konuşma yaptı. Altıntaş konuşmasında Kürt ihtiyarları tanıttı ve gecenin amacına yönelik şöyle dedi:

"Değerli arkadaşlar, kardeşler, bacılar ve aziz misafirler, biz geceyi düzenleyenler olarak istiyoruz ki diyelim, biz kimiz. Ya da Şivan Perwer'in şarkılaşmış, ölümsüz büyük şair Cixerxwin'in de yazdığı şiirde sorduğu gibi: Kimiz biz?

Evet, kimiz biz?

Biz yurtsever, birkaç Kürt dost ve arkadaşız. Biz her hafta ya da iki haftada bir bir araya gelip, hep birlikte gidip bir lokantada yeyip içiyoruz, halkımız ve ülkemiz üzerine sohbet ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, biz hiçbir parti, kurum kuruluş ya da derneğe bağlı değiliz. Biz kendi başımızdayız ve gönlümüze göre hareket ediyoruz. Ama biz halkımız ve ülkemizleyiz," dedi ve Şivan Perwer'e şöyle seslendi:

"Biz diyoruz, gel şarkılarını gel, söz ve melodileriyle, kalbindeki hasret ve aşkla, bizi bu Avrupa'nın so-

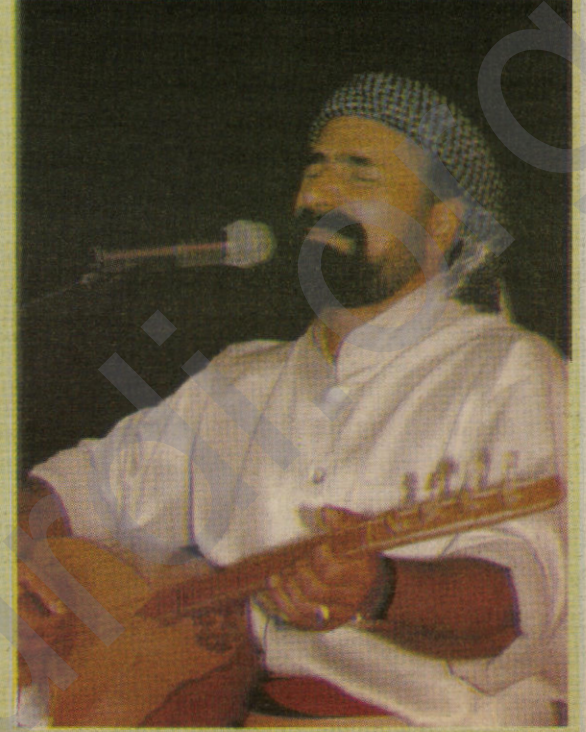
kaklarından alıp bizim ülkemize, ezilen ülkeye, ata baba diyarına Sipan dağına al götür. Al bizi misafir et Siyabend ile Xece'ye, oradan da Cizira Botan'a Mem ile Zin'in diyarına. Bin boz atına git Harran ve Suruc'un ovasına. Yönünü ver Dersim ve ağırı dağına, oradan bizi al götür Mahabad'a, Çarçıra Meydanı'na, Süleymaniye ovası ve barzan diyarına, Qamişlo ve Kürt dağlarına. Bizi dengbejler diyarı Serhad'ta gezdir. Ramazan Altıntaş'ın konuşmasından sonra Şivan Perwer sahneye çıkıp şarkılarını söylemeye başladı.

Geceden Bir Kesit

Gecenin bir özelliği de çocukların olmamasıydı. Tüm misafirler dost ve arkadaşlarıyla katılmışlardı. Sınırlı bir geceydi, katılımcıları önceden tespit edilmişti. Gecenin özel olmasını sağlayan başka bir neden de, ne bir slogan atıldı, ne bir upuzun konuşma yapıldı, ama baştan sona Şivan Perwer'in melodileri ve Kürt şarkıları vardı.

Gecenin Sonu

Bütün katılımcılar alkışlarla Şivan Perwer'e olan memnuniyetlerini iletiler. Şivan şarkıları, Ramazan abinin sözleri, birkaç saatlikte olsa bizi alıp ata baba toprağında dolaştırdı. Yine söylüyorum, Şivan sesin hep yaşasın!

Dersim'in Rengül mezrasında doğmuşum. Çocukluğum, yemyeşil bir vadinin içinde kurulu o köyde geçti. Evler, koyun kümeleri gibi vadinin iki yamacında üçer beşer birbirinin gölgesine sığınmış gibi duruyorlardı. Asırlık ceviz ağaçları ve her adımda buz gibi su pınarlarıyla anılırdı. İnsanların geçim kaynağı hayvancılıktı. Keçi besleyen köylerin besin kaynağı sadece süt ve ürünleriydi. Her kes yoksuldu. Hemen, hemen herkes akrabaydı.

Mezrada okul yoktu. Okula gidebilen çocuklar, iki ağabeyimi saymazsak yok sayılırdı. Babam iki ağabeyimi sırtıyla taşıyıp başka köylere götürür, okumalarını sağlardı. Okul çağına gelen diğer akranları üretime katılırlardı. Ben en fazla oğlak otardığımı hatırlarım. Akranlarımda kendi oğlaklarını getirir, bazen iç içe karıştırırdık. Oğlaklar otlarken biz çocuklar oyun oynardık. Mezranın tam orta yerinde tümsek bir tepesi vardı. Oğlakları genellikle o tepeye yakın mekânlara götürürdük, orada oyun oynadığımızda toprağın altında kızıl renkte bir toprak ve testi parçaları çıkardı. O tepeye "Tumê Kilişi" derdik. Ana dilim olan Kırmancı ile "Kilise Tepesi" anlamındadır. Ayrıca o mekâna yakın bir yamaca yapışık bulunan kayada, bir evin penceresi büyüklüğünde oyma bir odacık vardı. Oraya da "Mığara Gawuri" (Gawur Mağarası) denilirdi.

Okul çağıma geldiğimde, bizim köye de okul geldi. Mezradan köye beş yıl boyunca öğrenci arkadaşlarımla kırk beş dakika gidişte, kırk beş

dakika dönüşte yürüyerek ilkokulu bitirdim. Sonraki eğitimime devam etmek için 1973 yılında Rengül'den ayrıldım. Daha sonra yalnızca birkaç yılda bir gidebildim. 1994 yılı sonbaharında da köy boşaltmalar döneminde insansızlaştırılacaktı Rengl.

Aradan geçen yaklaşık kırk yıl sonrası, bir memleket ziyaretimde, çok merak ettiğim Hozat'a bağlı Ergane Köyü'ne gittim. Orada bir kilise olduğunu duymuştum. Bir arkadaş grubu

ile Ergene vardık, birkaç köylü ile merhabalaştıktan sonra heyecanla Kilisenin yanına vardık. Merakla etrafını dolaşıp bir daire çizerek iyice gözlemledik. Kilisenin bir duvarı, yağmaya, talana, inkara inatla bir medeniyetin abidesi gibi ayakta duruyordu. Ona bu akıbeti reva görenlerin adresi tarih sayfalarında belliydi. Bizimde küçüklükten beri büyüklerimizden dinleyerek büyüdüğümüz acı öykülerin mimarlarıydılar. O topraklarda yaşayanları süngüleyenler, sürgüne yollayanların ta kendileriydi onlar.

Yeryüzünde talan ve istilaların yarattığı tahribat her yerde olduğu gibi, Ergen'de de aynı izi taşıyordu. Kilise mimari olarak ait olduğu medeniyeti tartışmasız işaret eder özellikteydi. Tartışmasız bir Gawur icadıydı. O medeniyetin sahipleri ile tarihler boyunca komşuluk yapmış, sosyal ve kültürel olarak birbirinden beslen-

miş ve aynı kaderi paylaşan Ergen sakinlerine dargın bir hüznle sırtını dönmüş gibiydi. Bizim Rengül'deki Kilise Tepesinin taşlarını taşıyarak konut duvarlarını örenler ile Ergen sakinlerinin Kiliseye hakaret edercesine kullanmaları affedilir gibi değildi. İçim burkuldu, suçluluk psikolojisiyle, kilise kalıntılarının birkaç metre ötesine çömeldim. Başımı iki elimin arasına aldım, dalıp gitmişim...

"Çocukken otlattığımız gıdikler (oğlaklar) birinin tarlasına girselerdi, "ulan bu Hermeni malıdır?" diye tarla sahibi tarafından azarlanırdık. Demek ki Hermeni malı sahipsiz ve yağmalanmış bir mülktü. Bizim mezrada ki gavur mağarası vaktiyle orada yaşayan Hermeni'nin iziydi. Tumê Kilişi'de bir zamanlar orada inşa edilmiş bir Kilisenin harabesi olduğunu vaktiyle duymuştuk büyüklerimizden. Ergen'deki Kilise de o mekân gibi yağmalanmış, tahribata uğramıştı. Hem istilacılar tarafından, hem komşuları tarafından. Böylece "gawur" inanç ve etnik kökeni olarak değil mazlum ve mağdur olarak boşuna hafızamıza kazınmamıştı. Gawurlar, köylerimize o asırlık ceviz ağaç-

larını dikenlerdi. Buğdaylarımızı öğütmekte kullandığımız değirmenleri kuranlardı. Yıllarca önce köylere sulama kanallarını yapanlar, tarım alanlarını modernleştirenlerdi. Ustalıkta, zanaatta, müzikte şimdikilere miras bırakanlar olarak anılanlardı. Ama ne yazık ki, şimdilerde mezarları defnecilik barbarlığıyla açılarak, ölülerinin kemikleri ortalığa saçılanlar yine onlardı. Bu yetmemiş, memleketin siyasilerince bizim en büyük düşmanlarımız olarak bilinmesi sağlamaya çalışılanlar yine onlardı. Siyasilerin niyetlerini kavrayabilmişim, ancak onlarla aynı mağduriyeti yaşayan biz Kırmancılar'ın niyetlerini anlamakta zorlanıyordum? Hani onları topladıklarında, 38'lere rahmet okuturcasına zulüm görmüşlüğüne tanıklılar. Hani her gıdik otardığımızda, onların süngülendikleri yerleri biz çocuklara nemli gözlerle tarif ederlerdi. Hani o yerlerde çıkan her kemik parçalarında, bize, "Gar, Abanos, Ark, Varte, Marxatune, Vartige, Mire" nin acıklı akıbetini anlatırlardı? Toplumsal ortak hafızamız yitikti demek. Bildiğim kadarıyla; "Dünya malına tapılmaz. Taht uğruna baht yıkılmaz. Vijdan yenir yutulur değil, mazlum hakkı yenilmez. Emanete ihanet olmazdı. Kenger damarından koparılmaz, rüzgarın insafına bırakılmazdı.

Güneşi kiblesi gören bir halkın biz çocuklarının hafızası gerçekten de yitip gitmiş miydi? Yeri, göğü, suyu, ağacı, çiçeği, kutsal bilen bir halkın yaşam felsefesi unutulmuş muydu? "Kurdun kuşun, kapıdaki köpeğin hakkı var" diye kulağına fısıldananlar, bu hakkı unutmuş muydu? "Dağdaki ceylanı ürkütmek günahdır" diye tembih edilenler, duymaz sağırları mı oynuyordu? Külüne muhtaç oldukları komşusunun tarihsel mirasını koruma bilincini yitirmiş miydi? "San-ki Gavurun malı mı?" diye feryat ederek, nasihat öğütleyenlerin torunları yarın birileri "Niye Kırmancın malı mı?" denildiğinde geçmişleriyle yüzleşmeye cesaret edebilecekler mi?

Evet, evet biz geleceğimizi kaybediyoruz. Hafızamızı yitirmişsek eğer, gelecekte söz hakkımızı yitirmiş demektir. Yıllarca önce, gözle görü-

LAMIA

Bayram Balcı'nın bir şiirini, sanırım 2005'in şiir seçkisinde okumuştum. Onlarca şairin arasında şiiri ve adı aklımda kalan birkaç kişiden biriydi. Şiir imgeleriyle, ahengiyle, içtenliğiyle göz kamaştırıyordu. Henüz Lamia adlı şiirini de okumamıştım o zamanlar.

Her şairin gönlünde, tüm dünyanın güzelliklerini yüklediği bir kişisi ya da bir hayal kadını vardır. Belki de hayal dediğimiz şey gerçekliğin ta kendisidir, bilinmez. O kişidir ki gözleri sürmeli, kalbi kadifemsi bir mavilik. Bazen de küçücük bir çocuk olur bu hayal ya da gerçek kişileri. Müslüm Yücel'de olduğu gibi: Bir Katliamı unutmak da/ Bir katliamdır Ahuzin, diyerek nasihatla bulunur. Çünkü, Müslüm Yücel'in Ahuzin'i de tertemiz bir çocuktur. Belli ki şair dünyada temiz kalabilen tek varlığın çocuklar olduğuna kanı getirmiş. Yılmaz Odabaşı da Feride'ye sırlıklam aşiktir. Feride'yi okurken Amed'i görmüş gibi oluruz. İçini döker Feride'ye. Aşkını haykırır. Aslında Feride içli bir sızıdır şairin yüreğinde. Belki de şairlik rüştünü ispatlaması için şairin yarattığı bir kadına, bir güzelliğe ihtiyaç vardır.

Bayram Balcı'nın Lamiası da apak bir su gibidir. Sever Lamia'yı yüceltir. Kimi zamanda yüreğinde biriken acılarını duyarlıklarını ona fısıldar. Unutmayalım ki şairlerin fısıltısı da bir haykırıdır. Şairin haykırdıkları kimi zaman dalga dalga yayılır. Bayram Balcı'nın Lamia adlı şiiri fısıltı gibi gelsede insana, aslında her dizesi insanın yüreğini dağlayan birer köz gibidir. Yalnızlıklarını, şehrin irin gibi akan pisliklerini Lamiası'na söyler. Dert yanar, bağırır. Yalnızlığın üstüne uzak bir şarkı gibi düşüyor/ Kalbi kanıyor şehirlerin Lamia/ Avucuma akan sudan anlıyorum bunu... Şair yüreği dayanır mı, kanar yüreği şehirle birlikte. Dalından koparılan yaprak ağrısı/ Sana yüzünü dağlara dönmüş hayattan söz ediyorum/ Şehir sansar tuzağı kondular halk otobüsleri üryan... Şehir hangi Kürt için tuzak değildir ki. Dağlar, Kürtlerin namus kavgasını verdiği yerdir ve orada pislik bulunmaz. Çünkü dağlar apak kalplilerin mekanıdır. Bayram Balcı da acılı coğrafyanın çocuklarının çektiklerini, çekeceklerini, umutlarını, özlemlerini, sevdalısı oldukları mekanları da bilir. Bilmekle de kalmıyor, onların acılarını yüreğinin derinliklerinde hessediyor. Kaçak olduğu yıllardan bu yana bilir şehrin sansar tuzağı olduğunu. Dostu olduğu acılı coğrafyanın çocukları gibi yüreği kardeşlik için atar.

Sana oğlu kaybedilmiş bir annenin acısıyla

sesleniyorum/ Ben ölürüm Lamia/ Nefes alarak kalbim çarparak/ Şehrin belleğini zonklatarak ölürüm/ Salgın vebadır şehre kayıp oğul sancısı/ Bitirim mahçup gayriresmi/ Yıkar tahtını saltanatın... Gencecik, nadide çiçekleri ömürlerinin ilk baharında koparıp götüren saltanatın tahtı yıkılmalıdır. O kayıpların sesleriyle seslenir ve her gün onlarla birlikte ölürüz. Şaire düşen ise yaşarken ölmektir. Kahrolmaktır. Toprağa düşen her insanla birlikte binlerce kez düşmektir ölümün pençesine. Velhasıl, şairlik zor zanattır,

diyordu bir şairimiz.

Lamia... güzelim aşk arasında unutulmuş gül tadım/ Şehri kuşatan hayatın gücü erişmez aşkın doruklarına... Aşk küle dönüşmüşse şehrin rahminde, şaire düşen ise onu aramak olmalıdır. Aşkı aramak aynı zamanda yaşanılır bir dünya da istemektir. Bulmuşsa aşk, aşkın doruklarına artık hiçbir kötülük erişemez. Aşk Dağı gönül aklı ister. Zehir bir hançerdir saklı durur yaranda/ Ağla... ağla... ağla... Bayram Balcı böyle seslenir Lamia'sına. Lamia'nın ağlamasını ister. Dünyanın ağlanılacak haline gülün diyecek değildi ya. Ağlamak bir hesaplaşma biçimidir de. Ağlanılacak acıları göremeyen bir insanın vicdan sahibi olduğunu söyleyebilir miyiz? Ağlamak her zaman iki gözü iki çeşme biçiminde olmaz. Çoğu zaman gözyaşları insanın yüreğine akar. Şair şehrin bir köşesinde oturup kendisince zulmün kalesine dizeleriyle saldırır ki gözyaşları son bulsun.

Bayram Balcı'yı okumak büyük bir keyif. Şimdiye kadar iki kitabı çıkmış. Bayram Balcı'nın şiirlerinin derinliklerine inmek istiyorsanız, mutlaka kitaplarını satın alın derim. Bir şiiri bu kadar çok şey yazdıran şairin kitaplarını değerlendirmek uzun olacağı için Lamia'yı yazmakla yetindim. İstedim ki tüm edebiyat severler böylesi bir şiirden haberdar olsun.

len, elle tutulanları parça, parça çerçilere hediye ederek başladık. Çerçiyeye, el dokuma kilim ve çorabı, bir sakız karşılığında verdik. Gümüş

yakut taşlı kemer ve taçları, plastik mızıkalara karşılık verirdik. Bedel ödemediğimiz medeniyetlerin örül el işçilikli gümüş tepsilerini naylon leğenlere karşılık verdik. Sincapların ve orman ayılarının da haklarının olduğu asırlık ceviz ağaçlarını silah tüccarlarının atölyelerine, kabza ve dipçik olarak yolladık. Ayrandan gayri ekmeğimizin kış katığı hoşafın kudreti armut ağaçlarını cahilce kesip odun diye yaktık. Evet, evet.. gıdık otlatma çağından öncesini de hatırlamaya başladım. Annem beni çimlendirirken (banyo yaptırırken) bir duva okuduğunu hatırladım. Başımdan aşağı döktüğü her bir uskura'da (bakır tas) dilek dilerdi:

“Hayırlı bir su olsun
Bedindeki acı-sızıyı alıp götürsün
Sağlığın yerinde olsun
Gerçeğin, güzelliğin suyu olsun
Yıldızın tatlı olsun
İzan ile marifetin
Öngörü ile zekiliğin
Suyu Olsun

Nazar değmesin, büyüyesin,
İnsan-ı kâmil olasın
Çok yaşayasın
Az çalışıp çok kazanasın
Hastalıklar senden uzak kalsın
Haksız insanlarla karşılaşmayasın
Ayağın taşa değmesin
Sana el kaldıranların eli-ayağı tutmasın
Muhannete muhtaç olmayasın
Hayırlı mülke sahip olasın
Yetim kalmayasın
Yolun açık olsun, Hızır yoldaşın olsun”

Sürüye katılma zamanları gelen kuzuların, oğlakların, danaların kulağına da seslenirlerdi: “Annenden kopmayasın, kurda-kuşa yem olursun” diye. Kim bu nasihatleri unuttu diye düşünürken, buğulanan gözlerim kilise kalıntılarına kilitli, yüreğim Ergen de, aklım bende kaldı.

“UZAYDA AŞK”IN MUCİDİ

**ŞEYTAN ÜÇGENİNDE DEMLENMİŞ
BİR MÜZİK**

Şexo kendini anlatıyor.

Müzikal kimliğini oluşturan bölge ağzı, gırtlığı ve kulağı Maraş - Adıyaman - Malatya üçgenine ait. Ben bu bölgeyi “Şeytan Üçgeni” diye adlandırıyorum ve bu üçgende her iki dil birbirine karışabilecek en iyi şekilde karışmıştır. Özellikle şarkı ve türkülerde, ağıtlarda yani müzik kültüründe iç içedir. Bunun bir diğer adı da Kürtçe’nin asimile olma gerçeğidir. Çocukluk ve gençlik yıllarımda bu bölgenin şarkıları hamurumu oluşturdu. Böylece bölgesellikten evrenselliğe (tersi değil) giden yolu gecikmeli olarak keşfettiğimi özeleştirim olarak hemen belirteyim..

Albümün piyasaya çıkmışının üzerinden henüz dört hafta geçti ve bu kısa sürede bana özellikle Elbistan-Pazarcık-Adıyaman yörelerinden ulaşan yorum ve haberler bu seçeneğin çok yerinde olduğunu göstermektedir.

Hem Kürdistan’da hemde Türkiye’de gelişen, kısmen olumlu gelişmeler içerik olarak Türkçe’yi de seçmeme engel olmadı. Vermek istediğim mesajın en iyi verildiği dil hangisiyle veriliyorsa onu tercih ettim ve bu iki dilden oluşan bir sentez

“Genç bir şaire mektup”

namlı bir varaktan alınmış sözler

Beyaz tavus kuşlarını, ruhun sakın
ormanları ve ateş gözlü canavarlarını,
mai sözlerini, kağıt kesiklerini,
sayıklayan kuzgunlarını yazarak
Yazarak bir kış bahçesinin
titrek yüreklerini,
Bükülmeyen tüm söylediklerimi,
söyleyemediklerimi,
ne yaşayabildim, bilinmez.
Zümrüt dökmüş tüy, mavisi
kar yemiş denizin
tüm bu renkler
ve soğuk eller, demek için,
“ölü şairlerle yaşanamaz sevgilim.”

Pelin BATU

(ya da şarkıların bacı-kardeşliği) çıktı ortaya.

Sürgünde geliştirebildiğim güzel Kürtçemizle Türk dinleyicilere kürtçe; Türkiye’nin kuzey Kürtleri için de hiçte yabancı olmadığı bir dil olarak türkçe seslendim.

Ayrıca Alevi bir sanatçı olarak bu kimliğime de ödemem gereken borçlar olduğunu düşünüyorum. Biri Kürtçe, diğeri ise Türkçe olmak üzere bu borcu iki eserle ödemeye çalıştım. “ Kısaca şarkı ve türküler peşinden sürükledi beni; onların yolunu kesmek basit olmuyor “..

İKİ KÜLTÜRÜN SENTEZİ ŞARKILAR

Evet iki dil ve iki ayrı kültürün sentezi ile yoğrulan bir albüm. Ozan Şexo albümünü içerik, konsept ve tarz olarak üç ayrı süreç olarak ele alıyor ve bu şekilde oluştuğunu da ekliyor:

Bunların birincisi gençlik dönemi (ülkemi terk edinceye kadar geçen süre), ikincisi avrupaya geldikten sonra politik içeriğin ağırlık kazandığı dönem ve son olarak da insan ve insani değerlerin en üst derecede olduğu , felsefe, sevgi ve ruhani konuların işlendiği süreç. Sanatçı bu süreçle ilgili olarak şunları ekliyor; “ Urartu inancına göre bir savaşçısının mezarına, onun ömrü boyunca etkilendiği, karşısında yer aldığı savaşçılar ve etkilendiği bilgiler bir çember halinde işlenmiş, ben de bundan yola çıkarak beni birey ve sanatçı olarak etkileyen, şahsiyet ve değerleri yukarıda anlattığım üç bölümde vermeye çalıştım ve bu imgeler albüm kapağına olabildiğince yansıtıldı.

Albüme baktığımızda ise, bol ritimli ve vokallerin bol olduğu şarkıların yanında, otantik olarak işlenmiş şarkılar, uzun havalar da mevcut. Yormadan, çok uzaklara ve içindeki en yakın yerlere götüren; bir daha-bir daha dinleyeyim cinsinden sıra sıra şarkılar ve türküler...

Albümdeki ilk eser **LI EZMANAN HEZKIRIN (Uzayda Sevi)** aynı zamanda albümün adını taşıyor. En azından yaşadığımız dünyada akla gelmeyecek bir belirleme ve fikir. Sözleri ve müziği Ozan Şexo’ya ait olan bu eserde dinleyici gönülden sevmeye davet ediliyor. Gönülden sevebilmek için Şexo uzaya kadar uzanma gereği duymuş; neden? Albümü dinleyerek sözlerde ve müzikte cevabı bulmak büyük bir heyecan ve merak uyandırıyor.

Albümde Şark ve batı müziğinin sentezini işleyen iki şarkının yanında sözleri Kürtlerin yakın çağdaki en değerli şairi Cegerxwine ait üç eser, sözleri Ozan Şexo’ya ait beş eser , Aşık Meluli’ye ait bir şiir ve kaynağı Narlı’ nın bir köyünden olan Kul Mamoş adlı mahalli bir sanatçıya ait iki eser bulunmakta...

Albümde Şivan Perwer’in de katkısını görüyo-

ruz. Şarkının bir bölümünde Şivan Perwer bir dörtlükle, sesiyle soluğuyla güzel bir renk katmış.. Baba, ana ve ülkesini işlediği bir şarkıda ise babasının sesini kullanan Ozan Şexo köklerimizimize dönmenin zorunluğunu sorguluyor.

TANK SESLERİNİN AYYUKA ÇIKTIĞI BİR ANDA BEN TEYBİME GİZLİCE ŞARKILAR OKUYORDUM.

Ozan “ cuntanın ve ardından Almanya’nın ayak seslerini duyarcasına 1977 yazında bir köşeye çekilip o güne kadar yaptığım şarkılarımı bir teybe okumuştum ” diyor ve bu kasetten bir şarkının başını kullanarak ardından sürgüne çıkarırken sevdiklerinden ayrılmanın biyografisini işlediği bir şarkıyla da gençlikte tufana uğramamış sevgisini seslendiriyor.. Eski sesi ve yeni sesini bu şarkıda ard arda kullanan sanatçı, otantik ve batı birleşimi bir atmosfer yaratmakta...

Ozan, sanat - sanatçı konusuna yönelik soruyu şöyle yanıtlıyor: “ Bu konu bana göre sanatın Kürdistan’ da ve Türkiye’ de onu icra edenler ve tüketenler tarafından ne olarak görüldüğünü içeren can alıcı bir tartışmadır. Kürtlerin kendi dillerine ne kadar değer verdikleri sorusuyla ilgilidir. Türklerin sanatı ve kültürü kayıtsız - şartsız ve ön yargısız içlerine ve ruhlarına sindirip sindirimedikleriyle ilgilidir. Bir şarkının benim için (ve her sanatçı için böyle olduğunu düşünüyorum) kendi çocuğundan farkı yoktur. Kürt olsun Türk olsun şarkıları bu zihniyetle yüreğinde hissedilen insanların duruşuyla ilgilidir. Bir albümün sahtesini (korsan) yeğleyen tüketiciye sahte sanatçılar (günlük, mevsimlik, kopyacı) içi tümünden boşaltılmış sahte yapıtları sunarlar. Görüldüğü gibi her taraf ayrı ayrı muhataptır bu çemberde ve ilk etapta sanatçı sıradan geçmek zorundadır.

Şu ana kadar çıkan albümleri:

- 1.) **HAWAR HAWAR** : 1979 Almanya – kendi Produksiyonu
 - 2.) **JI BO BİRANINA CEGERXWİN** : 1985 Almanya – kendi Prod.
 - 3.) **PRANGALAR** : 1994 Almanya – kendi Prod.
 - 4.) **POESIE DER WURZELN** : 1995 Almanya – kendi Prod. (Almanca şiir ve anlatım; kürtçe-türkçe müzik)
 - 5.) **DENGÊ AXÊ** : 2002 İstanbul – Kalan Müzik
 - 6.) **LI EZMANAN HEZKIRIN** : 2005 İSTANBUL – DEVSAN Kasetcilik
- Ozan Şexo 6. albümüyle büyük bir rüyasını gerçekleştirmiş bulunuyor. Evrensel ve bölgesel kültüre katkısını sonuçlandırmanın mutluluğunu yaşıyor ozan ...

KÜRD TASAVUF MÜZİĞİ: İŞTE BU BENİM TARZIM

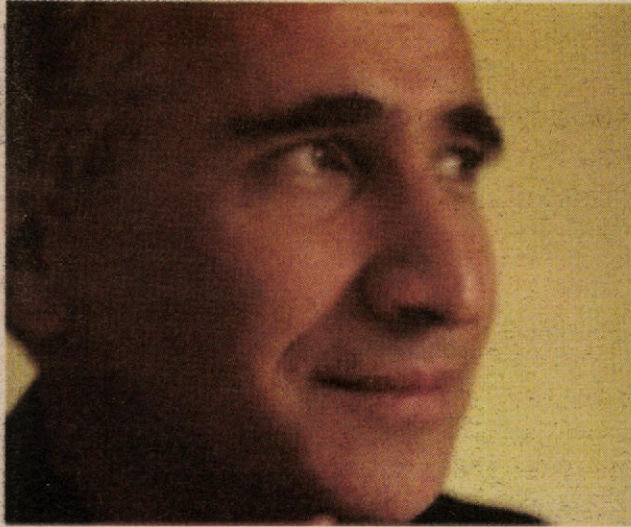
Ozan Şêxo KARTAL'la Esmer bir söyleşi

Şêxo Kartal sanat çalışmalarına nasıl ve ne zaman başladı?

11 nüfuslu bir köylü ailesinin sondan ikinci çocuğuyum. Sanat denirse lakin buna, henüz ilkokul yıllarımda hergün ders bitimi benim türkü söylememle son bulurdu. Daha sonraki yatılı okul döneminde bu yeni boyutlar kazandı. Bingöl ve Muş Liselerindeki yatılı okul yıllarımda okul şenliklerinde bensiz program olmazdı nerdeyse. O zaman ben saz çalmasını henüz bilmiyordum. Ben söyledim, çalabilenler bana eşlik ederdi. İşte o yıllarda İstanbul'dan gelip Muş'ta saz kursları veren bazı saz sanatçıları bana plak doldurtmak için alıp yaz tatilimde beni beraberinde İstanbul'a götürdüler. Ailemden habersiz giriştiğim bu iş başlamadan acılı bir biçimde son buldu. Bir köylü çocuğu okulunun yaz tatilinde kardeşleriyle tarlada bulunmıyordu - türkü söylemenin zamanı değildi!!!

BENİ AVRUPAYA ŞARKILARIM GETİRDİ

Yaz tatillerimde başkalarının sevmediği işi ben severek yapardım: Keçi ve koyun otlatırdım yaz tatilimde. İyi bir çoban olduğumu söylemem mümkün

değil; en fazla roman okuduğum zaman çobanlık yaptığım tatil aylarıydı. Akşamları hayvanların sağlama saatinde tüm köylü köyün tek radyosundan "sınırotasından" gelen sesleri dinlerdi. O dönemde Ayşe Şan, Meryem Xan, Cizreviler'i dinlediğimi sonradan öğrenecektim... Yüreğimin derinliklerinden geliyordu bu sesler, benim kendi ağzımdan olmasalar da... İşte o sesleri takip ede ede Aşık Mahzuni, İhsani, Veysel ve o dönemin ozanlarını dinledim; türkülerini söyledim düğünlerde, dağlarda, derelerde. Ruhi Su'nun müziği ile tanışınca müzik yaşamı en doğru yazan destan oldu benim için...

Ardından 18'imde beni Avrupa'ya getirdi Türkülerim. Onlar bana halkımın elçisi olmamı şart koştu, ben bu görevi yürütme sorumluluğunu, zevkini ve gururunu taşıyorum. Avrupada Kürd kimliğimle binlerce yıl sonra buluşunca en derin kuyulardan süzölmüş suları keşfetmeye çalıştım. Kürdlerin en büyük şairi Cegerixwin'in taş, toprak, çarık ve kırmızı gülden örönlü kuyularından beslendim. Şıvan Perwer tüm Kürd ozanları gibi bana da anadilimin seslerini ustaca tattirdi elbet.

Eğer bir tarz olarak ifade edilecekse sizin müziğinizi hangi tarza koymak gerekir.?

KÜRT MÜZİĞİNDE BİR İLKE İMZA ATTIM

İlk aşamada anlatacak çok derdimiz, sevdamız ve şikâyetimiz olduğundan birçok halk ozanı gibi anlatım (söz) ağırlıklı olmuştur şimdiye kadarki çalışmalarım. Son iki albümde söz ve müzikal renklilik terazisi eşitlendi denebilir. Popüler olmaktan ziyade sıradışı bir tarzım var. Kürd müziğinde bir ilk'e imza attığımı söyleyebilirim: Kürd tasavuf müziği çizgisini yakalamış durumdayım. Dünyevi olan kavgayı hemen herkes işliyor; son süreçte bakire kalmış yıldızlara kadar uzandım, oralara Kürd müziğini taşımaya çalışıyorum. Bir bakarsınız şeytan sırdaşım olur, bir bakarsınız feleğin ifadesini alırım, bir bakarsınız Tanrı misafirim olur... Dünya sorunları bir bakıma tekrardan ibaret geliyor bana...ve bir hayli de sahte ve kirli...

Kürt edebiyatında sürgünün derin izlerine rastlamak mümkün. Aynı izler müzikte de var mı?

Ülkemi terkedeli tam 30 yıl geçti. Sanki henüz dün ayrılmışım gibi gelir bana. 30 yıl önce bıraktığım gibi değilse de taşı-toprağı rüyalarımda o zamanın ülkesi çadır kurmuştur. Top-tüfek, zelzele-tufan yıkamıyor bir türlü o çadırı. Almanyanın tüm soğuklarına ancak yüreğimin orta yerine oturttuğum o sonsuz seslerin sıcaklığı ile karşılık verebiliyorum. Birçok eserim işyeri ile ev arasında araba kullanırken filizlenmiştir. Bu bağlamda edebiyat-müzik emişmesi doğal bir süreçtir.

Şır ve beste konusundaki çalışmalarınız neler?

Henüz 12'sinde idim ilk gurbet şırımı yazdım. 300'den fazla üç dilden (Türkçe, Almanca ve Kürdçe) yazdığım şırlardan bazılarını şimdiye değin "piyasaya" çıkardığım 6 kasete okudum. İki yıl önce İsviçreli şair bir bayan şahsıma atfettiği bir kitabında Almanca yazdığım bazı hikayelere de yer verdi. 2008 sonunda yazdığım tüm şırları ilk şır kitabım olarak yayımlamayı planladım.

Haklı bir eleştiri olarak gördüğüm bir konu sadece kendi yazdıklarımı bestelemek. Halk şarkılarını zevkle dinliyorum ancak onları söylemek repertuvarıma girmedi bir türlü.

Söz ya da müziği size ait olupta başka sanatçılar tarafından yorumlanmış eserleriniz var mı?

Büyük şair Cegerixwin 1984'de vefat ettikten bir i sonra onun anısına, içinde onun kendi sesinden bir şırını de okuduğu bir kaset çalışmam oldu (**Jİ BO BİRANİNA CEGERXWİN**). Üniversite yıllarımda hemen tümü Alman müzisyen arkadaşlarımla gerçekleştirdi bu çalışmam. Sadece bir eserin sözleri kendime ait olup diğer tüm şırlar büyük şaire ait bu kasetteki üç bestemi **KOMA DENGÊ AZADÎ** adlı bir Kürd müzik grubu okudu - malesef burada beste sahibi olarak ismi-cismi bilinmeyen bir şahıs belirtildi. Özellikle Nizanım adlı eser grubu popüler yapmıştı. Ve aynı eserin türkçe sözlerle söylendiğini duyum olarak aldım. Ayrıca 1979 yılında yine Almanyada çıkardığım **HAWAR HAWAR** adlı ilk kasetimdeki aynı isimli eserin müziği olduğu gibi **AGİRÊ JÎYAN** grubu tarafından (Rahşanê) okundu. 2002'de Kalan Müzik'te çıkan **DENGÊ AXÊ** adlı albümün ilk eseri (Rabin Rabin) birçok sanatçı ve grup tarafından okunmak-

ta..

Kürt müziğinin bu gün gelmiş olduğu düzey hakkında neler söylersiniz.?

YASAK OLAN HER ZAMAN GİZEMLİDİR

Bir çıkmazda olduğumuz kesin. Tüfek icad oldu, mertlik bozuldu misali bir duygu tükenmişliği hakim. Oysa Kürdler henüz neyi elde edebildiler ki? Popülizm almış başını gidiyor. Kendini bu tür dalgalara kaptırmayan sanatçı yok diyebilirim. 'Piyasa böyle gerektiriyor' söylemi çok ucuz bence. Böyle bir kültürden beslenenlerden destan ve lağik beklemek mümkün değil artık. Sanatçı ki hep provokatiftir, çıtayı yükseltendir, sınırları zorlayan-prangaları kıranıdır. Ondan ötesi sıradanlıktır.

Bunlara bir genel tespit olarak mevcut sistemin (Türkiye için) Kürd sanatçısına koyduğu engeller bir taraftan 'sanatçının' popülistleşmesine engel olurken diğer taraftan onu daha da kamçılar. Yasak olan her

zaman gizemlidir bilindiği gibi, onu bulmak için risk ve heyecan yasağa ayrı bir değer katar. Bu gerçeği medya genellikle kötüye kullanır, ancak benim bahsettiğim fabrika basımı seri mallar değil, bir defalıklardır. Sanatçı bunları yaratabilmeli, yoksa gerisi teferruattır.

Dengbêjlik bir kültür mirasıdır. Kuşaktan kuşağa evrilerek geldi. Hem edebiyata hemde müziğe önemli katkılar sunuyor ve kaynak oluşturuyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz.?

Kürdler varlıklarını dilleriyle getirebilmişlerdir bu güne kadar. Dillerini yaşatabilmelerindeki en güçlü faktör ise şarkılar, türküler, destanlar sayesinde mümkün olmuştur. Tüm yasak ve risklere karşın. Anaların ninnileri, ağıtlar, ülke ve sevdâ türkülerini, yiğitlik türkülerini, gurbet vs. Kürd yaşamının dilden dile dolaşan/dolaştırılan ve dolaştıkça yöreden yöreye farklı varyantlarını alan bir halk kültürü oluşmuştur. Her Kürd köyünde nerdeyse bir dengbêj bu onurlu görevi omuzlamıştır. Onlar anlattıklarıyla sadece bir dilin yaşamasını sağlamayıp tarihi, sosyal ve politik yaşamı, gelenekleri de beraberinde aktarmışlardır. Yoksa nereden bu güne kadar gelecekti Mem û Zin, Siyabend û Xecê, Evdalê Zeynîke, Memê Alan ve daha birçok yöre destanı. Bir taraftan Kürdler üzerindeki imha politikası diğer taraftan eğitim olanaksızlıkları dengbêjliğin oluşmasını ve gelişmesini sağlamıştır. Bu zengin ve köklü birikim günümüzde yokolmakla yüzyüzedir malesef. Bu da ciddi-ciddi Kürdlerin kimliklerine biçtikleri değerlerin acı bir işaretidir.

KÜRD TASAVUF MÜZİĞİ: İŞTE BU BENİM TARZIM

**Kürtler bakımından bir word music oluştu mu .
Bunun için ne yapmak gerekir.?**

Kürdler malesef dünya ölçeğinde çoktan hakkettikleri yerde değiller. Nedeni iç ve dış kaynaklıdır. Bir bütün olarak dışarıdan Kürd varlığı baskı altında olduğu malum. Ancak iç sebeplere de bakıldığında dilimiz, folklorümüz ve müziğimiz çok zengin olmasına karşın bu nokta yakalanmış değil. Özgür olma mücadelesi yürütülürken binlerce yılın birikimi kültürel değerler ne anlaşıldı ne de geliştirildi ve korundu. Tam tersine şoven sistemle olumsuzlarda bir yarışa girildi. Özellikle Türk müziği ile arasındaki farkları bile kaybetme derecesine gelindi. Bu alanda köklü bir bilinçlenmenin yanısıra maddi olanakların seferber edilmesi ve sanatçıların çok daha geniş ufuklu olmaları zorunludur. Sanatçı aç da kalsa (bu biraz da yapılan işin doğasıdır), toplumu yukarıya çekmeyi zorlayan olmalı- yoksa kendine hangi sebeple sanatçı diyebilir ki?

Kürtçe sözlü müzik yapıp hiç kürtçe bilmeyen sanatçılar var. Yorum ve telafuz bakımından kimi zaman müziği farklı akarlara götürdükleri de oluyor. Müzik ve dil ilişkisi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?

Yozlaşmaktır bunun tercümesi. Her dilin kendi melodisi vardır. O melodi ya beşikten itibaren duyduğunuz ninnilerden süzülüp gelmiş, hücrelerinizi oluşturmuştur ya da değil. Elbette yabancı dillerden şarkı okumak doğaldır; ancak buradaki konu sadece çarpıklık, hırsızlık ve boş olmaktan başka bir şey değildir.

Kürt müzisyenlerinin yurt içi ve yurt dışı sorunları nelerdir?

30 yıl önce ülkemi terkettiğimde onu hiç tanımiyordum desem pek yanlış olmaz. Bence diasporanın sunduğu en büyük olanak budur. Ben ülkemle ve kültürümle en iyi diasporada tanıştığımı anlıyorum her geçen yıl. İcra edilen ürünlerin paylaşımı (dinleyicisi ile buluşması) konusunda biz dışarıda yaşayanların önünde büyük engeller olduğu kesin. Almanyada son yıllarda kurulan birçok TV kanalı sanat ve kültüre hizmet etmekten ziyade kültür ve sanatı daha hızlı ve daha ucuz yozlaştırma aracı durumunda. Sebepleri uzman kadro ve malzeme yokluğundan başlayıp yöneten ve çalışan kişilerin yaşamın diğer alanlarında ne derece kültürlü olduğu ile ilintilidir. Haberciliğin bile uluslararası standartlarını uygulayamayan bir zihniyeten kültür ve sanat alanında beklentilerde bulunmak yerinde değil sanırım.

Dışarıdakiler çalışmalarını genellikle tüm zorluklara karşın İstanbulda gerçekleştiriyor. İşinin başında olamaması, deyim yerinde ise, onu en kısa zamanda üçkâğıtçılarla zorunlu bir sofrada oturtuyor. Sanatçı olarak işe başlayan şahıs kurt olması gerektiğini anlıyor ama çok geç...

Yurtiçindekiler hakkında bir fikrim yok malesef. Sistemin dayattığı koşullardan elbette onlar da nasibini almaktadırlar.

Bize Dair..

-İstanbul'da bir Pazartesi ikindisi,
Güz ile kışın köşe kapmaca oynadığı günlerden birisi,
Kurban bayramının ikinci günü ile cuma günün örtüştüğü o müstesna zaman dilimi.

Ben diyeyim seçim yatırımı siz deyin Belediyelerin iyi niyetli uygulaması olarak Bayramlarda toplu taşıma araçların yarı fiyatına yolcu taşıdığı günlerden birgün. Bugün beleşçilerin gerçekten bayram ettiği gün.

Yer Eyüp Tahtaminare otobüs durağı.

Yaşlı bir teyze

-Oğlum 55 T geçti mi?

-Teyze yarım saattir gelmedi, gelmek üzeredir.

-Sağol evladım, bugün tatil boştur değil mi?

-Belli olmaz Teyze burası Eyüp Sultan

-Eyüp'den kalkan 55 T şimdi Gaziosmanpaşa'dan kalkıyor mu doğru mu?

-Maalesef öyle teyze o yüzden fazla ya...

-Teyze 55 T geliyor.

-Sağol yavrum okumuş olmak gibisi var mı!

-Teyze otobüs tıklım tıklım

-Valla yavrum üç aylığımla kurban aldım kalan paramı da yuvadaki

çocuklara dağıttım idare edeceğiz.

Ağzına kadar dolu özel halk otobüsünde bir delikanlı teyzeye yer verir,

Teyzede duanın bini bir para.

-Evladım Allah seni sevdiğlerine bağışlasın ömrünü uzun etsin, kırmızı güveylere katsın.

Delikanlının yanakları al al Allah razı olsun teyze.

Otobüs, Eyüp adliye durağına yaklaşır yaklaşmaz fakir görünümü iki

kadın otobüsün durmasına beklemeden var güçleri ile ön kapıyı açmaya zorlamakta Muavin

-Hop hop Teyze o poşetlerle

binemezsiniz dese de iki kadın çoktan dalarlar otobüse, ellerindeki poşetler belli ki ağır, kapının basamağına bırakıp muavine yol ücretlerini uzatırken gözlerini kaçırmalar,
Muavin poşetler için ayrı yol parası istemesinden çekiniyorlar diye içimden geçiriyordum ki Otobüs Haliç durağına gelmişti bile, güç bela ön kapı açıldı, sol tarafta oturan rüküş bir hanım şoföre sesledi.

-Şoför bey yumurtamı cepliyorsun!

Bir başka yolcu lafa karıştı

-Bayan bu yolcular yolda mı kalsın bu hatta başka arabamı var, sadece kendinize Müslümansınız, tövbe tövbe

Bir başkası

-Rahatınıza bu kadar düşkünseniz taksi tutsaydınız.

Ayaktaki yaşlı amca

-Eyüp Belediye Başkanı Eyüplüleri sattı, Bu otobüsler Eyüp'den kalkarken Eyüplüler böyle rezil olmazdı.

Sol ön koltukta ki kadın oturduğu yerden cevapladı

-Eeee Eyüplüler

Gaziosmanpaşa'yı kabul edecek işinize gelirse.

Bugün hem bayram hem Cuma, herkesin hoşgörüsü içinde olması gereken

bir gün ama aksine bütün yolcular burnundan soluyor, tartışma uzadıkça tarafların destekçileri saf tutmakta gecikmiyor.

Muavin bozuk şivesi ile seslendi -Devleti kurtaramazsınız boşuna çenenizi yormayın.

İşte ne olduysa o esnada oldu, otobüsün içine birdenbire bir koku

yayıldı, herkes camları açmaya çalışırken bende dahil boşa olan ellerimizle burnumuzu kapattık. Homurdanmalar başladı.

-Neler oluyor?

-Bir şey kokuyor

-Bu koku bok kokusu.

Gencin birisi lafa karıştı.

-Sanki otobüs koro halinde osurdu.

-Koku ön taraftan geliyor

-Öndeki hanımlar çocuklarına baksın.

Rahmetli Kemal Sunal ile Şener Şen'in filmlerini aratmayan bir enstantane.

Mavinin hiddetli sesi çınlıyor.

-Kaptan dur dur

-Ne oldu oğlum

-Bu iki kadını otobüsten atacağım.

Arkadan bir yaşlı teyze

-Buldunuz mu oğlum buldunuz mu altına kaçırana.

Otobüs sağa yaklaştı, ön kapı açıldı, muavin 2 kadının yol parasını

iade eder ancak kadınlar ellerindeki poşetleri bıraktıkları basamaktan

bir türlü alamazlar.

Zira.

Eyüp imaretinden aldıkları işkembeleri temizlemeden otobüsle

okmeydanı'na götürmeye çalıştıklarından bağırsakların içinde her ne

varsa hepsi otobüse aktığı için poşetlerin altı sapsarı su.

Beynimde binbir soru

Suçlu kim?

Eyüp'ten Okmeydanı'na işkembe götürmeye çalışan fakir kadınlar mı?

Otobüse tika basa yolcu olan özel otobüsçü mü?

Eyüp Taksim hattını G.O.P Taksim Hattına çeviren İ.E.T.T. mi

Biraz daha fazla oy almak için bayramlarda yarı fiyatına yolcu taşıyan

Belediye mi?

Neremizden tutsalar oramız ellerinde kalıyor, yapmaya kalkıştığımız

herşeyi elimize yüzümüze bulaştırıyoruz.

Tatiller gibi

Bayramlar gibi.

Kurbanlar gibi.

Burası Türkiye herşey bize dair.

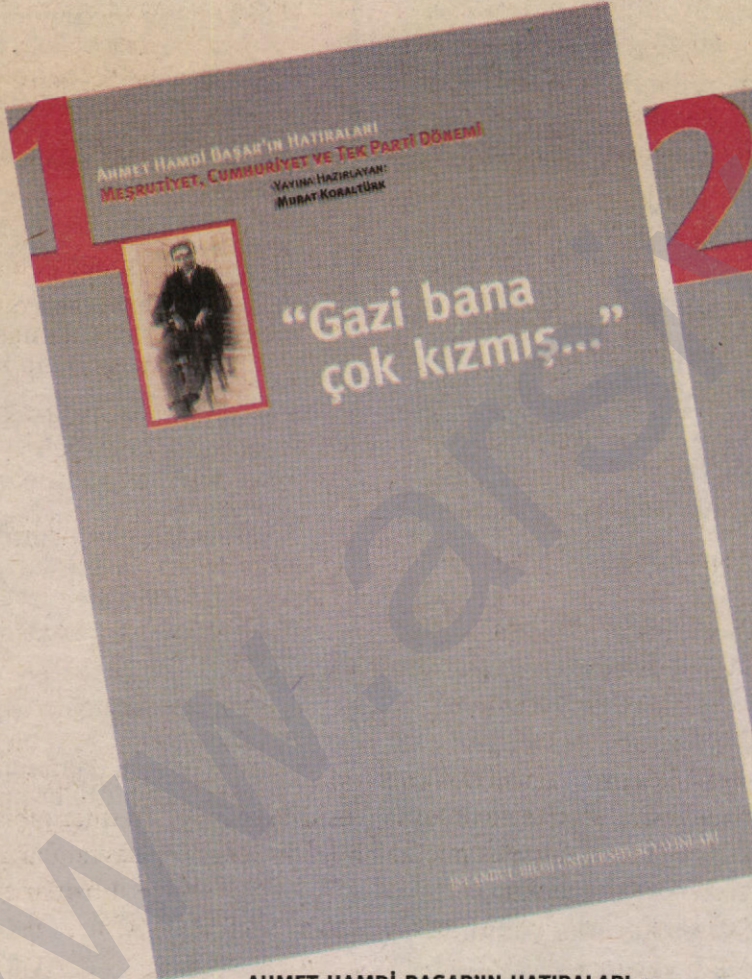
AHMET ERDEM

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI

Ahmet Hamdi Başar'ın (Limancı Hamdi) hatıraları

Yakın tarihimizin ayrıntılarını keşfetmemizi sağlayacak olan Ahmet Hamdi Başar'ın Hatıraları, birçok tartışmaya yolaçan fikirleriyle de tanınan Ahmet Hamdi Başar'ın, nam-ı diğer Limancı Hamdi'nin ya da İktisatçı Hamdi'nin gözünden Atatürk'ü, İsmet Paşa'yı, İstanbul Ticaret Odası ile İstanbul Limanının millileşmesini, Altı Ok'u, Tek Parti Dönemi'ni, Menderes ve Bayar'ı, 27 Mayıs'ı, MBK'ni farklı yanlarıyla okumamızı sağlıyor. Ahmet Hamdi Başar'ın İkinci Meşrutiyet döneminden 27 Mayıs askeri darbesine uzanan süreçte Türkiye'nin siyasi ve ekonomik gelişmelerine tanıklık etmiş, yaşanan bazı olayların içinde bizzat yer almış bir fikir ve eylem adamı olması, Murat Koraltürk tarafından hazırlanan kitabı daha da ilginç kılıyor. İki cilt halinde yayımlanan kitap, okuru Meşrutiyetten günümüze kadar uzanan demokrasi arayışları yolculuğuna çıkarıyor.

AHMET HAMDİ BAŞAR'IN HATIRALARI-1
MEŞRUTİYET, CUMHURİYET VE TEK PARTİ DÖNEMİ
"GAZİ BANA ÇOK KIZMIŞ..."

762 sayfa
ISBN 978-605-399-010-9

AHMET HAMDİ BAŞAR'IN HATIRALARI-2
DEMOKRASİYE GEÇİŞ, DP İKTİDARI VE 27 MAYIS
"YİNE HAYAL ALEMİNDE UÇUYORUM..."

730 sayfa
ISBN 978-605-399-011-9

www.bilgiyay.com
Kurtuluş Deresi Caddesi No:47 34440 Dolapdere / İSTANBUL
Telefon: 0212 311 50 00
Satış/Dağıtım Telefon: 0212 311 50 00 Fax: 0212 347 10 11
E-mail: yayin@bilgiyay.com - dagitim@bilgiyay.com

Bir Kentin Kalbindeki Direnişçiler

Zaman aktıkça, kentler de akıyor zaman gibi. Eski diriliği ve duruluğu kalmıyor kentlerin. Geriye dönüp baktığımda tek katlı evler, evlerin bahçeleri ve o bahçelerde evlerin boyunu aşan ağaçlar geliyor gözlerimin önüne. Sonra iki katlı, üç katlı evler ağaçlarla boylarını eşitliyip, aya yetişecek kadar uzayıp apartmanlaştılar. Göğü delip gökdelenleştiler. Artık hangi kente uğrasam bu kural değişmez bir örnekmiş gibi sürekli karşıma çıkıyor. Planlama ve mimari buna göre oluşturuluyor. Dev binaların ortasında çanaktaki çiçek gibi duran ağaçların görüntüsü ise akan zamanın nasıl aktığına dair önemli bir perspektif sunuyor bana ve herkese.

Ağaçlar küçüldükçe binalar büyüdü. Binalar insanları ve anılarını betona mahkum etti. Her anı bir betonda kayboluyor. Her beton bir gülümsemeyi yok ediyor. Azalan her gülümseme ise özgürlüğü güneşsiz bırakıyor. Modern binaların ortasındaki hayat bu. Güneşe ucundan ucundan göz kırpan bir havuz ve büyük yalnızlıklar.

Ağaçların kaybolduğu her kentte, sırtını o ağaca yaslayan bir hayat da kayboluyor. Meydanlar, meydana döşenen taşlar, toprak yollar, tozlu kaldırımlar, el işleri, ustalık, marangozluk, çerçivilik kayboluyor. Çocukluk kayboluyor, çocuklar kayboluyor.

Ne zaman çocukluğuma, gençliğimin ilk yıllarına uzansam hep yukarıdaki karamsar analizi

yaparım. Karamsar, ancak gerçek olan bu analiz ile büyüdüğüm kenti, kentin mahallelerini, meydanlarını, kahvelerini gezer gezer dururum.

Naif bir yaşam vardı. Güzel arkadaşlıklar, miza-ha sınırsızca tölerans, keyifli tartışmalar, sokağın her köşesinde devrime uzanan muhabettler, bitip tükenmez uzun kış gecelerindeki soba sıcaklığı kadar ısıtıcı ve derindi.

Çocukluklarında kendilerine takılan unvanlarla devrimin en hararetli yerlerinde duruyorlardı. Kimsenin bu unvanlardan alındığı görülmemişti. Her kentin, böyle devrimcileri, efsane olmuş isimleri mutlaka olmuştur. Benim yaşadığım, çocukluk ve gençliğimin geçtiği Elazığ'da ise efsane olmuş isimlerin ünlerini anlatmak bugün bile heyecan veriyor bana. Sonradan bir çoğu ile yakın muhabetlerim ve dostluklarım oldu. bu dostluk bugün de devam ediyor. Ben onlara saygı duyar, hep o günlerden bir koku alırım. Kel, topal, kör bir kokudur bu. Gavurca söylenmiş bir hoyratın anarşist yorumu ile Harput sırtlarına sığınmadır benim yolculuğum. Her Harput'a çıkışım bu efsanelerin gölgesi ile anlam kazanmıştır. Uzaktan da olsa yattıkları cezaevine el salları, yorumlar yapardık.

İsimlerini söylemeden, kimseyi incitmeden, bugün bir kısmı hayatta olmayan, bir kısmı değişik kentlerde yaşayan, bir kısmı mülteci olan yürekleri aydınlık bu insanlara bir selam göndermek gibi bir özlemim vardı. Bu yazı yıllardır kalbimde ve benimle geziyordu. Vefa bu zamanaymış demek ki.

Kel, Kör, Topal, Anarşist, Gavur, Şerefsiz, Panzer, Tipi Tip, Sarı, Çengel, Şişko, Teyip, Komo, Zaza, Kara... gibi ünvanların sahipleri olan isimleri Elazığ'ın Sako, Fevzi Çakmak, Yıldız Bağları, Yeni Mahalle, Yığinki, Karşıyaka Mahallerinde tanımayan yoktu. Kerpiç ve briket duvarlarının önündeki ağaçlara yaslanan birer şövalyeydi onlar. Nefesleri kentten uzaklaştıkça, ağaçlar kurudu önce, sonra duvarlar yıkıldı ve binalar düşleri teslim aldı yavaşça.

Şiirin büyük imgeleriydi o unvanlar. Çocukluklarının temiz hali ile girdiler fırtınalar içine. Bugün geriye dönüp baktığımda, bir kentin iyi ki var olan düş zenginliklerinin isimlerini ilk sırada anımsıyorum. Kalbimin iklim derinliğidir o insanlar ve o insanların unvanları.

Circassian

ben circassian
kafkas'im yani,
çerkes!..
benden başka herkes,
iyi tanır beni.
sürülmüşüm
terek boylarından,
altın post'tan,
oşhamafe
nart ülkesinden...
sürgünlerin en delişmeni...
sürgün sürgün içinde
aldatılmışım.
ne zaman sesli-
-adım söylene
utanmışım.
boz tepelere
upuzun,
kervan geçmez,
turna uçmaz yaylalara
nakışlar işlemişim.
kurşundan çok
ayaz delmiş bağrımı.
önce ağtılarımı
ve türkülerimi,
sonra yıkılarımı
iğdiş etmişler...
ne bir işmar etmişim avşar kızına
ne de puştuluk vardır endamımda
ancak;
tutkulu bir hırsızıyım
eşkin, ceylan bakışlı tayların.
kapanmışım kendime
sığınmışım sarı kavak sessizliğine
ve ışık geçirmez surlarıma.
kaç cepheye yâren olmuşum,
türkoğlu
kürdoğlu
ve arabıyla...
türküler söylenmiş
çoşmuşum, halaylara durmuşum.
woredlerim kursağımda kalmış.
ufuklara derin derin bakan
yanakları çilli
uzaklara mavi...
muştular bekleyen
bir deli
platonik
yaralı kartallar uçurmuşum..
şahin ölüleri dağlarda...
yurtsuz, kimliksiz
ve künyesiz.
şahin ölüleri...
güvercinlerle
tuzaklar kurulmuş.
ve şahin ölüleri
bizim olmayan dağlarda...
savaş gümbürtülerinin orta yerinde
yüzümü çevirmişim ganimete
ve ben utangaç,
sessiz kahraman.
biraz anzavur,
biraz ethem..
paralanmış çerkeska'm.
ve tarihin puslu aynalarında
kendimden firarî
kendimden uzak durmuşum.
ve tarihin tozlu sahnelerinde
biraz serkeş,
kendinden başka herkes
ve kendinden başka çerkes

Galip Özdemir

Kadı Muhammed'in Vasiyetnamesi

Mehabad Kürt Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Péşewa Qadi Muhammed, Seyfi Qazi ve Serdi Qazi ile birlikte 31 Mart 1947 yılında Mehabad'ın ÇARÇIRA meydanında asılmadan önce, bir vasiyetname hazırlayarak avukatı ve görüşmecileri

aracılığı ile ilgili- lere vermiştir. Vasiyetname, yazar SEYİD MUHAMMEND SEMENDİ nin " Nigahi Be Tarixi Mehabat" (Mahabad Tarihine Bakış) adlı kitabında yer almaktadır. Kürt yazar Jan Dost bu kitabı Farsça'dan Kürtçe'ye çevirerek Kürt diline önemli bir belge

kazandırmıştır. Vasiyetnamenin aşağıdaki maddeleri ise yazarımız Latif Epözdemir taratından kitabın Kürtçe çevirisi kaynak alınarak düzenlenmiştir.. Buna göre, Cumhurbaşkanı Qadi Muhammed asılmadan önce şu vasiyetnameyi ilgili- lere iletmıştır.

1-Seyit Cemil'in oğlu Seyit Rehim2in bende bir iki tane halısı var. Onları bizzat kendisine iade edin. O da bir miktar bana borçludur. Eğer verecek durumda ise alın. Veremezse bağışladığımı söyleyin.

2-Tesbit ambarındaki buğdayım tümü bana aittir, verirlerse alın.

3-46 model Ford marka araç da şahsıma aittir.

4-Tutuklandığım esnada cebimde 5200 İran Tümeni vardı. Bu paranın dışında 153 Tümenimi daha aldılar. Geri isteyin.

5- Servan Şerif benim eşimden 10 bin Tümen vekalet ücreti almıştı, bu parayı da geri isteyin.

6- Süleyman Muini, ortaklık yapalım diye, aşağı yukarı 3000 Tümen dolayında bir para almıştı benden. Bu paranın bir miktarını iade etmişti sa-

nırım. Ayrıca bana hediye ettiği saati de ortaklık defterinde belirtmişti. Ancak ben onun söz ettiği ortaklığı henüz onaylamamıştım.

7-Seyid Selamın yaklaşık 8000 Tümen borcu var. Buna rağmen ne isterse kendisine verin. Götürdükleri telefonlu da araştırın.

8-Baba Şex' ten alınmış olan otomobil onun şahsi malıdır.

9- Dört JEEP de bana aittir.

10- Benim için çok eziyet çektiği için Serwan Şerif'e 300 tümen dolayında bir para verilsin.

11-Yukarıda sözünü ettiğim paraların iadesi gerçekleşirse eğer, o paradan Seid Humayun ve Mirza Rehim'e hizmetleri karşılığında1000'er Tümen; ayrıca Mihemed Feyruze Hanım'a da 500 Tümen verilsin.

12- Babamın mirasından kız kardeşlerimin payı verilsin. Onların payı ve hakları vardır. Ancak AXELYAN daki tapu (Axelyan Mehabad'a yakın bir köyün adıdır) sadece benim adımadır. Kız kardeşlerim mutlaka razı edilsin.

13- Çocuklarımla anası, yani eşim, onlara göz kulak olup sahip çıkacaktır.Bu konuda Mele Abdullah gözlemcilik yapsın.

14- Kareni (ağa) Amca, başına gelenlerden benim sorumlu olduğumu düşünüyor. Oysa ki benim olup bitenden haberim yoktu. Buna karşın hala öyle düşünüyorsa, beni bağışlamasını isteyin.

15- Rahmet Bey ve bazı kişilerin ölümlerini engellemişim, eğer hala bana dargın iseler, söyleyin beni af etsinler ve dargınlığı sona erdirsinler.

16- Benden dolayı zahmet çekmiş tüm hizmetlileri (hala bile bana hizmet etmeye devam edenleri) onlara iyilikler yapıp razı edin.

17-Bir kaç yıl sonra da 8000 Tümeni hayırma ihtiyaç sahiplerine dağıtın.

Bu vasiyetnamenin 10 Ocak 1947 de kaleme alındığı anlaşılmaktadır. Vasiyetname Mele Sadık Sadık'ın huzurunda Kadı Muhammed tarafından imzalanmıştır.

sarmaşık

I
sonu belli dünyanın, akreple yel-kovan arasında bir yerdeyiz hepimiz hepimiz suçluyuz
bilsek de,
bilmesek de
ve hepimiz armaşıklara aşık

asılsız tanrı:
insanki belkemiğinden ince
insanki belkemiğinden titiz ve keskince
insanki omuz başlarından toprağa gebe

II
kılıcını körledi iyi kalpli cellat
zamanın yörüngesinde
aklımız bir yarım adadaydı
su verdi tomurcuklu
kısır taşları sakladık kendimizce
ve birden ölüm yeğledi burcumuzu
asılsız tanrı:
ölüm ki insandan ince
ölüm ki insandan titiz ve keskince
ölüm ki omuz başlarından toprağa gebe!

Anıl ÇİHAN

[doç.dr.ahmetözer]

Geçen Sayıdan Devam

Zeryayla birlikte denizin ortasındaki balık çiftliklerine doğru yüzmeye başladığımızda denizi ağ lekeleri gibi saran, oraya buraya serpilmiş balık çiftlikleri sanki bu berraklığı bozmak, bu güzelliği avlamak için serpilmişti... Bize uygarlığı, insanoğlunun doğaya hakimiyeti olarak anlatırlar; oysa doğayı boğdukça farkına varmadan kendimizi boğduğumuzu geç de olsa anlamış olan insanoğlunun giderek artan ölçüde paniklemesi bundandır herhalde.

Demir aldıktan sonra derin vadilerde yemyeşil kıyılardaki kıyıları sırayla ziyaret etmeye başladık. İçlerinden en ilginç olanlarının kıyılarına çıkıp birer mini keşifte bulunuyor, bu kıyılarda pek rastlanmayan palmye ağaçlarının altında, Antik Yunan'ın ünlü filozoflarının yürüdüğü yollarda yürüyor, sanattan, edebiyattan, sinemadan ve siyasetten konuşuyorduk. Acaba ünlü filozof matematikçi Tales buraya uğramış mıydı? Ya Platon, hocası Sokrates Atina'nın bencil, korkak yöneti-

Mürekkep Acısı

ölümün kitabında kaç sayfadır yaşam
değdikçe sevdanın elleri

neden eskir yapıklar
çekingen zaman en büyük çile
gümüş damlalar en kutsal sessiz iz
içinden içime akar

huzur renginde sıcak topraklar
portakal renginde birkaç gün
o kısa, o küçük,

o noktalı harflere nasıl sığar
rüzgâra emanet sevda ekini
hiç sevmemişler hiç sevlilmeyecekler

neden ciltçi
dükkanında çalışır
daha mürekkep acısı
yutmamışlar

sözüm sesimi kesme
kitaplar beyhude
yazar

Şükran AYDIN

AŞKIMIN KAHRAMANIYDI.

cileri tarafından ölüme mahkum edilince, kahredip yıllarca Atina'ya uğramayan o vakur öğrencisi Platon Sirakuza'ya gidip gelirken buralardan geçmiş miydi? İskenderé Zülkurneyn, (Çift Boynuzlu Büyük İskender) Daryusun Krallığı, Asyanın çift başlı altın kartalları için "peşime düşün" dediğine, "kölelerin azad olmak, fakirlerin zengin, zenginlerin ise daha fazlasına sahip olmak için" peşine düştükleri ve kimsenin çağrısının cazibesine dayanmadığı o Büyük İskender, ayaklarına varıp "dile benden ne dilersen" dediğinde, "gölge etme başka ihsan istemem senden" diyen Sinoplu Diyojenin buralardan haberi var mıydı? Oysa İskender'in ordusu, doğunun tacı ve tahtını fillerin toynakları ve Asya'nın savaşçıların okları altında bırakıp geri çekilirken, oklara ve toynaklara hedef olan binlerce bedene rağmen feth ettiği imparatorluk daha onun iskeleti çürümeden topraktan bir kaya gibi dağılıp gitmişti..Ne tacı ne tahtı kalmıştı bu dünyada..

Nice renkli, renksiz, coşkulu ya da zayıf, korkakça ya da kahramanca hayatlar yaşanmıştı bu dünyada? Kimi bir mezarda bir mezar taşından öte bir anlam ifade etmeyen milyarlarca insana karşın kimi de onca eza, cefa ve sürgüne rağmen bir kuyruklu yıldız gibi iz bırakarak göçüp gitmişti. İşte Yılmaz Güney de bu iz bırakanların galerisinde yer edinmişlerden biriydi ve Fatoş da bir zamanlar bu eşsiz kişinin eşiydi. Belki yüzündeki o keder, birilerinin Yılmazı yad ellerde önce sürgüne sonra da ölüme mahkum etmelerinden kalmaydı.

Fatoş Güney, bu kısa yolculuğumuzda gelecek kuşaklar da bilsin diye Yılmaz Güney'in hayatını senaryolaştırdığını ve bu senaryoyu filme çekmek istediğini heyecanla anlatı bize. Hafızalarımızda Çirkin Kral'la ilgili anılarımız yeniden canlandı gelip gönül tahtımıza oturdu bir kez daha.. Yılmaz Güney zamansız yitip gitmişti, ama her birimizde derin izler bırakmıştı. Belli ki o sıra dışı adam onu hapselere atan, acı çektiren, süren, sürgünde ölmeye mahkum eden zalimlerden daha uzun yaşayacaktı.

Vakit çabucak gelip geçmişti, gün batmadan önce kıyıya dönmek zorundaydık. Biz yola çıkarken yükselen güneş ufukta kızılıklar bırakarak şimdi batıyordu yavaş yavaş. Ne tuhaf yükselirken gölgeleri aydınlatan, küçülten güneş şimdi battıkça gölgeleri büyütüyordu. Acaba doğanın bu kuralı ile aydınlıktan hoşlanmayan despotların kurdukları nizam arasında bundan dolayı bir bağ var mıydı, bilinmez. Ama bildiğimiz, her gidişin bir dönüşü vardı. Kıyaya vardığımızda Fatoş Hanım bu tabloyu kaldığımız yerden sürdürmek için, bizi akşam yemeğine davet etti. Gündüzden yarım kalanları akşamın efkârında sürdürecektik. Bunun üzerine tekrar buluşmak üzere otelin yolunu tuttuk. Kek

Mehmetle aynı otelde kalıyorduk. Otele gidip dış alıp, üstümüzü değiştirdik. Sonra hep beraber Fatoş Hanım'ın bizi beklediği restorana gittik.

Fatoş Hanım, bizi ağırladığı balık restoranı evinin hemen yakınında, dev akasya ağaçlarının altına kurulmuş şirin, salaş bir yerdi. Yemekte, yattaki sohbede kaldığımız yerden devam ettik. Bir süre sonra koyu bir sohbet başlamıştı yer yer siyasal tartışmalarla süren. Bir de baktık ki saat gece yarısını geçmiş. Sohbet o kadar güzeldi ki kimse yarım bırakıp kalkmak istemiyordu. Bunu fark eden davet sahibi bizi eve kahve içmeye davet etti. Vakit geç olmuştu, Memetle Zozanın çocukları Alan ile Zerya oteldeydiler, onun için bu davete icabet etmeyi bir başka güne bırakıp vedalaştık ve otele doğru yürümeye başladık.

Otelimize giden asfaltlı yol cılızca yanan sokak lambalarıyla belli belirsiz aydınlanıyordu. Karşıda ay ışığı, Bodrum kıyılarında yakamozlar çiziyor, koyu karanlığa bürünmüş olan gökte birkaç yıldız parlıyordu. Gece çok davetkar ve romantikti.

Sohbetin konusu, nasıl olduysa, birden aşka kaymıştı. Yemekte balıkla birlikte biraz içmiş, hafif çakırkeyif olmuştuk. Mehmed, konuşmanın bir yerinde aniden bana dönerek; "Hiç aşık oldun mu Temhacığım?" diye sordu. Bu ani ve beklenmedik soru karşısında biraz afallayıp duraksadıktan sonra, "Evet" diye cevaplamak durumunda kaldım. "Durumunda kaldım" diyorum, çünkü yıllarca sadece kendime sakladığım bu sırrımı kimseye açmamış sadece kendime saklamıştım. Ama her nasılsa o gecenin etkisiyle de olsa gerek aniden gelen soru karşısında bu sözler ağızdan kendiliğinden dökülmüştü. Bunun üzerine Mehmet, "Peki ne oldu aşık olduğun kız?" deyince de, bir acı yapıtı yüreğime, uzaklara daldım, gözlerim nemlendi, boğazım düğümlendi. Kendimi zorladım, konuşayım mı konuşmayayım mı diye. O anda melül ve mahzundum. Diğerleri bu durumumu fark etmiş sabırsızlıkla sorunun cevabını bekliyordu. Bu her hallerinden belliydi; açılmış gözlerle ağızdan çıkacak cevap onları ya kendi aşklarına götürecekti ya da kim bilir belki de benim gibi melül ve mahzunlaştıracaktı. Fazla bekletmemek için usulca: "Öldü" dedim.

"Kim öldü?" dedi Memed.
"Aşkımın kahramanı" dedim.

"Nasıl?" diye hayretle sordu bu kez. Eşi Zozan ve Lütfü abi de etrafımızda çember oluşturmuş merak içinde dinliyorlardı. Gecenin sessiz karanlığı bu ölüm haberi ile yarılmış, inlemiş, yıllardır sakladığım sırla birlikte adeta üstümüze çökmüştü. Ne yapayım ki bir anda ağızdan kaçırılmış, sırrımı ele vermişim bir kere. Yıllardır derinlerde sakladığım, kendime bile yeniden söylemeye

ÖLÜM ONU BENDEN ALDI

korktuğum, bunun için de hiç kimseye anlatmadığım sırrımı. Sanki bir ses yıllardır sakladığım bu sırrı "artık yeter" diyerek, içimin derinliklerinden alıp dışarıya herkesin ortasına atıvermiş, böylece her şeyi bir anda açığa çıkarıp eşkere etmişti. Aynı ses, sanki "zamanı geldi, zamanı geldi" diye fısıldıyordu kulağıma usulca. Birden yıllar önce Şeh-rivan için bir gece yarısı yaylada karanlık bir vadiye sığıttığım kurşunların inlemeleri geldi aklıma. Kısaca anlattım. Herkes o kurşunları yemiş gibi yerine çakılıp kaldı.

Hikayem Mehmed'i etkilemiş, derinden sarsmıştı. Bunun üzerine aniden yoğun bir hüzmün herkesin üstüne çökmüştü. Herkes o an bir parça kendi geçmişine dönmüş, biraz önceki neşeli halimizden eser kalmamıştı. Bizimle birlikte sanki bir anda gece de kurşun gibi ağırlaşmış, karanlık adeta karnından yarılmış, ta derinden ve uzaklardan çığlık atarak inliyordu.

Mehmet bana dönerek,

"Bunları yaz" dedi.

Ben de bu beklenmedik öneri karşısında

"Yazar olan sensin Keke Memed, ben söyleyeyim, sen yaz" deyince,

"Olmaz" dedi

"Neden olmasın, bunca güzel roman yazmış biri olarak en iyi sen bunu yazarsın" deyince

"Yo! bu başka. Bunu sen yazmalısın. Çünkü bunu sen yaşadın. Bu hikayeye ancak sen ruh ve can verebilirsin" dedi.

Konuşmayı fazla uzatmamak için "peki" dedim, sonra o acılı hava içinde gecenin hüzmüne bulanmış karanlık karnına yürüdük, gittik.

O gece yatağıma uzandığımda sanki dudaklarımda bir iz vardı o geceden kalma; ve sanki hala konuşulmamışları konuşacak bir ses yankılanıyordu yüreğimin derinliklerinde o demlerden kalma. Aklımda ise biri iz dolaştırıyordu bir izci gibi, ta o kurşun sığıttığım geceden buraya uzanan... Sonra..., sonrasını içime attım, derine bakmanın ürpertisi içinde bir kez daha dönmedim bu konuya.

Ama o günden sonra kuyunun kapağı kalkmış, bir ses, derinlerden gelen bir ses "yeter artık, durbünlerini yüreğinin derinliklerindeki karanlıklara çevir, aydınlansın", diyordu bana bu yolculukta. Ancak bunun yapmanın beni mutlu edip edemeyeceğini bilmiyordum. Yeniden geçmişle yüzleşmenin mutluluk mu vereceğini yoksa yarımı kanatıp acı mı vereceğini bilmiyordum. Çünkü mutluluk öyle zor bir duyguydu ki bizim ülkemizde, uğruna verilen mücadele, ona ulaştıktan sonra, tadına varmak için takat bırakmıyordu insanda. Bu yüzden kaygılı ve kararsızdım. Ya ona vardığımda, onunla yüzleştiğimde takatim kesilip, nutkum tutulacaksa.. Bunca yıldır içimin derinliklerinde uyuyan devi uyandırırsam, ya beni parçalarlarsa, ya ruhumu kemirirse diye korkuyordum.. Bu duygular

içinde o gece, geçmişten kopup gelen gecelerle cebelleştirdim, daldım gittim.

Bir gün sonra biz Memetlerle ayrıldık. Onlar da bizim ayrılmamızın ertesi günü İsveç'e uçtular. Ama bu yazma işi aklımın bir köşesine öyle takıldı kaldı..

Sonra araya zaman girdi, sürgün kentim Isparta'ya geri geldim. Zamanında Saidi Kürdinin, Mele Mustafa Barzanin abisi Ahmet Berzanin, Brukan aşireti reisi Kinyas Kartalın, Yılmaz Güneyin ve daha nicelerinin belli aralıklarla belli zamanlarda sürgün olduklara kente yani. Beni de buraya, burayı bana bir mezarlığa dönüştürmek üzere göndermişlerdi. Çünkü sevgili Mehmedin deyimi ile sürgün bir mezarlıktı, seni buraya göndereler sadece geldiğin yerde unutmaya terk etmiyorlar, geldiğin yerde de yavaş yavaş ölmeye, çürümeye terk etmek istiyorlardı. Ama onlara inat yaşama-lıydım, hem de yeniden kendimi yaratarak. Bunun da iki yolu vardı: yaşayarak ve yazarak. Çünkü kayda değer sadece iki hayat vardı bildiğim: Ya yazılacak kadar değerli şeyler yaşamalıydı insan, ki ona büyük yürek gerekti ya da bunu yapamı-yorsa insan okunmaya değer şeyler yazmalıydı. Üçüncü bir yolu yoktu sanki hayatın ve burada hayatın hakkını vermenin...

Ve böylece artık yaşadıklarımı yazmaya karar vermiştim.

Hermann Hesse'nin dediği gibi, isteriz ki yaşamın bir anlamı olsun; ne var ki, yaşam ancak bizim ona verebileceğimiz oranda bir anlam taşır. Ve hepimiz yaşamak denen o gür sesin giderek sönük-leşen yankılarıyız. Ölüm bu sesin büsbütün susmuşluğu gibi görünse de, gerçekte onun anlamlı bir sessizliğe dönüşüdür. Onun için acıdan arınmış saf bir yaşam yoktur. Sorun, acıları daha iyi bir gelişim için birer itki gücü olarak kullanabilmektir. Ben de onları birer itki, birer rehber olarak kullanmaya karar verdim. İşte böyle başladı Bodrumda bıraktığım bir parça aklın peşine düşmek...

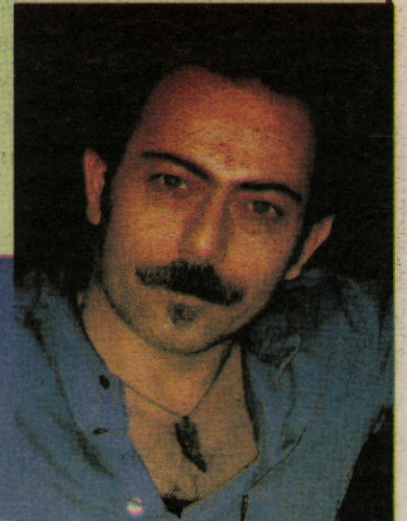
Ve bir soğuk kış akşamında yapayalnız odamda sırt üstü uzanmış düşünürken Keké Memedin sesi yankılandı kulaklarımda "bu hikayeye ruh ver, can ver" diye. Kalktım çekmeceyi çektim. Orada bir top saman sarısı kağıd duruyordu. Çektim çıkardım yazmaya başladım.

Sonra bir de baktım ki o dönemi yansıtan 400 say-falık bir kitap ayazmışım, Sevgili Memed'in teşvi-ki ve önerisi ile. İşte Diyarbakır'a ölümünden bir hafta önce gönderdiğim çıktılar bu çalışmaya aitti. Şimdi artık bunu gün ışığına çıkarmak boynumun borcu oldu. İnanıyorum ki bu çalışma orada onu da mutlu kılacak. Sen şimdi yoksun aramızda, toprağın bol, ruhun şad olsun Keké Memed, ama biliyorum ki yaptıklarıyla kimsenin yaşamadığı kadar uzun yaşayacaksın..

Şewe

öyle diyar-ı bekir bakma şewe
surları düşürülmüş pusu kurulmuş
koca çınarı kurutulmuş
vedat aydın'ı vurulmuş gibi öyle lal
acını dilinde kilitliyorsun o gözlerinin
dilinde
gözlerin isimsiz bir ülkenin ağıdı şewe
bir yaralı kara göçsün
kapkara telin nasıl da deli firatça iniyor
kuğu boynunun su derinliğine
belçemin iki sıradağı kavuşturuyor
kızıl alınının yürek içinde
ki kuytusunda
atmacanın alıcı duruşu iki göz kanat çırpar
iki ürkek karaca zülfünün ormanında
kaybolur
upuzun enginliğinde bakışlarının
sonra dağ başı şakaklarından süzülür
gamzelerinin ovasına
o gamzeler ki çatlamış harran'dır
sevdacan suyuna açtır
hasretin kızılca çiçekleri açarken
leblerinde
döle durmaya muhtaçtır
o zülûf bulutun yağmur
gözlerine izdivaçtır
ahh... suskun göçün karası şewe
susku yaranın kanamasıdır
susku dününü öldürmenin yasıdır
çocukluğuna lal kalıştır
susku yüreğine bin yıllık paslı kilit
bilirim zeytin karası değil
zülûflerin teskini
sürgünsün
sürgün zülfünün her biri zifir tanesi
sürgün Mem'dir Mem-e Zin'dir
sürgün tarih ikizindir
yüzünün coğrafyası adsız ülkesine
benzeyen şewe
gözlerim yurdun olsun kur göç çadırını
yüzüm ülken yüreğim yuvan olsun
bırak ezgim yeşersin kırık türkünün dili
olsun... şewe
bırak titreyen
yüreğine
kurban olsun
yüreğinin
şairi seyduna
bırak olsun...

Tunay
Bozyigit

ÜÇ KİŞİ BİR TABUTTA...

**Düzen ile hep kavga etti...
AŞIK İHSANİ...**

**BİR DEVRİN BİTTİĞİ
YERDEN HAYKIRMAYI
İNATLA SÜRDÜREN BİR
OZAN'ın İçinde yaşadığı
sistemle küs geçmiş Yaşam
Öyküsü**

Aşık İhsani'i ilk dinlediğimde, henüz çok gençtim. Devrimci düşüncelerimin tümü ağabeylerimden ödünç alınmadı. (bu gün o düşünceleri "ağabeyler" e iade ettim) Bu gür bakışlı, çatık kaşlı, kısa boylu ama duruşu ile hanlar korkutan, sırça sarayların camekanlarını çatlatan sözü ve sazı ile, bir devrin idolu olmaya aday bir ozan vardı karşımda. Ve benim ezberimi bozan bir ozan olarak, sesi hiçbir zaman kulaklarımla vedalaşmadı, duruşu, hareketleri ve mimikleri, hep gözlerimin önünde kaldı.

Beni en çok etkileyen iki şiirinden biri MEKTUP, ötekisinde ÜÇ KİŞİ BİR TABUTTAYIZ adlı şiirleridir. İhsani, MEKTUP ta 12 Mart balyoz hareketinin kısa bir tanısını yapmakta ve şiirsel coşku ile bu karşı-devrimci durumu dillendirmektedir:

O Meşhur "Mektup"

Demem şu ki sevgili, / Ortaçağdan bu yana/Bana / Öyle bir ters geldi ki, / 1971 mart,nisan, mayıs ve sonrası, / yıkılası / hapishaneler / evde, yolda, işte / aklına gelebilecek her yerde / tıklım tıklım adam toplamakta / Yani / anlayacağın / Ne kadar/ Ben çağımdan / Üzerin-

de büyüyüp/ Suyunu içtiğim toprağımdan/ Yanayım / Diyen / Aklı işleyen, /genç, yazar,öğrenci,/Öğretmen,/Sanatçı, İşçi, köylü varsa, / ve / Hatta her kim ki okur-yazarsa,/ şimdi bunlar / küme küme her yerde / bahtı kara Türkiye'mde / içerde. / yani bu gün bunlar / Fa-

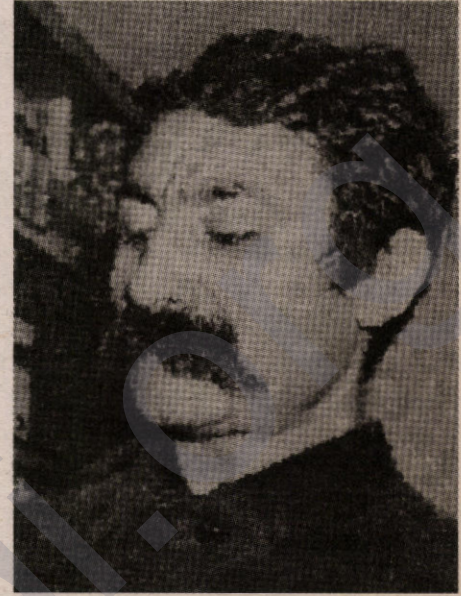

şizmin etkin olduğu Türkiye'de, / Ya öldürülmekte. / Ya da, / yıkılası Zinndan diplerine tıklımakta./ Bir de / Yurtsever gençlerin adını / Birer hain gibi duyuran / Ana babalara evlatlarını gammazlatan / Kardeşi kardeşe kahpecene vurduran / Bu karanın da karası faşizm / Zehirini var gücüyle kusmakta, / İşin kötüsü / Sözüm ona demokrasi erleri / Yani muhalefet liderleri / Mezarlarına girmiş birer ölü gibi, susmakta. / Gazetelerde gördün mü bilmem / Yirmi dokuz kurşun yemiş / Cevahir'in param-parçaydı kafası / Daha önce / Yine polisler vurduydular / İzmir'in orta yerinde / Gün ışıırken cancağızım Öztaş'ı. / Yine / Aydınlığın en gerekli olduğu / Bir zamanda / Ülkenin üç ışığı birden / Söndü Adıyaman dağlarında. / Dahası var / Güzelim Türkiye halklarının / Alın terini / Çirkin batı emperyalizmine / Peşkeş çekenlerin aranacağı gibi / Aranan / Ulaş Bardakçı / Görüldüğü yerde / Kara / Kap-kara kurşunlarla tarandı / Bu yurtseverin sokak ortasındaki / Kanı daha kurumadan / Kızıl Derenin / Can damarına / Kan veren o her biri on yürek taşıyan / On kişiye birden / Havadan / Yerden on binlerce kurşun yağdırıldı. / Yine / Genç insanları / Yağdırılan kurşunlarla / Yok eden / Bir / "Kanlı Pazar" / Oluşturdular /

O ağız salyalı itler / Sonra / Canım Deniz Gezmiş'i / Hüseyin İnan'ı / Yusuf Aslan'ı / Altı Mayıs gününde / Sözüm ona adaleti dağıtanın / Önünde / İçlerindeki yara / Birer saat ara ile / Adaletsiz adalet parti iktidarının / Yıkılası keyfi emriyle astılar / Bu, devrimin üç bel kemiği / Daha solmadan çelik rengi gözleri / Son sözlerinde, işte böyle, dediler. : / "Kahrolsun emperyalizm ve onun kapı iti / Yerli uşakları" / Hayır sevdiğim / Hayır! / Bu yürekleri avuçları içindekiler / Ve bunlar gibiler / Sanılmasın ölüp / Ölüp gittiler / Bunlar / Devrim tarihinin / Dişbudak göbeğine / Birer altın başlı çelik çivvi gibi / Gömüldüler. / Hani 12 Martta ihanetle suçlanan / "Mebus"lar vardı ya sevdiğim / İşte onlar kurtardıkları gibi "baş"larını / Ardından / Milyarlara çıkardılar / "Maaş"larını. / Sonra / İyiden iyiye / Beylerin aylıkları ödensin / Küpleri dolsun diye / Günü kara / Fıkara halkımın sırtına / Ekmekten,tuza, / Zeytinden kömüre / Şekerden süte / Havadan suya ZAM, bindirdiler. / Hele işsizlik / Öylesine büyümekte ki / Her köşede yığın yığın ayakta. / Bir de / Aşı / İşi / Damı / Eğitimi olmayan ülke çocukları / Satmaktalar / Körpecik bedenlerini. / Ve de / Ekmeği kuru acı / Çoğunluk dokuz nüfus / Tek odada kiracı kentlim ile / Kafası sarıktan / Ayağı çarık-tan kutru lamayan / Köylüm / Biri eşinin çeyizini / Diğeri sarı ökü-

zünü satıp / Biraz hak / Yani karın doyurmak için / Koşarak / Uçarak / Giderek kaldılar dili ve törelerini / Bilmedikleri Alamanyalarda. / Ha! / Az daha unuttuyordum / Hani o bir işe girebilmek için / Rüşvet parası

biriktiremeyen / Komşumuz on bir çocuk babası / Hamal Hemo vardı ya / Hani kadını, giden yıl / Hastane kapısı önünde / Boş bir yatak beklerken / Bayramın ilk gününde ölmüştü / İşte onu kaybettik / Bir de / Önceki gün / Komşulardan biri / Gündüz ölüsünü gömdürdüğü tabutu / Gece camiden aşırıp yaktı / Tabutluğun bir yerine / Bir de şöyle bir mektup bıraktı / "Açlığa ne ise ya / Soğuğa dayanamadık. / Bir tabut götürüp yakacağım / Allah afetsin." / Öyledir işte faşizmin puşt dünyası. / Ey! / Yurdumda gelişen / Ak günlerin kızıl gül bağı / Ve kurak her bölgenin / El değmedik / Su bulunca yediveren toprağı / Dinle beni / Hiç kuşkun olmasın / Sazıma / Ve şiirime / Başı kör değirmi / Mermi dolu silaha sarılır gibi / Sarılacağım / Yine türkülerimi yapıp / Yine haykıracağım: / Çağır muzafferî nâzım da gelsin / Hadi be elini çabuk tut velim / Şu kara gidişin yeşil köküne / Ağzı keskin balta gibi inelim / İstersen bu sözümü iyice bir yere yaz / Faşizm / 15-16 Haziranı olan bir ülkede / Fazla yaşamaz / Yani / Böylesi bir ülkede faşizm / Ne kadar güçlü gelirse gelsin / Ve yanımda / Ne kadar satılmış / Gammazcı / Zindancı / Olduğunu bilirse bilsin / Gene de / Boyun kemiğinin kısıldığını görececek bir gün / Devrimin işleteceği çelik bir mengenede / Ama ey herkese eş / Doğan lekesiz güneş / İleri gitmek / İleri görmek / İşçiyi önde / Köylüyü bu yönde / Eğitmek

HAYKIRMAI İNANLA SÜRDÜREN BİR OZAN

/ İşlerine gelmez / Bu kan içicilerin
/ Bu her biri bir azgın yara / Açan
mikroplara karşı / Savaşımız devam
ediyor / Edecek! / Ele el / Dişe diş /
Başa baş / Giden bu savaş / Hasta /
Ve boğazına kadar yasta / Çırpınan
/ Anadolu'nun damarlarında atan /
Kızıl kanla kara mikrop savaşdır.
/ Yüreği ateşte yanan / Yani kurtu-
luşa inanan / Herkes gibi / Bu sava-
şa sen de gel / Ve otuz iki dişinle /
Keskin bir keser gibi / Bilen de gel!
/ Biliyorsun / Rahat görebilmek için
yarını / Ben / O / Bu / Sen / Çalılıarı
koparır gibi kökünden / Koparıp at-
mamız gerek / Emperyalizmi, / Ve
onun kapı iti,yerli uşşaklarını.

YAŞAMI VE YAŞAM

SERÜVENİ

Yazar Musa Dinç, bu konuda yaz-
dığı İhsani Biyografisinde şöyle ta-
nıtıyor İhsani'yi:

“.. Asıl adı İhsan Sırlıoğlu'dur.
Şiire çok küçük yaşlarda başladı.
Aşıklık geleneğine ilişkin bilgisini
de zamanla pekiştirdi.

1932 yılında Diyarbakır'da doğar,
küçük yaşta şiir yazmaya başlar.
İki yaşında iken babasını kaybe-
der ve annesi tarafından sıkıntılı
ve yoksul bir ortamda büyütülür.
Çalışmak için sürekli diğer köylere
ve şehirlere gitmeye başlar. 17 ya-
şındayken İstanbul Büyükçekme-
ce Mimarsinan Köyü'nde maden
ocağında çalışmaya başlar. Maden
kapanınca lastik fabrikalarında ça-
lışır daha sonra Erzurum'a askere
gönderilir. Askerlik sonrası kendi
kendine saz çalmaya başlar. Sazı
ile Anadolu'yu dolaşmaya başlar.
Bu seyahatlerinin birinde Manisa
Tarzanı ile tanışır ve bir müddet ya-
nında kalır. Aşık İhsani türkülerini
Güllüşah ismindeki hayali bir kıza
söylemektedir. 1957 yılında Uşak

Şeker Fabrikası'nda çalışmaya baş-
lar. Uşakta bir hapisane müdürü ona
senin Güllüşah'ı bulduk der, kız her
ne kadar İhsani'nin hayallerindeki
Güllüşah değilse de bu kızla evlenir.
İhsani ona da saz çalmayı öğretir
ve Aşık İhsani ve Güllüşah ola-
rak şehir şehir dolaşmaya başlarlar.
Bu ikili halk tarafından oldukça ilgi
görmeye başlar. Aşık İhsani ve Gül-
lüşah adlı kitapları yapılır. 1958'de
Ankara Radyosu Yurttan Sesler
programının şefi Muzaffer Sarı-
sözen tarafından programa davet
edilir. Her hafta Çarşamba günleri
Güllüşah ile birlikte radyoda türkü
söylemeye başlarlar.

Bu esnada Celal Bayar ve Adnan
Menderes ile tanışır ve görüş-
meye başlarlar. AP'nin mitingle-
riyle Türkiye'de dolaşmaya başlar.
“Evvvel Allah sonra Demokrat Parti”
ve benzeri şarkılar yapar. Bu es-
nada 27 Mayıs Devrimi olur. Türk
Ocakları'nın 51. Yıldönümü dola-
yısıyla TRT'de verilen bir törende
alel acele sahneye çıkarılır. Sakalı
göğsünde, saçları belinde bir halde
sahneye çıkan İhsani'nin söyledi-
ği şarkı Başbakan Fahri Özdilek
tarafından beğenilmez. Başbakan
ayağa kalkarak “Atın şu komünisti
oradan ...” der ve İhsani şaşkınlık
içinde kendini karakolda bulur.

Bir yıl sonra Fransızlar tarafından
yapılan bir Türkiye tanıtım filmin-
de karısı ve oğlu Garip ile birlikte
yer alır.

Ayrıca 1973 yılında çıkardığı
»Ozan Dolu Anadolu« adlı anto-
loji ile gezi izlenimlerinden oluşan
»Beyaz Köle« (1985), adında ki-
tapları bulunmaktadır.

Şiirlerini, »Ağalı Dünya« (1964-
65, 2 cilt), »Yazacağım« (1966),
»Bakalım Hele« (1967), »Bak Tar-
lanın Taşına« (1974), »Vur Ağanın
Başına« (1975) adlı kitaplarda top-
ladı. »Dünden Bugüne Aşık İhsani«
(1976), »Düş Değil Bu« (1993)
ve tüm şiirlerini topladığı »Bıçak
Kemikte« (2002) adlı kitapları ya-
yımlandı.”

(Musa Dinç, Aşık İhsani'nin ya-
şam öyküsü)

AŞIK İHSANI ÖZGÜR AN- SİKLOPEDİDE NASIL AN- LATILDI :

WİKİPİDİ, Özgür ansiklopedi ise,
Aşık İhsaninin yaşamını en yalın
, en doğru ve en, kısa bir biçimde
yazmıştır. İşte Wikipide İhsani' nin,
yaşam serüveni :

“... Aşık İhsani, özellikle 1970'lerde
oldukça. popüler olan bir halk oza-
nıdır. Yaşamı Diyarbakır'ın yoksul
bir köyünde başlar. AP ile başladığı
politik hayatına TİP ile devam eder.
Sert ve açık anlatımı ile devrimci-
lerin ozanı olarak tanınır. İstihbarat
arşivlerinde kendi tabiri ile iki el

arabası dosyası bulunmaktadır
Yaşam Öyküsü [Asıl adı İh-
san Sırlıoğlu'dur. 1932 yılında
Diyarbakır'da doğar, küçük yaşta
şiir yazmaya başlar. İki yaşında iken
babasını kaybeder ve annesi tara-
fından sıkıntılı ve yoksul bir ortam-
da büyütülür. Çalışmak için sürekli
diğer köylere ve şehirlere gitmeye
başlar. 17 yaşındayken İstanbul Bü-
yükçekmece Mimarsinan Köyü'nde
maden ocağında çalışmaya başlar.
Maden kapanınca lastik fabrikala-
rında çalışır daha sonra Erzurum'a
askere gönderilir. Askerlik sonrası
kendi kendine saz çalmaya başlar.
Sazı ile Anadolu'yu dolaşmaya baş-
lar. Bu seyahatlerinin birinde Mani-
sa Tarzanı ile tanışır ve bir müddet
yanında kalır. Aşık İhsani türkülerini
Güllüşah ismindeki hayali bir
kıza söylemektedir. 1957 yılında

Uşak Şeker Fabrikası'nda çalış-
maya başlar. Uşakta bir hapisane
müdürü ona senin Güllüşah'ı bul-
duk der, kız her ne kadar İhsani'nin
hayallerindeki Güllüşah değilse de
bu kızla evlenir. İhsani ona da saz
çalmayı öğretir ve Aşık İhsani ve
Güllüşah olarak şehir şehir dolaş-
maya başlarlar. Bu ikili halk tara-
fından ol-
dukça ilgi
görmeye
başlar.
Aşık İhsani ve Gül-
lüşah adlı
kitapları
yapılır.
1958'de
Ankara
Radyosu
Yurttan

Sesler programının şefi Muzaffer
Sarısözen tarafından programa da-
vet edilir. Her hafta Çarşamba gün-
leri Güllüşah ile birlikte radyoda
türkü söylemeye başlarlar.

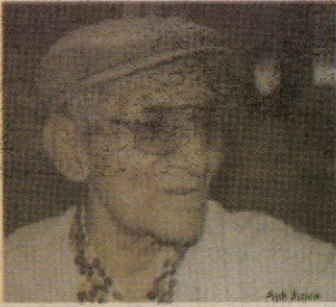
Bu esnada Celal Bayar ve Adnan
Menderes ile tanışır ve görüş-
meye başlarlar. AP'nin mitingle-
riyle Türkiye'de dolaşmaya başlar.
“Evvvel Allah sonra Demokrat Parti”
ve benzeri şarkılar yapar. Bu es-
nada 27 Mayıs Devrimi olur. Türk
Ocakları'nın 51. Yıldönümü dola-
yısıyla TRT'de verilen bir törende
alel acele sahneye çıkarılır. Sakalı
göğsünde, saçları belinde bir halde
sahneye çıkan İhsani'nin söyledi-
ği şarkı Başbakan Fahri Özdilek
tarafından beğenilmez. Başbakan
ayağa kalkarak “Atın şu komünisti
oradan ...” der ve İhsani şaşkınlık
içinde kendini karakolda bulur...”

Bu “ mektep-medrese görmemiş
“ şairin,yazdığı şiirler bir çok der-
gide yayınlanmaya başlar. Bu ara-
da Çetin Altan ile tanışır. Çe-
tin Altan ve bir takım aydınlar,o
günlerde, bu coşkulu şiirleri okul
yüzü görmemiş birinin yazdığına
inanmazlar. Bu nedenle, konu ,bir
uzman kişiye, yani, Pertev Na-
ili Boratav'a götürülür. Boratav
İhsani'yi dinler ve “İhsani bir halk

BİÇAK KEMİKTE

ozanıdır.”betimlemesini yaparak, Aşık İhsani üzerindeki, kaygıları bertaraf eder

Le Monde ve Aşık İhsani Aşık İhsani, artık dünyanın gözünün önündedir. Avrupa’da verdiği konserler ve çıktığı turnelerle o, kendini, demokratik kamu oyununun gündemine taşımayı başarmıştır. 1977’de Almanya ve Belçika’ya gider ve bu ülkelerde televizyon programlarına katılır, ödüller alır. 1979’da da, İhsani ; Avusturalya’ya gider. Artık, Bir çok yerli ve yabancı basın ve yayın organı Aşık İhsani ile röportajlar yapmaktadır, bu öfkeli devrimci ozan hak-

,özellikle yabancı dergi ve gazetelerde haberler ve yorumlar yer almaktadır. İhsani, o doğru duruşu ile, ödünsüz bir devrimci sanat emekçisi olarak, nice yıllar belleklerde kalmaya devam edecektir.

Fransız LE MONDE gazetesi, bir haberinde, Aşık İhsaniye ilişkin olarak, şöyle demektedir.

“İhsani ile söz konusu olan başka şey. Bunu söylerken Bob Dylan’ı, Joan Baez’i, Gospels’in politik olmuş kara derili şarkılarını düşünüyorum. Ray Charles’ın ya da John Holiday’in çığlık türküsü, Charlie Mingus’un yakarı türküsü, Bob Dylan ya da Joan Baez’in yakınma türküsü, Leo Ferre, Branssens’in taşlama türküleri, İhsani sözlerindeki şiddetle karşılaştırıldıklarında adeta çekinden kalırlar. Yalnızca Vietnam Savaşı’na karşı koyan dünya ozanlarında görülen açık sözlü sertlik, İhsani şiirinin ilk göze çarpan özelliğidir. İhsani bu öfkeyi, bu sertliği halkına karşı olan her şeyi yermekte kullanıyor. Kibarlar belki bu tondan inciniyorlar ama bu akım, bu hakaret rayına oturmuştur.”

Aşık İhsani’nin dönem yazdığı

en önemli şiiri, kuşkusuz **BİÇAK KEMİKTE** şiiridir. İhsani, hep, hedef kitlesine telkinlerde bulunarak uyanış ve örgütlenmeye davet etmektedir. Bu şiir de ötekiler gibi bir çağrı şiiridir:

“.. Ne günlere duruyorsun arkadaş / Yürü kalk olanca hızınla yürü / Bıçak geldi ta kemiğe dayandı / Karınla oğlunla kızınla yürü / Sözüm sana işçi kardeş bak dinle / Gün bugündür yürü zaman seninle / Ayağından kesilirsen elinle / Olmazsa dışınla dinle yürü / Sen işsiz kardeşim sen benim gü-lüm / Böyle yaşamaktan iyidir ölüm / Yürü, kahrolası kuru bir dilim / Ekmeğe sattığın gözünle yürü / Sen köylü kardeşim yarınki güne / Hazırla kendini itilme düne / Yürü senden olmayanın üstüne / Dört yılda bir kesin sözünle yürü / Sen yazar kardeşim dava derin-

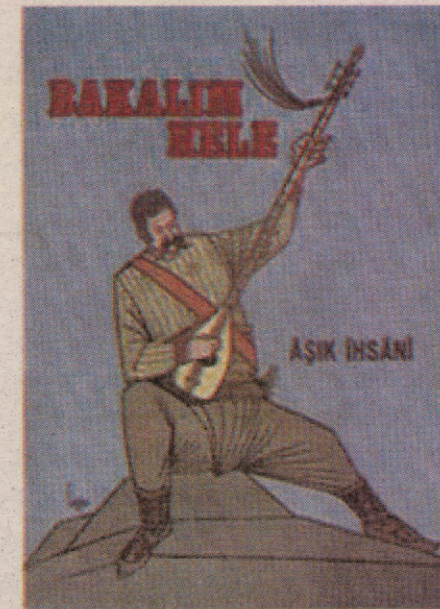
de / Yürü vuruş yan safların birinde / Şu kaba güçlerin her seferinde / Başında patlayan yazınla yürü / Sen terlikçi dostum bir daha yine / Düşman hançeri indirmeden derine / Sen onun alınının orta yerine / Çekicinin örsünle bizimle yürü...”

Bu büyük halk ozanı için, çok şey söylenebilir, söylenmiştir de kuşkusuz. Ama galiba benim okuduk-larım arasında en anlamlı olanlardan bir tanesi, **AZİZ GÜLMÜŞ**’ün yazdığıdır. Bakın GÜLMÜŞ Ne diyor :

HALKININ AYAĞINI BAŞINA TAÇ YAPAN OZAN: AŞIK İHSANİ

“.. Dünyanın küçük bir köy haline geldiği ve bu köyde huzursuzluğun had safhada olduğu şu günlerde bile bir çok aydın, sanatçı ve ozanın vurdumduymazlığına bir karşı koyuştur, bir inattır Aşık İhsani... “Yazacağım bu can tende/Dürana dek yazacağım/Eşitsizlik Zincirini/ Kırana dek yazacağım” dizelerinde kararlı ve inatçı duruşunu gösterirken, satılmış ve korkak kalemlere de ince bir göndermede bulunuyor. Kendi döneminde ve şimdide geçerliliğini yitirmeyen haksızlıklara, fakirliğin nedeni olan vurgunculuk ve talanlara da halk adına kafa tutarken bile kararlılığından hiçbir şey kaybetmiyor. “Sorumluyum ben çağımdan” dizesindeki ozan duyarlılığı ve kendini sorumlu hissetmesi ise, Ozanların halkın sesi olduğu izlenimini güçlü bir şekilde veriyor ve çağa namuslu bir şekilde tanık olmanın yetmediği, aynı zamanda bunun mihenk taşında vuruşmak gerektiğini belirtirken bugün bile tartışılan, söylemin eyleme dönüşmesi gerektiği konusunda ısrarcılığını dizelerine güçlü bir şekilde taşıdığına tanık oluyoruz.

Yaşadığı dönemin feodal etkilerine karşı da kalemini bilemediğini görüyoruz büyük ustanın. “Ağalığın çöküşünü/Gür suların akışını/Fakirliğin

kalkışını/Görene dek yazacağım” derken büyük toprak sahibi feodal ağalara karşı marabaların safında yer aldığını açık açık deklare ediyor.

Yine büyük ozanın “Sen Ölmüyon” adlı şiirinde Tanrının neden ölmediğini sorgularken, büyük bir mecaz ustalığı göstermektedir. Aslında burada sorgulanan Tanrı değildir. Kendisini Tanrı yerine koyan “Egemenlik Sistemi” sorgulanıyor.

Egemenlik sistemini Mısır’daki Firavunlara benzeterek her türlü sıkıntı ve zorluklar altında halk tabakaları inim inim inerken halkın sorunlarını kendine dert etmeyen yöneticiler, ozanın sivri dilinden nasipleniyorlar.

Kısacası Aşık İhsani halkın, egemen sisteme karşı güçlü ve inatçı bir duruşudur denilebilir...”

Azan Dolu Anadolu diyen İhsani, aslında, o doluluğa giden yolun kendisi tarafından eşelendiğinin farkında bile değildir. Bu gün gerçekten de, adına Anadolu denilen ve Türkü, kürdü, Lazı, Çerkezi ve Gürcüsü ile bu topraklar da çok sayıda halk ozanı var ve bunlar halk adına o geleneği sürdürmektedirler. Aşık İhsani den, bir 12 Eylül ceza evi profilini okumaya ne dersiniz.

“Ya hak, biraz da bize bak / Yoksa yakamızı bırak!”

ÜÇ KİŞİ BİR TABUTTAYIZ diye, avazı çıktığı kadar, haykırı-yormuştu o günlerde ozan. :

“ İzmir bura kordon boyu
Üç kişi bir tabuttayız
Elimiz ağzımız bağlı
Üç kişi bir tabuttayız.
Altımız taş üstümüz taş
Ayaklar su içinde yaş
Sancı bastı yavaş yavaş
Üç kişi bir tabuttayız.

Tavan alçak bacası dar
Uzunluğu bir metre var
Eni atmış santim kadar
Üç kişi bir tabuttayız.

Dışarısı kedili itli
İçerisi fareli bitli
Kapısı demir kilitli
Üç kişi bir tabuttayız.

Nöbetçiler dizi dizi
Tenimizde yara izi
Ölmeden koydular bizi
Üç kişi bir tabuttayız.

Sorguya çekildik tek tek
Ne çiğara ne bir ekmek
Suçumuz türkü söylemek
Üç kişi bir tabuttayız.

Arada zalimin biri
Bilmiyor vurduğu yeri
İki yıldır diri diri
Üç kişi bir tabuttayız.

Bıktık ceza yiye yiye
Suçumuz yok diye diye
Demokrasi varsa niye
Üç kişi bir tabuttayız.”

Ve sözün burasında, bir kez daha Musa DİNÇ'e kulak verme zamanıdır. Yazar MUSA DİNÇ'in, Berfin Bahar kültür,sanat,edebiyat dergisi Ekim 2002 /56. sayısı'nda yayımlanmış,yazısını sunmak yerinde olur kanısındayım. (bu yazı ayrıca, Garip Hallerimiz / Musa Dinç /Arı Sanat yayınevi tarafından kitap olarak da basılmıştır.)

DOSTUM AŞIK İHSANİ

Dostum Âşık İhsani'nin ikinci adresi, babam adına Diyarbakır/Ekinçiler Caddesi Onur Pasajı'nda açmış olduğum Diclem/ Sahaf -Kitap Evi -Yayıncılıktı.

Ortak paydalarımız çoktu. Kara mizah ikimizi bir araya getiriyordu. Onunla söyleşi yapmaya kara verdim.

Sizinle planlı, belli bir sıra izlemeden, savruk bir söyleşi yapacağım. Ne zaman, nerede doğdunuz?”

Diyarbakır, 1930

Çocukluğunuzda yoksulluk çektiniz mi?

Hiç karnım doymadı ki!

Kaç kardeşiniz?

3 kardeşlik, biri kız, ikimiz erkek.

Babanız ne iş yapardı?”

İşsiz

Yaşadığınız ev nasıldı?

Kiracıydık, Sağlığa elverişli değildi.”

Öğrenim durumunuz?”

Sıfır, hiç okula gitmedim.”

Ozanlık nereden, genetik mi?”

Genetik değil, Karacaoğlan'ı okudular bana, şiir sevgisi başladı bende.”

“Kitleleri harekete geçirdiniz, hangi yapıtlarınızla dikkatleri üzerine

çektiniz.”

“1958-1962 yılları arasında ‘Yazacağım ‘ ve ‘Ağalı Dünya’ yapıtlarımla.”

“Gözaltına alındınız mı?”

“Çoook! Türkiye'nin hemen her yerinde.”

“Asıl mesleğiniz?”

“İşsiz”

“Yayımlanmış yapıtlarınız var mı?”

“Elbette; 1.Yazacağım,

2.Ozan Dolu Anadolu,

3.Vur Ağa'nın Başına,

4.Bakalım Hele, 5.Âşık

İhsani Kimdir?. 6.Âşık

İhsani, Güllüşah'ın Ar-

dında, 7.Beyaz Köle,

8.Düş Değil Bu, 9.Bıçak

Kemikte ve Ötekiler”

“Geçim kaynağınız?”

“Halk Ozanlığı.”

“12 Eylül sizi de etkiledi mi?”

“Hem de nasıl! Sadece 12 Eylül değil, aynı zamanda 12 Mart!”

“Çok evlilikler yaptınız söyleniliyor. Sizden öğrenebilir miyiz aslını?”

“4 Balerin, 3 Sinema Artisti, 4 Tiyatrocu, 6 Ağa-Paşa Kızları, Son gelen bir Şeyh'in kızı; toplam 17 evlilik yaptım. 1 tane daha arıyorum.”

“Kaç çocuğunuz var?”

“39 çocuk, torun sayısını bilmiyorum.”

“Ne iş yaparlar?”

“3'ü doktor.”

“İçki kullanır mısınız?”

“Bulursam!”

“Âşık İhsani, omuzlarını süsleyen gür ve uzun saç, göğsünü döven sakalıyla tanındı. Bu konuyla ilgili söyleyecekleriniz?”

“Saç, sakal kendiliğinden oluştu. Sultan Ahmet Mahpushanesi'nde onları keserken Mahpushane Müdürü ve Savcısı sakalımın altında orak-çekiç aradılar.”

“Sazla ne zaman tanıştınız?”

“Askerlik dönüşü”

“Halk müziğine olan ilginiz nasıl doğdu?”

“Karacaoğlan sevgisiyle.”

“Müziğinizde kara mizah işliyor musunuz?”

“Müziğimde türkülerim politizedir.”

“Alevi misiniz?”

“Kürdüm.”

“Yurt dışında bulundunuz mu?”

“Avrupa'da, Avustralya'da”

“Hiç ödül aldınız mı?”

“Fransız ve İngilizler ortaklaşa bir filmimi yaptı. Avrupa'da 5 ödül aldım.”

“İlk plağınız?”

“Eşimle, 1958 Taş Plak”

“İlk kitabınız?”

“Yazacağım”

“İlk kasetiniz?”

“Kızıldere”

“Unutmadığınız komik bir anekdotunuz var mı?”

“Başbakan Fahri ÖZDİLEK bir türkümü beğenmedi; ‘Atın komünisti sahnedен’ dedi. Karakola götürüldüm. Tekme, tokat: ‘Ulan, sen nasıl Başbakan'a küfür edersin!’ dediler.”

“Diyarbakır'da tutuklandım. Suçum: Aziz NESİN'in ‘Gıdı Gıdı’ kitabını okumaktı.”

“Âşık İhsani'yi bir cümleyle tanımlayabilir misiniz?”

“Kibarların sevmediği bir ozan.”

Âşık İhsani ile birlikte Geçen yıl Batman ve Hasankeyf'te birlikte imza günleri ve söyleşiler gerçekleştirdik. “Beni bana değil, beni bir bilene sor.” Anonim bir söze kulak vererek Âşık İhsani'yi şöyle tanımlayabilirim: “Hümanist, bir bilge, vefalı bir dost, her gittiği ortamı aydınlatan, şen ve mutluluk katan gerçek bir aydın ve emekçidir.” Âşık İhsani'yle özdeşleşen bir sözülle yazımızı bitirelim.

“Ya hak, biraz da bize bak
Yoksa yakamızı bırak!”

“Türkiye’deki Kürtler Anayasa Temelinde Türkiye’nin Sahibi ve Hak Sahibidirler”

İHSANİ İLE BULUŞMAYA DÜŞTÜK YOLLARA

Bu yürekli Ozan ile Yapılmış en son söyleşi yine Esmer’e nasip oldu. Arkadaşlarımız MUSA DİNÇ ve İBRAHİM EVİNGEN yola düştüler ve gidip Aşık İhsaniyi evinde ziyaret ettiler. İşte o ziyaretin öyküsü ve görüşme tutanakları :

Türkiye’deki Kürtler Anayasa temelinde Türkiye’nin sahibi ve hak sahibidirler

ÂŞIK İHSANİ’YLE BULUŞMA

Âşık İhsani’nin evini telefonla aradım. Telefona Genç eşi Berivan çıktı.

“Alo, yenge hanım, ben Musa Dinç, İhsani Ağabey evde mi?”

“Evdedir, bir dakika ona veriyorum.”

“Alo İhsani Ağabey merhaba”

“Merhaba genç üstad”

“Nasılsınız?”

“Çok kötüyüm!”

“Hayırdır İhsani Ağabey,

“Ayaklarım tutmuyor, yürüyemiyorum artık!”

Çok geçmiş olsun, Bugün Gazeteci arkadaşım İbrahim Bey’le birlikte sizi ziyaret etmek istiyoruz. Esmer Dergisi’nde köşe yazarlığına başladım. Size bir müjdem var. Esmer Dergisi olarak Ocak/2008 sayısını size ayırmak istiyoruz. Derginin kapak konusu sizsiniz.”

“Ah dostlar, çok teşekkür ederim, sizi bekliyorum” deyip telefonu kapattı.

Kararlaştırdığımız gibi Diclem Sahaf Yayınevi’nde buluştuk Gazeteci dostum İbrahim Evirgenle. İbrahim Bey zamanında geldi, beraberinde dijital fotoğraf makinesini de getirtmişti. Oyalanmadan yola koyulduk. Âşık İhsani’nin evinin bulunduğu apartmana vardık. Asansörü tercih etmedik, binanın 4. katındaki dairenin kapısına vardık. Kapıyı eşi Berivan Hanım açtı.

Âşık İhsani’nin evi tam bir müze.

Yok yok !... Tarih ve kültür kokan odaya geçtik. Âşık İhsani’yle kucaklaştık. Bizleri görür görmez çok duygulandığını gördük. Divanda oturan Âşık İhsani genç eşine buyruklar vermeye başladı.” Berivan gel, dostlara ikramda bulun.”

Berivan Hanım geldi:“ Ne içerirsiniz?”

Kahvede karar kıldık. Berivan Hanım bol küpüklü, orta şekerli birer kahve sundu.

Çantamdan Esmer Dergisi’nin Aralık /2007 sayısını çıkarıp gösterdim. Eline aldı, biraz göz gezdirdi.” Kutlarım Musa” dedi. Bu arada son yapıtım “Arkadaşım Ninem Adaşım Dedem “ kitabımı da ona imzaladım. Tekrar hanımına seslendi.” Berivan dostlarıma ajanda getir.” Berivan Hanım ajandaları getirdi. Âşık İhsani her birimize 2008 yılına ait 2 büyük 1 cep ajanda hediye etti.

Âşık İhsani’nin yayımlanmış yapıtlarını masaya serdik, birer fotoğrafını çekti İbrahim Bey. Ve onunla sohbetimizi koyulaştırdık.

“Sayın Âşık İhsani son beş yılınızı bize irdeleyebilir misiniz?” Diyarbakırlıyım. Toprak çekti. Paris’te rahattık, İstanbul’da kalmayı düşünmedik. Doğduğum ülkeye geldik. Diyarbakır karışık, buna karşın mutluyum. Diyarbakır’da ünlü edebiyatçılar tanıdım; Musa Ağacık, Musa Dinç gibi... Yeni cevherler yetiştiğini görünce mutluluğum ikiye katlandı.

1963 ten 1971 ‘re kadar Çetin Altan, Türkiye’nin en ünlü yazarı idi, eserleri çok satıyordu. Çetin Altan gazetedeki sütununda sık sık benden söz ediyordu. Hiç unutamıyorum. Bolu Dağı’na çıkar-

ken yol üstündeki bir köyde trafik levhasında şöyle bir yazı gözüme çarptı. ‘Allahımız Çetin Altan, Peygamberimiz Âşık İhsani’dir. Şuradan buradan derken, ünümüz yurt dışına yayıldı. İsveç’te kitabım yayımlandı. “ Ağalı Dünya-1974 ‘lerde. Ağalı Dünya eserimin satışı iki milyonu geçti. Onun için en ünlü eserim “ Ağalı Dünya”dır.

Türkiye’nin siyasi panoramasını çizen Âşık İhsani’ye göre; ‘mevcut iktidarın başarısız bir performans sergilediğini, sorunlara kaygısız kaldığını, mevcut hükümetlerden pek farklı bir icraat sergilemediğini, sosyal güvenlik yasasıyla emeklilere darbe indirdiğini ‘dile getirdi.

Kıbrıs meselesi ve Kürt sorununun çözümüne ilişkin somut adımlar atılmadığı sürece Türkiye’nin A. B’ye girmesinin hayal olduğunu ‘ sözlerine ekledi..

AB. ülkeleri diyor ki; A.B’ye girmeniz biraz zor. A B. ülkeleri diyor ki; memura, işçiye verdiğim aylığı senin de vermen gerekiyor. Eğer vermezseniz A. B giremezsiniz.

“Kürt Sorunu’na bakış açınız? “

Atatürk ve İsmet İnönü Türkiye’yi kurtarmanın sevdasındaydılar. Türkiye’nin dört tarafı Emperyalist devletler tarafından işgal edilmişti. Sevr Antlaşması / Kürdistan’ı çok yakından ilgilendiriyordu. Dünya otoriteri A. B. D. nin desteğiyle Kuzey Irak’ta Kürtler özgürlük mücadelesi verdiler. Ve Muaffak oldular. Türkiye’deki Kürtler Anayasa temelinde Türkiye’nin sahibi ve hak sahibidirler; ama gel gör ki, bazen bu söylemler kâğıt üstünde kalıyor, bazen bazılarının demeçleriyle de sözde vatandaş konumuna düşebiliyorlar, linç girişimlerine maruz kalabiliyorlar. Oysa Çanakkale’de olsun diğer cephelerde olsun, omuz omuza bu ülkeyi birlikte kurduk; Kürdüyle, Türküyle, Lazıyla, Çerkezsiyle ... Bir yumruk olduk ,bu birlik ruhuyla düşmanı bozguna uğrattık.

ÂŞIK İHSANİ’NİN, BEĞENİLEN ŞİİRLERİNDEN BAZI ÖRNEKLER :

Yazacağım

Yazacağım bu can tende
Durana dek yazacağım
Eşitsizlik zincirini

Kırana dek yazacağım

Günüm çıkışıya dardan

Haber gelesiye yardan

Vurguncuyu şahdamardan

Vurana dek yazacağım

Ağalığın çöküşünü

Gür suların akışını

Fakirliğin kalkışını

Görene dek yazacağım

Sorumluyum ben çağımdan

Düz ovamdan dik dağımdan

Sömürgeni toprağımdan

Sürene dek yazacağım

Halkım uyanmasın diye

Gerçekler gizlenir niye

Anayasam raftan köye

Girene dek yazacağım

Benim Oğlumsun

Sana oğlum demem hayatta çiğsen

İstemem başına altın taç giysen

Yetiştirip iki ağaç diktiysen

İşte sen o zaman benim oğlumsun

Zalimin önünde boyun eymezen

Haram malı helal deyip yemezen

Ben İslamım o gavurdur demezsen

İşte sen o zaman benim oğlumsun

İyilik etmeyi az çok sezdin mi

Kötüyü gördüğün yerde ezdin mi

Şerefle gurur duyup gezdin mi

İşte sen o zaman benim oğlumsun

İhsani’yem benim idi giden dün

Yarımlar senindir iyice düşün

İnsan olduğunu öğrendiğin gün

İşte sen o zaman benim oğlumsun

Kara Sakalım

Sakal seni «güzel» için taşıyım

Ben seni kesemem kara sakalım

Güzeli görünce hafif kaşırım

Ben seni kesemem kara sakalım

Hacı gibi üç beş karı almadan

Sofu gibi yanlış namaz kılmadan

Camilerde halı kilim çalmadan

Ben seni kesemem kara sakalım

İhsani’yem sakal değil gözüksün

Kullanmağa elde büyük kozumsun

Halkı kandırmağa bana lazımsın

Ben seni kesemem kara sakalım

60'lı Yılların Özgürlük Savaşçısı

AŞIK İHSANI'NİN KİTAPLARI

Algılamadan görmek, yaşayıp gitmek, boyun eğmenin doğal sonucu gibidir insanlarda. Ülkemizin geri bırakılmışlığı ve bundan kurtulma yolunda yaşanan çaresizlikler, bir sıradanlığın oluşturduğu insan haritasından başka nedir ki? 1960'lı yılların ses getiren yapıtı 'Ağalı Dünya' yeniden okur karşısına çıkarken, kırk yıldır çoğu şeyin halen o sıradanlığını koruduğunu görmek üzüyor insanı.

Demokrasinin önündeki engellerden biri olan feodalizm, yani toprak üzerindeki ağalık ve onun üst yapısı; ömrünü sürdürmek için öbür dünya ile bu dünyanın ağalığını el ele tutuştururken, her yolu kendine mübah saymaktadır. İşte bir roman havası içinde okuyacağınız Aşık İhsani'nin yapıtı 'Ağalı Dünya', bu gayri insani eylemin tanıklığını yapmaktadır. Kimi şaşarak 'böyle şeyler halen var mı?' dediğinizde, bir başka öykü şaşkınlığınızı daha da ilerilere taşıyacaktır.

Kitabı okuyup bitirdiğinizde, özlemi çektığınız dünyaya daha ciddi sarılacak ve bugünkü tarikatçılığın sizleri ne kadar gerilere çekmek istediğini anlayacaksınız. 'Ağalı Dünya' insanlarımızın acıklı bir destanı değil, 'aydınlığa açılan ilk pencere'nin nerelerden geçtiğini gösteren bir yol rehberidir aynı zamanda.

Aşık İhsani, sesinin gür, soluğunun uzun olduğu günlerde sanatçı duyarlılığıyla kaleme aldığı 'Ağalı Dünya'yı, bugünün gençlerinin de okuyup öğrenmesinden ancak mutluluk duyar. Çünkü her türlü ağadan arındırılmış, ağasız bir dünyanın özlemidir özlemimiz.

Aşık İhsani'nin yüze yakın halk ozanından yaptığı bir halk şiiri seçkisi:

Ozan Dolu Anadolu

1970'li yılların ortamında, halk şiirinin toplumsal kimliğinin unutulduğu ya da unutturulduğu gerçeğinden hareketle, Anadolu'nun farklı yörelerindeki halk aşıklarının

böyle bir seçkide buluşturulması önemli bir eylemdir. O dönemin gür seslerinden Aşık İhsani bu eylemin gerçekleştiricisidir.

Gerçekten ozan doludur Anadolu. Halkımız; dertlerini, sevinçlerini ozanları aracılığıyla dile getirmiştir tarihin başlangıcından bu yana. Bu sorumluluğu duyan halk ozanlarıysa, sazları ve sözleriyle, köy köy, kent kent dolaşarak halkın meselelerini aktarmışlardır. Önemli bir bilgilenme ve iletişim aracıdır halk ozanları.

Pir Sultan'dan günümüze uzayip gelen bu geleneksel zincirin şiirlerini 'Ozan Dolu Anadolu' aracılığıyla bir arada okuyacaksınız. Bu şiirler, aynı zamanda ülkemizin koşullarının da bir panoramasıdır. 'Ozan Dolu Anadolu' salt bir şiir seçkisi değil, Anadolu nehrinin aktığı o eski ve derin yatağın da hikayesidir.

Aşık İhsani'nin, Vur Ağanın Başına (1975) Dünden Bugüne Aşık İhsani (1976), Beyaz Köle (1985), Düş Değil Bu (1999) adlı eserleri en çok beğenilerek okunan eserlerinin başında gelir..

İLHAN SELÇUK "BIÇAK KEMİKTE" KİTABININ ÖNSÖZÜ İÇİN "BAŞLIK PARASI" DİYOR

(Aşık İhsani, 1960'ların burcu burcu devrim kokan ortamında, sosyalistlerin, devrimci sendikaların, üniversite gençliğinin yıldızıydı. Toplantılarda sahneye çıktığı zaman ortam elektriklenir, alkıştan yer gök inler, kıyamet kopardı. Omuzlarına dökülen saçları, göğsünü döven sakalı, köy işi giysileriyle; sazi, sesi, türküleri ve şiirleriyle ortalığı birbirine katar, girdiği her yerde coşku yaratırdı.

Yoksulluğun kuyusundan hayatın çıkışıyla çekilmiş acı suya benziyordu İhsani; köyden fıskırmıştı, ama kentte şaşırarak mıydı, ilerici aydınların kimileri, halk ozanını öylesine şımartıyorlardı ki... İşin sonu ne olacaktı ?

12 Mart, mapushanelerde herkesin saçını kesip eline verdi; ak mı kara

mı görsün diye.

Ve gördük.

1960'ların 'cicim yılları'nda aynaya bakarken Karl Marks'ı düşleyen çoğu hanım evladı, 1970'lerde Karl Poper'in suretinde teselli buldu.

'Dönerler' kökü dışarıda sermayenin şemsiyesi altına sığınarak, dönmemiş olanlara hınçlarını bilemekle yıllarını geçirmeye başladılar.

Bir de üstüne 12 Eylül geldi mi? Yer misin, yemez misin?

Türkiye'de insan manzaraları leş kokan kişiliklerin piyasada yüzen cesetlerine dönüştü.

Ya İhsani?

O ne yapıyordu?

Alkışlarıyla, övgüleriyle, kendisini yere göğe koyamayanlar suyu çekilmiş kuyuya dönünce boşlukta kalmamış mıydı? Hayır, İhsani, ayaklarını bastığı yerde duruyordu. Köyden gelmiş, kentte kendisini bulmuştu İhsani; olan bitenler karşısında dengesini bozmamış, fırladıklaştırmamış, eski tanrılar yıkılınca yeni putlar aramaya çıkmamıştı.

12 Eylül'den sonra sazını eline alıp Anadolu'yu dolaşmaya çıkmıştı İhsani; halkla beraberdi.

Onun işi buydu.

Ve söylüyordu;

Nerden çıktı zalim başlık parası

On beş altın, bir de beşşibiyerde

Her biri bir ayrı hançer yarası

On beş altın, hele beşşibiyerde

Beşşibiyerde oy döne döne

Beşşibiyerdenin ocağı söne

Üstümüzde belli yokluğun izi

Hangisini desek dert dizi dizi

Soyha, zürriyetsiz koyacak bizi

Onbeş altın hele beşşibiyerde

Beşşibiyerde oy döne döne

Beşşibiyerdenin ocağı söne

Ahmedin başında Mahmudun fesi

Kimse çıkıp demez, bu neyin nesi

Çağımız yağlıkara lekesi

Onbeş altın, hele beşşibiyerde

Beşşibiyerde oy döne döne

Beşşibiyerdenin ocağı söne

Sen misin söyleyen?

- Yürü karakola!..

Neden ?

Dönem 12 Eylül!.. Milli Güvenlik

Konseysi beş generalden oluşmuyor

mu? Ne demek beşşibiyerde ?

Komiser soruyor:

-Lan ne demek beşşibiyerde?-

Erenler, bilmez misin? Beşşibiyerde kadınlarımızın süs olarak boyunlarına taktıkları beş altın lira değerinde bir altındır; köyde herkes bilir..

- Yok, yok beni kandıramazsın!.. Ben kırk yıllık komiserim, beşşibiyerdenin ne olduğunu senden iyi bilirim; bilirim ama söyleyemem, sen söyle!.. Yaşananlar ne çabuk anı, ne büyük hızla tarih oluyor, değil mi erenler?

Kitabın arka kapağına

konulan şiir :

Ne günlere duruyorsun arkadaş

Yürü kalk olanca hızınla yürü

Bıçak geldi ta kemiğe dayandı

Karınla oğlunla kızınla yürü

Sözüm sana işçi kardeş bak dinle

Gün bugündür yürü zaman seninle

Ayağından kesilirsene elinle

Olmazsa dişinle dizinle yürü..

(Ayhan Yetkiner, Aşık İhsani Kimdir, 1967)

Tüm Kitapları

İhsani'nin Hayat Hikayesi ve Şiirleri (1960) / Ağalı Dünya 2 cilt (1964-1965) / Yazacağım (1966) / Bakalım Hele (1967) / Ozan Dolu Anadolu (Gezi, 1973) / Bak Tarlanın Taşına (1974) / Vur Ağanın Başına (1975) / Dünden Bugüne Aşık İhsani (1976) / Beyaz Köle (1985) / Düş Değil Bu (1993) / Bıçak Kemikte (2002) .."(Musa Dinç çalışmasından)

Aşık İhsani, şimdi, hasta yatağında, o çok sevdiği kenti Diyarbakır'da, yaşama el sallamakta ve de dün gibi hala inançlarını korumaktadır. İhsani, 70 yılların o kararlı duruşu ve düşünceleri ile, kocaman bir yaşamın, tanığıdır. O bir ulu çınar gibi, sırlarını surlarına fısıldamış kadim Diyarbakır'ın orta yerinde, halkını ve sevenlerini selamlamaktadır.

popüler kültür

Esmer

**OKU - OKUT
DESTEK OL**

Teşkilat-I Mahsusaya Mahsus bir tetikçi :

“ DEVLET-İ AL-İ OSMAN İÇİN BABAMI BİLE ÖLDÜRÜR, ANAMA YEDİRİRİM ”

ADI: Yakup Cemil

DOĞUM YERİ: İstanbul

DOĞUM TARİHİ: 1883

ANA ADI : Nazik

BABA ADI: Ahmed

ÖLÜM TARİHİ: 1916

EN ÇOK SEVDİĞİ DOSTU: Enver Bey

HİÇ SEVMEDİĞİ DOSTU: Hilmi Mu-

sallimi (kanal cephesi kürt mücahitleri komutanı, teşkilatı mahsusa üst düzey ajanı)

YAKUB CEMİL, Babası tütün ticareti ile uğraşan bir tacir ve aynı zamanda kaçakçıydı.

1903’de Teğmen rütbesiyle Harp Okulu’ndan mezun oldu. İlk görev yeri Manastır’da konuşlanan 6. Nizamiye Piyade Tümeni idi. Burada Enver Paşa’nın emrinde bulunmuş ve hayatı boyunca da Enver Paşa’nın en yakınındaki adamlarından biri olmuştur. II. Meşrutiyet dönemine kadar bu bölgede görev yaptı. Bulgar, Sırp, Yunan, Arnavut önde gelenlerinin tasfiye edilmelerinde birincil rol oynamıştır. Gayri Nizami Harp tecrübesini bu dönemde kazandı. İttihat ve Terakki’ye katılması da yakın arkadaşlarının etkisiyle aynı dönemdedir.

İhtilalin ardından İttihat ve Terakki cemiyetince 1909 yılında İran’a gönderildi. Görevi daha önceden kaldırılmış olan meşrutiyeti yeniden ilan ettirmek üzere yeraltı faaliyetlerinde bulunmaktı. Yol boyunca, bölgedeki Kürt aşiretlerinin desteğini toplayarak ilerledi. İranlı meşrutiyet yanlıları ile işbirliği yaptı. 31 Mart olaylarının patlak vermesiyle İstanbul’a çağrılınca görevini bırakmak zorunda kaldı. İsyan bastırıldıktan sonra Ermeni olayları sebebiyle müfettiş-i umumi (genel müfettiş) olarak Adana’ya gönderildi. Adana da gazeteci Ahmet Samim’e düzenlenen suikastın faili olduğu iddia edildi fakat bu iddia ispatlanamadı.

1911’de İtalyan işgaline maruz kalan Kuzey Afrika’daki Osmanlı topraklarını kurtarmak amacıyla başlatılan illegal harekate katıldı. Orda Binbaşı Mustafa Kemal (Atatürk) ile tanıştı. Başta Kurmay Binbaşı Enver Bey olmak üzere İttihat ve Terakki’nin en önemli komutanları Trablusgarp-Bingazi dolaylarına gelmişti. Yakub Cemil yine Enver Paşanın emrindeydi. Yerel halkı örgütleyerek gerilla savaşını başlattılar. Bu esnada sırf siyah tenli olduğu nedeniyle düşmana bilgi sattığından şüphelendiği kendi-

sinden rütbeli teğmen Şükrüyü bir gece çadırına gelerek uykusundan kaldırıp kafasına bir kurşun sıkarak öldürmüştür. O gece karargah karışmış ve Yakup Cemil, bir çılgınlık daha yapmaması için İstanbul’a gönderilmiştir. Daha sonra bu olayı kendine soranlara siyah olduğu için öldürdüm demişti.

Kanlı Balkan Savaşları’na 4000 ceza evi mahkumundan oluşan azıllı katiller ordusu katıldı. Bu ordu ile beklenenin üzerinde yarar sağladılar. Fakat Osmanlı savaşı kazanamadı. O zamanın hükümeti barış yapmak istedi. O dönemde muhalefette olan İttihat ve Terakki buna karşı çıktı. Bu sebeple de cemiyet, o tarihe Bab-ı Ali baskını yaptı. Yakub Cemil, Bab-ı Ali binasına ilk giren baskıncılar arasındaydı. Baskın esnasında karşılarına çıkan Harbiye Nazırı Müşir Nazım Paşa’yı “bu herife laf anlatılırmı” deyip şakağından vurmıştır.

1914 de Teşkilat-ı Mahsusa’nın resmen kurulmasıyla bu kuruma alındı ve ilk görev yeri olarak da Kürdistan eyaleti belirlendi. Görev konusu, Ermeniler idi. 2000 kişilik azıllı mahkum ordusuyla yola çıktı. Çorum’da konakladıkları esnada yerel halktan birini yargılamadan idam ettirmesi tepkilere sebep oldu. Bölgedeki diğer ordu birlikleriyle çeşitli katliamlar yapıldı. Tabi bunlar Osmanlı arşivlerinde zaferdir. 1915 de alınan kararla Erzurum ve çevresindeki Ermenilerin tehcir edilmesini organize etti. Tehcir süresinde emrini verdiği bazı Ermeni beyleri yargısız infaz edildi.

Yeni görev yeri olan Bitlis’te, emirleri ihlal edip bu defa da Kürt’lere karşı aşırı sert davrandığından dolayı, bu seferde Bağdat’a gönderildi. Orda da tarihi “al-i osmani için babamı bile öldürür anama yediririm” sözünü söylemiştir. ve akabinde üstüne tek kurşun sıkılmış, tekrar İstanbul’a geri gönderilmiştir.

İstanbul günlerinde Enver Paşa ile ters düştü ve yakın arkadaşları ile ihtilal planları yaptı. İttihat ve Terakki hükümetini dağıtmak, Enver Paşa’nın yerine vatan kahrmanı Mustafa Kemal Paşa’yı getirmek istiyordu. Sonradan bu fikrinden vazgeçtiği halde hükümeti devirmeye teşebbüs suçlamasıyla tutuklandı. Vatana ihanetten suçlu bulundu. 11 Eylül 1916 günü kurşuna dizilerek öldürüldü

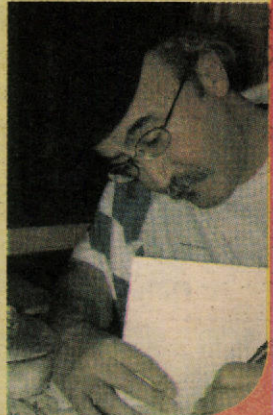
Yakup Cemil’i özetleyen Orhan Koloğlu’nun arşivde bulduğu ve Osmanlı Türkçesinden Türkiye Türkçesine derlediği el değmemiş bir belgeden bir alıntı yapmak yerinde olur sanırım..

“ Yakup Cemil son adamlarını, ünü bütün imparatorluğa yayılmış ve günümüze kadar da gelmiş olan Sinop Zindanlarından devşirir. Hepsini birbirinden belalı, hepsi birbirinden tehlikeli iki bin adam. “ Berberler bir adım öne çıksın” der. Ve komutlar komutları izler: “ 1 leşi, 2 leşi, 3 leşi, 4 leşi, 14 leşi olan bir adım öne çıksın.” Sonunda bir kişi kalır hem berber olan hem de 14 leşi bulunan, yani 14 cinayeti olan, yani 14 adam öldüren. Yakup Cemil 14 leşli berberi şöyle bir süzer tepeden tırnağa ve sonra “ getir bir sandalye ve beni tıraş et, seni özel berberim tayin ettim” der. Berberin gözü kanlı, Yakup Cemil’in gözü kara. Usturanın sapı katilin elinde, ağzı Yakup Cemil’in gırtlığında. Ölümle liderlik arasındaki süre saniyeden de kısa. 14 leşli özel berber Yakup Cemil’in yüzünü sabunlamada, 2 bin kanlı katil sahneyi izlemede ve Yakup Cemil sandalyede ayak ayak üstüne atmış tütününü tüttürmede. O sandalyenin üstünde, o usturanın ucunda ve o 2 bin kanlı katilin huzurunda liderlik sınanmada, daha doğrusu insanlara liderlik dersi verilmede.”

Dua

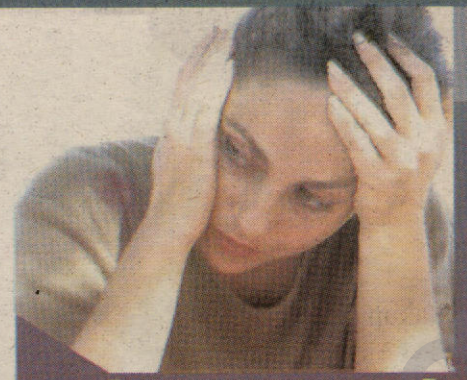
İniyor belleğime
sevdiklerimin imgeleri
aç kuşların çığlıkları
mührüsüleymanın ağır kokusu
her katta ayrı bir yalnızlık
C u m h u r i y e t O t e l i ’ n d e ,
yakın bir dostun
ölümünü hatırlatıyor
O d y s s e u s ’ u n
anesine kavuştuğu
çukur,

u n u t a b i l i r i m
tek bir ağaç için ormanı
a l i ç i m d e n a c ı y ı

A.Ertan MISIRLI

Asansördeki Kadın

[nilüferaçikalın]

Düğmeye bastım çağırdım, yukarı doğru çıkmaya başladı asansör.

Çın, çın, çın... Her katta bir çın.

8, 9, 10 ve 11.

Çın, çın.

11. katta durdu, kapı aheste aheste açılmaya koyuldu.

Tam olarak açılmasını bekledim, içeri adımımı atarken, koridorun ucunda bir yerlerde bir kapının gürültüyle kapandığını ve tüm gücüyle koşan bir kadının nefes seslerini duydum.

Koşan kişinin asansöre yetişebilmesi için kapıyı tuttum, bir an ayağı burkuldu 'ay!' dedi, evet kadındı.

Kapı hizasında duruyordum kapanmasını engellemek için.

Sekerek geldi ve bindi. Çok telaşlı bir hali vardı. Aşağı inmeye başladık birlikte. Bir iki kat boyunca soluklandı, benim orda olduğumu hatta kapıyı onun gelmesi için tuttuğumu sanki aniden farkına varmışçasına dönüp teşekkür etti. Gülümsedim. Ellerini ovuşturuyor, orasını burasını düzeltiyor, oflayıp pufluyor, gözünü asansörün duvarındaki kontrol tablosunda geriye doğru azalan sayılardan ayırmadan dudaklarını kemiriyordu.

Ağzının içinde bir şeyler mırıldandığını fark ettim, iyice dikkat edince 'Daha hızlı, daha hızlı...' dediğini anladım. Durmadan tekrarlıyordu; 'Daha hızlı, daha hızlı...!'

Sekizinci kattan yediye inene kadar süren kısacık zamanda bana sırtını döndü ve eteğinin altında toplanmış astarını düzeltti, saçlarını toparladı, bacağına kaşdı. Her şeyi alelacele yapıyordu. Sinirli ve aşırı derecede hareketliydi. Çeketinin düğmelerini ilikleyip topuklu ayakkabısının bağcığını kontrol ederken bana döndü ve;

'Bugün ne kadar önemli bir gün değil mi?' dedi.

Altı ile beşinci kat arasındaydık, bir an durdum ve;

'Evet!' dedim neye evet dediğimi bilmeden. Öyleydi herhalde, kadının hali öyle olması gerektiğini düşünürüyordu. Kendimi aptal gibi hissettim bir an, ayrıca ne kaçırdığımı da bilmek istediğim için sakın bir şekilde; 'Neyi kastettiniz?' diye sordum.

Dördüncü kattan üçe varmıştık.

'Ekinoks!' dedi bilmeyişime şaşarak 'Bu gün ekinoks!'

'Öyle mi!'

'Öyle ya, sıcaklığın bu ani artışı o yüzden'

'Evet öyle olmalı.'

Konuşması da davranışları gibi hızlı hızlıydı. Konuşurken gülümsüyordu ama bir yabancıyla iletişim kurarken kullanılmak üzere seçilmiş bu mesafeli gülümseme, uzun yıllar içinde sıklıkla kullanılmaktan, yüz kaslarına refleks olup yerleşmişti. Komut aldıkça yüzde beliriyor sonra rüzgarlı bir günün deniz dalgası gibi hemen geri çekiliveriyordu.

emin kata geldiğimizde ben geride kıpırdamadan durdum, o zaten kapıya nerdeyse burnu değecek kadar yaklaşmıştı. Kapı vücudunun sığıp geçebileceği kadar aralandığında fırladı gitti ardına bakmadan.

Çıkış kapısına varırken bıraktığı sönük bir 'Bay bay'

nidası esip kulağıma yapıştı.

Ben de indim asansörden. 'Güle güle ' dedim kendi kendime.

Yola adımımı attığımda sola baktım ve kadının koşarak sokağın köşesinden saptığını gördüm. Ben de sola dönmeliyim çünkü market hemen sapınca yüz metre kadar ilerde.

Aheste aheste yürüyerek köşeyi döndüm, kadının da etekleri uçuşarak markete girdiğini tam o an gördüm.

Ekinoks ha! Demek ki o yüzden hava birden bire cehennem gibi sıcak oldu. İstanbul 45 derece olacak diyorlar. Her yaz aynı konuşmalar.

Biraz meyve almalıyım, biraz peynir ve ekmek ve çay. Bir iki şey daha lazım ama hatırlayamıyorum belki orda aklıma gelir.

Markete girip doğruca meyvelere doğru ilerledim, bir torba çekip kopardım, şahane bir elmaya uzanıp aldım. Elmaların yanında armutlar dizili ve üzerlerinde dolaşan bir el, asansördeki kadının eli, birini alıp bırakıyor, diğerine uzanıyor, bırakıyor tekrar alıyor, dalmış takılmış gibi. Armut almaktan vazgeçtim, yorulmuş gibime geldi nedense armutlar.

Bir paket üzüm aldım, sepete attım, iki tane muz kopardım, poşete koydum. Kadın, başı dönmüş boş sepetini iterek yanımdan geçti,

büzülü dudaklarını gerdi ve hemen yine büzdü, sözüm ona gülümsemişti. Bir kutu domates attı sepetine el çabukluğuyla, koşarcasına gidip içecek dolabını açtı bir şişe su aldı, temizlik malzemeleri bölümüne daldı. Alışverişime devam ederken marketin içinde bir o yana, bir bu yana ve yine hızlı adımlarla gidip geldiğini duyabiliyordum. Sepetini bir yerlere çarpıyor, bazen bir şeyler düşürüp küçük, sessiz küfürler sallıyordu. Topuk seslerine bakılırsa kadından çok programını yitirmiş bir robot gibiydi. Küçük alışverişimi bitirip ödeme noktasına ulaştığımda hemen arkamda belirdi, olanca acelesiyle ittiği sepetinin soğuk metal burnu nerdeyse kıcıma çarpmak üzereydi.

Şöyle bir baktım haline. Nefes nefese ve alnı boncuk boncuk terlemiş. Göz göze gelince gülme kaslarını çalıştırdı bir an için ve sonra hemen aynı somurtuk suratına döndü. Bu kez ben de ağzımı gerdim, gevşettim. Bir nevi gülme taklidi yapmak istemişim ama o sanırım çok meşgul biri olduğundan yada selamlaşmayı yapıp bitirdiği bir görev sandığından ve baştan savma yapılan tüm görevlerin zaten amacına ulaşmadığını bildiği için benim eleştiri dolu tepkimi fark etmedi. Halim kendime komik gelmişti. Paramı ödedim aldıklarımı torbaya yerleştirmeye koyuldum. Bu arada kadının kasiyer öğlanı azarladığını duydum.

'Biraz daha çabuk olabilir misin lütfen!'

Ah be kadın kim senin kadar çabuk olabilir ki?

Aldıklarına baktım domates, su ve sabun.

O cüzdanından dökülen paraları yerden toplarken çıktım, ekinoksun tüm ağır sıcaklığını sindirerek eve doğru yürürken yanımdan koşar adım geçti ve kapıya yaklaşmaya az kala sahiden koşmaya başladı.

Kapıyı itti, içeri girdi, asansörün düğmesine bastığında

ben henüz kapıdan giriyordum. Usulca yanına gittim asansörün gelmesini beklerken kapıdaki aynaya bakmaya koyulduk. Önce kendime baktım sonra ona baktım çaktırmamaya çalışarak. Aynadaki perişan, yorgun görüntüsü umurunda değildi. Kendine değil aynanın ucuna bucağına bakıyordu. Bir an torbasını yere bıraktı, aynanın ortasında bir yerde ancak çılgın bir kadının fark edebileceği küçüklükte bir lekeye nefesini hohladı, parmağıyla sildi, aklınca temizledi. Sonra hemen torbayı yerden kapıp beklemeyi sürdürdü. Tabi yine boş durmuyordu. Ayağını ritmik hareketlerle yere vuruyordu. Çok acelesi vardı, çok rahatsız ediciydi. Ameliyata koşan bir doktor, yangına dalacak bir itfaiyeci ya da sınava yetişmeye çalışan bir öğrenciydi sanki.

Nihayet bindik asansöre. Onun adına sevindim doğrusu.

Ağır ağır yukarı çıkıyorduk normal olmayan hiçbir şey yoktu durumda ama kadının elinde olsa kollarını kaldırıp küçük kabini tavanından itecek gibi bir hali vardı.

Üçüncü kat, dördüncü kat, beş... Sıkıntılı bir iç çektiğinde dayanamadım ve 'Çok aceleli var galiba!' dedim. Gözüne ışık tutulmuş tavşan gibi durarak bana baktı ve son derece şaşkın bir ifadeyle 'Yoo!' dedi kesin ve keskin bir gerçeklikle başka soruya gerek bırakmadan.

Dokuzuncu kat, onuncu kat derken iyice yaklaştı kapıya. 11'e gelip durduğumuzda daha kapı tamamen açılmadan dışarı fırladı arkasında bıraktığı esintili 'Bay bay' yine suratına çarpmıştı. Koridorda koşarken yine burkuldu ayağı bu da normaldi çok belli.

'İyi misiniz?'

'Evet, evet tabii, neden sordunuz, bir şey mi oldu?'

'Hayır iyi günler!'

Yanımdan süzülerek geçtim, anahtarımı aramak için çantasını alt üst etmekle meşguldü. Kapıma vardığımda anahtarını buldu, yere düşürdü, ben evime girerken hala telaşla deliğe sokacak doğru anahtarı bulmaya çalışıyordu.

[azizgülmüş]

Diyarbakır'ın Bağlar Beldesi tren istasyonunun tam karşısındaki Cemiloğlu Caddesi üzerinde kurulu sabit bir semt pazarı var. Resmi adı Fatih Semt Pazarı olmasına rağmen, esnaflarının mugallitliği ve bu pazarda kazık yiyen müşteriler tarafından Şeytan Pazarı olarak anılmasına neden olmuştu.

Daha önceden seyyar arabaları ile sebze-meyve satan, çevre köy ve ilçelerden göç etmiş, uzun yıllar bu işi yapmış yoksul insanlardan oluşan bu semt pazarı 1982 yılında seyyar satıcılar, İşportacılar Derneği ve Belediye işbirliği ile kurulmuştu.

Bu pazarın en renkli ve muzip esnafları Ahmedê Gûrri, Avêl Kado, Karık Emin, Hezarcar Misto ve Kasap Cano'ydu.

Gırgır ve şamatacı olan bu esnafların yaptıkları muziplikler tiyatro sanatçılarına bile taş çıkartacak cinstendi... Her sabah denetim dışı kestiği kuzu ve keçi etlerini satan Kasap Cano tam karşı tezgahdaki Karık Emin'e atıfta bulunarak;

--Goştê Karık'a ...!!! Werın goştê karık'a (Keçi eti ...!!! keçi etine gelin ...!!!)

Kendisine laf atıldığını anlayan Karık Emin de yanıt vermekte gecikmezdi:

--...zê diyate, lawê bê namusa (Ananın , namussuzun çocuğu ...!!! dediğinde esnafların toplu kahkahaları eşliğinde alış-veriş yapan müşteriler de keyifli anlar yaşardı.

Genellikle tezgahında ithal meyve ve sebze bulunduran sosyete manavı Ahmed ê Gûrri, arkadaşı Avêl Kado'yu kızdırmakla meşgul. (Avokado meyvesi satıyormuş gibi yaparak)

-- Avêl Kadoooo!!!! Avêl Kadoooo !!! Madde-in Hewsêl bağçası bunlaaarrrr !!!!

Avêl Kado boş durur mu ?

-- Avêl babandır ...!!! Gûrri yê Pis !!

Tam o sırada Gûrri Emin'in dul annesinin, oğlunun tezgahına gittiğini gören Hezarcar Misto, Gûrri Emin'e doğru Ananas meyvesini çağırıyormuş gibi yaparak:

--Anan nasıl !!!??? Anan nasıl !!!??? diye üst üste çağırmasını sürdürürken, bütün esnaflar önceden çalışmış gibi:

--Maşallaaahhhh taş gibi, taş gibiiii !!! dediklerinde Gûrri Emin küplere binerdi:

ŞEYTAN PAZARI

--Ulan qebraxlar anami karıştırmayın !!! diye bağırırken esnaflardan yükselen kahkahalara tanıdık müşteriler de eşlik ederlerdi.

Hezarcar Misto'nun Üniversite mezunu olup, henüz iş bulamamış Hanifi adındaki oğlu, diplomasını herkesin görebileceği bir yere asmıştı babasının tezgahında. Hezarcar Misto gelen müşterilere hep dert yanardı.

--Çocuğu okutup üniversite mezunu yaptık, ama ne çare ki iş bulamıyor, mecburen bana tezgah-ta yardım ediyor.

Müşteriler de :

--Vah.. vaah vaah yazık olmuş Allah belalarını versin!! diye yanıtlarken, lakabının nedeni olan sürekli tekrar ettiği "Hezarcar" (bin kez) sözcüğünü kullandığında esnaf arkadaşlarından Avêl Kado atılmakta gecikmezdi.

--Xalê Misto oğlun hangi bölümden mezun olmuş?

Hezarcar Misto da : "Radyoloji" derken, Gûrri Emin anlamamış gibi yaparak : "Neee Tırrrrroloji mi? " dediğinde, Hezarcar Misto'nun jela-tininden henüz yeni çıkmış küfürleri havalarda uçuşurdu. Bu arada Karık Emin de dalgasını geçmek için uzaktan sohbe-te iştirak ederdi:

-- Xalê Misto yani bu Heno (Hanifi) Radyo tamircisi mi olacak?

Hezarcar Misto iyice öfkelenirdi:

--Ulan Karık ...!!! sen ne anlarsın bu işten oğlum, senin tırnaklarının arasındaki hayvan pisliği daha çıkmamış şivanê golıka !!! (buzağı çobanı)

Kahkaha ve şamata pazarın her yanını dolaşırken insanın dışarı çıkması gelmezdi bir türlü. Her esnafın farklı espirisi, şamatası, olaylara mizahi bakışı, birbirlerine her an kavga çıkacakmış gibi yaptıkları iğnelemeler, füzeden daha etkili uzak menzilli laf göndermeler sonucunda bile birbirlerine kızmamaları, işleri bittiğinde kahve-de okey, tavla oynamaları, can-ciğer sohbetler, başa gelen kötü bir olay veya hastalıklarda yüreklerini birleştirmeleri, insana "işte muhabbet ve samimiyet budur" dedirten müthiş dayanışma örneklerindendi.

Evet içinde melekleri bile kıskandıracak kadar güzel insanları ile sevginin, muhabbetin hiç eksilmediği, dayanışmanın ve hoş görünün yerleştiği, mizahla süslenen iğneli sözleri ile bir açık hava tiyatrosu görünümü veren Şeytan Pazarı, aslında özlemlerimizin saklı olduğu bir dünya gibiydi. Şimdi de halen bu yapısını koruyor mu? Onu bilmiyorum işte.

KAŞARLI KABAK DOLMASI

Bizim ülkemizde ki cezaevlerinde volta atanların hemen hemen hepsi "kader mahkumu"dur. İşlediği suç ne olursa olsun, dillerine dola-dıkları ilk ve değişmez olan tek cümle "ka-der mahkumuyum, çıktığımda gerçekler anlaşılacak!"tır. Hatırlayacaksınız manken kızlarımızdan Tuğba Özay da, mafya ilişkileri, adam öldürtmeye azmettirme, tehdit gibi sabit suçlarından dolayı paşa kapı cezaevinde paşa paşa yatıyor şimdi. Eskilerin mankeni, koğuş-ların hanımağası Tuğba Özay, basına bol aji-tasyonlu mektup yazmış "kader mahkumu" olduğunu özellikle belirtmiş. Buraya kadar anladık zaten, aslında kimsenin bir suçu yok, suçu işleyen hep o "kader" adında ki kişidir. Mektubunda bol bol kitap okuduğunu, sportif faaliyetlerde bulunduğunu, bir günde yüzlerce mektup yazdığını (ben denedim ama başaramadım), itiraf etmiş. Alın size yılın itirafı işte! Bir günde yüzlerce mektup yazmak... Nobel ödül-lü yazarın bile harcı değildir bir günde yüzlerce mektup yazmak! Demek ki bu toplumun aydın-lanması için ülkedeki mevcut cezaevi sayısını, okul sayısının üstüne çıkarmak gerekiyor.

Çiçeği burnunda (ne demekse?)genç yazar adayımız, çıktığında kitap yazacakmış. Madem mevzu kitap, kendisine tüyo vermeyi görev ad-dederim kendime... Eğer söylediklerinde kar-rarlıysa, mutlaka ama mutlaka bir yemek ki-tabı yazmalı. Örneğin; "kaşarlı kabak dolması tarifi" veya "paşa kapı mönüsü" adında bir kitap düşünebilir. Baskı üstüne baskı yapacağı hatta Türk Edebiyatı Klasikleri arasına gireceği ihtimali oldukça yüksektir. Çünkü bu ülkenin "en çok satanlar" listesinin başına daima bir yemek kitabı oturmuştur. Bu memleketin yaza-rı, düşünürü, aydını, çizeri ve yaratıcı katego-risine giren düşünce üretenleri, ellerine kalemi aldıklarında "kaşarlı kabak dolması" tarifi kadar olamıyor, ilgi görmüyorsa bu toplumun ayıbıdır, Tuğba Özay'ın değil.

Tayyip bey de masumane bir şiir okumuş ve "kader mahkumu" kategorisindeki yerini almıştı. Aydınlanmaktan çok kaşarlı kabak dol-masına ilgi duyan yurdum bireyi, bu kader mah-kumunu iki dönemdir, Türkiye'nin en tepesine oturtmuştur. Tuğba Özay ve onun gibilerin ka-der mahkumluğundan kurtulur kurtulmaz, bir kahraman gibi karşılanacağı, fiyatını ve presti-jini arttıracacağı kesindir. Ve hatta CHP'nin başı-na geçmesi bile kuvvetle muhtemeldir. Çünkü bu ülkede, onurlu bir yaşama sevdalananlar değil, hırsızlar, tecavüzcüler, katiller, hainler, kimliği silik, sicili bozuklar alkışlanıp baş tacı yapılmıştır. Bu ayıp ta hepimizindir.

Veysel BOĞATEPE

Yüreğim, gittiğin yere git...

Diş ağrım başımın tüm damarlarını zorluyordu seni her düşündüğümde Elementleri değişmişti vücudumun hiçbir acil kabul etmiyordu sensiz damarlarımdaki A Rh+ pozitif kanımı serum takmışlardı sensiz damarlarıma doktor bırakıp gitmişti beni sedyede ve vücudum üşüyordu sensiz acilde...

Babamın annemi köşeye sıkıştırmasıyla oluşan o zamanlarda beden kimyamda sen yoktun ben seni anlamsız bir gecede beyhude olan bir zamanın halk otobüsünün en arka koltuğunda bulmuştum param yoktu kaçak binmişim beni gurbetimden gurbetime götüren halkımın otobüsüne sende benim gibi binmiştin ama akbilin boştu şoför sana kızmıştı git arkada otur demişti ve oturduğun yer tam yüreğimin, orta yeriydi.

Yüreğim gittiğin yere git...

Tüm duraklara senin resmin asılmıştı ve çok umarsız bir halde yolculuk ediyordun durakları arkada bırakarak.

Gözlerinin buğusu yansımıştı cama... hey gurbetim neredesin...

acıya ne iyi gelir bilmiyorum ama nedense seni aramak hep acılarıma acı katıyordu Sensizdim gurbetimde ve gurbetimde yoksun bir ses...

yüreğim gittiğin yere git...

sensiz yaralıydı ömrüm, bedenim, yüreğimin sol yanı bundan sonra hangi durakta duracak hangi limana konacak ki sensiz bu sevda kokan hüznün dolu türküler yakamaz un balık olduğunu söylüyordu birileri oysa ben senin yakamozunu seviyordum eski haliyle eski biçimiyle...

yüreğim gittiğin yere git...

Orta bahçe otobüs durağına yanaşmıştı halkımın otobüsü inmişim yola koyulmuştum yüreğim üşümüştü ihlamur dere caddesinde ve bedenim yorgun bir şekilde ismi olmayan apartman 3 katına gitmişti hüznün kokuyordu sensiz tüm akşamlarım ve buğulu bir göz çamlardaydı...

yüreğim gittiğin yere git...

Ayazmı ayaz Geceleri bekliyorum seni bana taşıyan tüm telefon seslerinde bir yerlere bırakmıştım sesimi kimseler görmesin kimseler bilmesin diye çok geceler sana çaktırmadım gözlerimden sen akmıştın ruhum üşümüştü ve son limana bırakmıştım ruhumu...

yüreğim gittiğin yere git...

BİZİ KENDİLERİNE HEP YABANCI, HEP AYKIRI GÖRDÜLER

Kapım önce açılıyor, sonra kapanıyor... Merdivenlerden inişini, ayak seslerini duyuyorum. Yüreğindeki sıkıntıyı, o ürkek yorgunluğunu, birazdan kentin o karanlık akıntısına bırakacağın ruhunun telaşlı sancısını duyuyorum buradan. Bizi gözeten o büyü, hızla eksiliyor hayatımızdan. Artık aşkımız bizi korumuyor, sevgili! Biliyorsun. Eksik, kaçak, korkak yaşıyoruz, kim bilir ne zamandır ve birbirimizden gizlice...

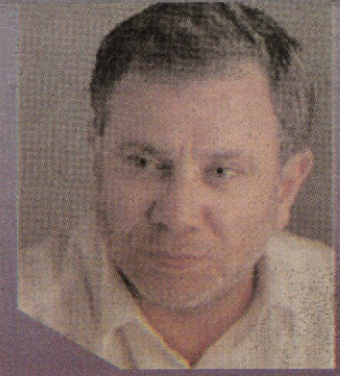
Aşklar sahiplerine, onların yazgılarına, öykülerine benzer sevgili! Bizim de aşkımız ürkek, yaralanmış çocukluğumuz gibiydi: Hoyratlıklardan, kabalıklardan, duygusuz dalgınlıklardan sonsuz alınganlıklara kapılıp hep arka odalara çekilen...

Bu hayat, bize nasıl acımasız ve hoyrat davrandıysa biz de kendimize ve aşkımıza öyle davrandık sevgili! Birbirimize yaptıklarımızı nasılsa bir gün unutturuz, unutulur sandık. Zamanın bağışlayıcı olduğunu ve her şeyi yoluna koyacağına inandık. Ne çok yanılmışız! Meğer zaman aşkların en acımasız tanığıymış. Ömür gibi, insanın aşkına gösterdiği hoyratlığı da sınırlıymış.

Meğer o aşk, hayatımızın tek kristalimiş sevgili! Şimdi seslerimizi örten teselsiz hüznlerden, sıkıntılı kaygılardan, bizi zehirleyen kuşkularımızdan anlıyoruz bunu, gidişin bir vedaysa ve artık hazırsak o büyük ayrılığa; yeni bir hayat kurana dek, eminim yine de birbirimizden, üzerine o acılarımızın gölgesi vuran tarihimizden, paylaştığımız o kutsal sırdan güç alacağız...

Biliyorum, şimdi benden çok uzakta, bir başka şehirde de olsan, sen de benim gibi çaresiz bir fahişeyi sürükleyerek götüren polislere öfkeyle karşı koyacaksın. Yaşlı, düşkün insanlarla, kimsesiz çocuklarla paylaşacağsın elindeki avucundaki son parayı...

Kürtleri, azınlıkları, kadınları, eşcinselleri aşağılamak isteyenlere sen de benim gibi karşı koyacak, belki de öfkelenip onların bulunduğu yeri lanetli bir protestoyla terk edeceksin. Biliyorum, sen de benim gibi, insanların savaştan uzak, barış içinde birlikte yaşamalarını sağlamak için ne kadar hayalci ve ne kadar sonucu umutsuz da olsa birtakım etkinliklere katılacak, çocuksu ve en çok da

[cezmi sözlü]

hüzünlü dernek binalarında, ne yapmalı, nasıl yapmalı diye diye kendini hırpalayacaksın.

Sen de benim gibi hep o saatlerde, göğsüne bastırıp bir kitapla unutulmuş bir tren istasyonuna, ya da terk edilmiş bir kıyı kahvesine gidip, insanların birbirlerine bu denli duyarsız ve aşklarına karşı bu denli hoyrat olmalarının sebebini ıstıraplarını yitirdiklerine bağlayacaksın. Sımsıcak, kor gibi olan ve hayata çırılçıplak dokunmalarını sağlayacak olan ıstıraplarını...

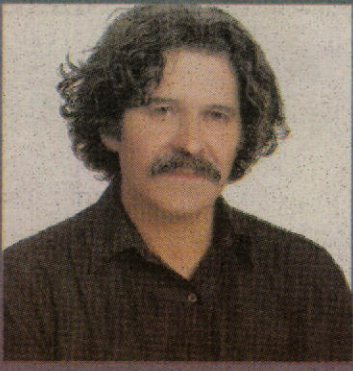
Biliyorum, birisinden çok etkilenen, o insan seni yaralı çocukluğu, yazgısı ve öyküsüyle içini acıtırsa, bu acının o çöküşlü hüznünü daha da derinden hissedebilmek için, bir süre sonra, sen de benim gibi içinden "O şimdi gitse ve ben onu özlesem," diyeceksin.

Birisi sana, kimi insanlar neden intihar eder, diye sorduğunda, eminim senin de hemen aklına, ikimizin de günlerce unutamadığı o film gelecek: Hani, sevdiği adama duyduğu o yoğun, o tutkulu aşkın bir gün biteceğinden korkup böyle bir şeyi yaşamamak için, kendini sulara atan kadını ve sevdiği adamı anlatan o şiir ve keder yüklü film**...

Biliyorum, çok uzaklarda da olsan, tıpkı benim seni düşündüğüm gibi sen de beni düşüneceksin. Korkularımı, sancılarımı, o yarım kalan arzularımı, yenilgilerimi... Bu zorba, bu adaletsiz sistemde ayakta kalabilmek, iyi kötü işimi sürdürebilmek, karnımı doyurabilmek için katlandıklarımı, susup içime attıklarımı...

Gidişin bir vedaysa, artık hazırsak o büyük ayrılığa ve bizi birbirimize bağlayan ama yine de altında kaldığımız anılardan yorulmuş olsak da, yine de geriye bir tek şey kalacak sevgili! Bir tek o garip, o tuhaf sır: Bu ülkedeki insanların çoğunluğu, ikimizi de kendilerinden saymadılar. Ne yapsak, ne etsek bizi hep yabancı ve aykırı gördüler. İşte sana bu yüzden azınlık ve aykırı bir duyguyla yeniden ve hep tekrar tekrar âşık olmak isterdim.

Osman
EREN

[arjenari]

Ölümsüz Şair Cegerxwin'in oğlu Keyo İle Söyleşi 'DÜNYANIN KÜMBETİ BENİM.'

Keyo'nun boyu posu tıpkı babası. En çok da gözleri babasına çekmiş. Yalnız, üstadın gözlerindeki parlıltı, sert bakışlarının pırıltısı Keyo'da bulunmuyor. Sizleri daha fazla merakta bırakmayayım. Keyo yetmiş yaşında, abisi Azad'ın bir küçüğü. Azad, eski Sovyetler'de uluslararası hukuku okumuş, fakat daha yeni doktorasını vermiş, çünkü o tezini Suriye Devleti'nin kanunları üzerine hazırlamış, onun için doktora vermiyorlar, oradan İsveç'e geçiyor. Keyo 80'lerden bu yana ailece İsveç'te kalıyor ve babasının "Cim û Gulperi" ve "Reşoyê Darî" adlı kitapları Lis Yayınevi tarafından basılacağı için Diyarbakır'a geldi. Diyarbakır'ın 7. Kültür Sanat Festivali'nin, "Hewara Ahmedê Xani/ Klasikên Kurdi" adlı programa katıldı. Programında babasının yaşamı ve sanatı üzerine konuştu ve babasıyla yaşadığı bir anısını anlattı: "Bir gün üstat (Seyda) Arapça kaleme aldığı bir şiirini ona okur, huşu içinde şiirini bitireceği zaman, Keyo babasına diyor; Bu nedir baba? O kadar Arap şair var, hem sen Arap mısın?

Biz de Keyo Cegerxwin'in o güzel sohbetini sizlerle paylaşmak istedik.

Arjen Ari: Diyarbakır'a, rüyalar kentine hoş geldiniz...

Keyo Hesen: Hoş bulduk Diyarbakır'a bu kaçınıcı gelişiniz? İkinci kezdir.

Yukarıda kısa da olsa sizden söz ettik, başka da sohbetimizi devam ettirmek için söyleyeceğiniz bir şey var mı?

Evet, buraya gelişimin bir nedeni de, Kawa Akrawî'nin çektiği dökümanter filmidir. Yerel Kürt Hükümeti'nin Kültür Bakanı tarafında organize edilen Cegerxwin festivalinde, babamın yaşamını anlatan bu film gösterime girecek.

Bu sene mi?

Evet, evet, bu sene.

Hangi ayda?

10. ayın 22'sinde; yani Cegerxwin'in 23. ölüm yıl dönümünde. Aynı zamanda yerel Kürt hükümetinin Kültür Bakanlığı bünyesinde Cegerxwin merkezi açma kararı alınmış. Sözü ettiğim bu merkez açılmadan önce, festival etkinlikleri çerçevesinde Cegerxwin'in bronz bir heykeli, Sami Abdurrahman Özgürlük Parkı'nda dikilecek.

Festivalin 22. yıldönümünde, üstadın heykeli, yaşamını konu alan dökümanter film ve Cegerxwin adına açılan merkez... belli ki çok kişi katılacak?

Komisyonun verdiği bilgiye göre 250 civarında, belki daha fazla.

İsterseniz ailenizle ilgili olan sorumuza gelelim: Üstattan sonra edebiyat ve sanatla uğraşanınız var mı?

Az, bir torunu kendisini sanata vermiş.

Hangi Torunu?

Hozan, Aşağı Derik'teki kız kardeşimin kızı.

Umarım ailenizde daha çok kişi üstadın yolunda gider.

Sanmıyorum. Bizden hiç kimse Cegerxwin kadar ses çıkaramaz.

Öncelikle şunu sormak istiyorum: Seyda'nın daha basılmamış kaç eseri var?

32

Vaaay 32?

Evet, evet 32.

Hepsi şiir mi?

Hayır, karışık. Kayıp olan birinci Divan'ı Almanya'da mülteci olan bir Kürt dedi, "Babam o evimde değil, sizindir." Ve bize gönderdi Divan'ı. Şimdi onun üzerine çalışıyorum; ki Cegerxwin şiirlerinin başlangıcıdır. Divan'ın ismini de "Rewşen" koymuş.

Mültecinin evi şenlensin. İyi bir adammış.

Bu eseri gün ışığına çıkardığı için bizler de ona teşekkür ediyoruz.

Gelelim, kalan 31 esere?

Gramerdir, tarihtir, atasözleridir, halk masallarını derlemiş, Hesenê Musa'nın şarkısının öyküsü ve bir de kanun.

Neyin kanunu?

Kürdistan'ın kanunu.

Yani, sen de üstat gibi inanıyorsun Kürdistan'ın bir gün kurulacağına ve kanun hazırlamış?

Evet, evet, hem de madde madde.

Burada ikimiz de gülüyoruz. Bir süreligine sessiz kalıyoruz. İkimizin sessizliği üstüne bir yoğunluk çöküyor ve elim sigara paketine uzanıyor, içinde bir tane çekiyorum, tekrar Keyo'ya dönüp soruyorum: Hesar'a... siz hiç Hesar'a gittiniz mi?

Bununla iki sefer oldu.

Köyde hiç akrabalarınız var mı?

Dayılarımız ve amca çocuklarımız var.

Ben Kercewse gittim. Ne yazık ki Hesar'ı cehennem'i ve çelege'yi hiç göremedim. Ama Seyda'nın şiirlerinde anlattığı Hesar suyu çeşmesi ve ağacı olan yemyeşil bir köy. Öyle midir?

Yok, bize bahsettiği gibi değil.

Köye gittiğim zaman, babamın dediği köy hayallerimi süslemişti, ama gittiğim köyle babamın anlattığı köy aynı değildi.

Ne gibi?

Ne gibi değil. Köyde iki üç betonlu ev var. Ağaçların hemen hemen tümü kesilmiş. Ne çalı ne de meyve... Özellikle meyva ağaçları az görünüyordu. Aklımda kaldığı kadar su da boldu. Babam diyordu, bilmem kaç değirmen dönerdi. Fakat gördüğüm manzara beni yaraladı.

Babamın doğduğu ev şimdi harabe. Yok yok harebe değil; yeri dahi görünmüyor! Bazı akrabalarım yerinde ev yapmışlar.

Yani, öyle görünüyor ki Hesar, üstadın değerinden habersiz?

Habersiz hepsi. Bazı akrabalarımız mülk için geldiğimizi sandılar. Onun için kara kara ve şüpheyle bize baktılar.

Üzülmeysin. Unutmayın ki Osman Sebri'nin oğlu köydeki akrabaları tarafından öldürülmüştü. O olaydan sonra Osman Sebri, Kuzeyi de, bölgeyi de kendine haram etti.

Bu diyalogtan sonra üzülünüz, ama öyle görünüyor ki Keyo daha

sıkboğaz olmuş ve sitemkar bir sesle:

Yani bir taraftan bir ülkenin onuru ol, diğer taraftan köylülerin evini yıksın, yıkılmış evini bile koruyamamışlar, diye soruyorum?

Evet, haklısın. Söylentiye göre Almanların büyük şairi Gothe, bir gün misafirlikten dönerken sıkışıyor, kendini tutamayıp evinin duvarlarına işiyor. Gothe'yi tanımayan köylüler onu hemen yakalıyorlar:

"Utanmıyor musun sen! Gothe'nin evinin duvarlarına işiyorsun." diyorlar.

Gothe yaşadığı bu olayı, birçok yerde büyük bir onur ve sevinçle dile getiriyor ve bu olayı hiç unutamıyacağını söylüyor. Seyda Kürtlerin dilidir. Şiirlerinde hep işçiyi, köy-

lüyü, çiftçiyi ve emekçileri dile getiriyor. Onların birliğini istiyordu, onların özgürlüğünü istiyordu ve onların haklarını onlara hatırlatıyordu. Seyda şiir yoluyla savaş alanına davet ettiği köylüler, ağanın değil, Cegerxwin'in evini yıkıyorlar.

Keyo diyor:

Senin de bildiğin gibi, babam asla ülkesini terk etmedi. Evet, İsveç'te öldü, ama halkının içindeydi, kavminin içinde, düşmanının karşısındaydı. Yahu onun ve bizim gördüğümüz eziyeti bir Allah bilir.

Kek (abi) Keyo, iyi biliyorum. 1976'da Seyda'nın ziyaretine gelmiştim. Kazime Goli ile birlikte. Kirişli, mertekli, kerpiçten o toprak evinizi unutamiyorum.

(Burada Keyo bana dik bakıyor. Ve dedi)

76'da ben Şam'daydım. Bizim eve mi geldin.

Evet, 76 yazında bir saatten fazla

Babam Ortadoğu'nun Kürt Sesiydi

üstadın yanında kaldım. Her zaman şavkıyan ışığı yine yüzündeydi. Do-yasıya sohbet ettik. Kürtlerin dediği gibi lal u ekbem kesildim. Korktum diyemedim, " Seyda, ben de şiir ya-zıyorum."

Hatırımı istediğim zaman, istedim ki elini öpeyim, o karşı çıktı, " Ben o kadar yaşlı mıyım? Yüzüme gel!" dedi. O zaman da saçları kar gibi bembeyazdı, fakat tek bir teli düş-memişti. Ayakları üstündeydi, coş-kuluydu ve umutluydu. Kapı önünde söylediklerim sanırım onu kırdı.

Keyo: Ne söyledin ona?

Üzülerek ve özür dileyen bir ses tonuyla dedim, "Seyda bizi maruz gör... Bu milleti af et! Allah sana uzun ömürler versin. Fakat öldüğün zaman ahdını, kıymetini bileceğiz." Babam ne dedi?

Baban şaşırıldı. Dedi ki, "Oğlum ne-reden biliyorsun?" Kafamı önüme eğerek cevapladım, "Biliyorum Seyda biliyorum." dedim.

Evet kek Keyo, gelelim başka bir soruya: Köyde yani Hesar'a gidip geldiğinizde Seyda'yı tanıyanlarla, birlikte anıları olanlarla hiç karşılaştınız mı?

Yok vallahin! Muhammet Emin adında biri varmış, o da köyde de-ğildi.

Yani eli boş mu döndünüz?

Eli boş döndüm diyebiliriz. Ama Kawa Akrayı çok güzel manzaralar yakaladı. Köy ve köyün çevresi, gi-dip geldiğimiz yol ben ve arkadaşla-rım için tamamıyla değişti.

Gidip gelişlerinizde başka dikkat çe-kici şeylerle karşılaştınız mı?

Batman'da... Babamın bir şiiri olan "Kime Ez" adına bir park açmışlar. Ne yazık ki şiirin adını parka yanlış koymuşlar.

Bu nasıl oluyor?

Evet şarkının ismi Kimim Ben. Ama onlar bir parkın ismini Kimiz Biz, diye koymuşlar. Sözde Şıvan Per-wer onlara öyle demiş. Hatırlıyo-rum, Şıvan 1979- 1980'li yıllarda bunu Kimiz Biz diye okurdu. Dün-yanın dört bir yanında kabul edilen bir realite var ki, "Hiç kimse eser sahibinin izni olmadan herhangi bir

değişiklik" yapamaz. Keyo Abi, bu sanırım Kürtler arasında hala yer-leşmiş değil. Ben seninleym ancak Şıvan gibi birinin bunun dışında kal-ması düşünülemez. Eğer Şıvan gibi biri Seyda'nın eserlerini korumaz ve hürmet göstermezse, biz nasıl şika-yet edebiliriz ki? Konu müzik ve şiir olunca, Seyda'nın birçok eseri şarkı olmuştur. Bir defasında internet üye-rinden, Seyda'nın eserlerini müzikle-ştirip okuyanlara bir çağrı yaptık ama kimseden ses çıkmadı, ya da kimse duymak istemedi.

Evet kek Keyo!

Söyle hayran !

Arjin Ari: Kendimi Cegerxwin'in takipçisi gören biri olarak diyorum ki; Seyda sadece şiiri gökyüzünden yeryüzüne indirmede, sadece divan

şiirinin kalıbına ağırlık vermedi, Kürt şiirine hafif ve anlaşılır bir dil yükledi, sadece manzum masal-lar yazmadı, Kürt müziğini de zen-ginleştirdi.

E sen şairsin ve bana diyorsun ki, sen O'nun oğluyun ben de O'nun torunuyum.

Kek Keyo, kanaatime göre örne-ğin, Seyda'nın şiirlerine ses vermiş yani makam ve usul içinde okuyan sanatçılar, Seyda'nın makamıyla okumuşlar. Daha açık bir ifadeyle, makam okuyanların makamı değil bizzat Seyda'nındır. Örneğin Kime Ez, Şev Çû, Ay Lê Gûlê, Hey Pale ve Gûlfiroş başka bir makamda oku-namaz.

Kek Arjen, güzel söylüyorsun bu konuda, Önemli konulara dikkat çe-kiyorsun ama ben söyleyemem.

Tamam kek Keyo, zat-i aliniz hiç kulak vermedi mi Seyda' nın şiiri-

ne?

Elbette ki dinledim ve okudum.

Öyleyse bir zahmet, bir kez daha Seyda'nın kendi sesinden okuduğu Kime Ez şiirini bir daha dinle, böy-lece bir soru sorayım size ki Seyda nasıl bir babaydı ve özellikleri ne-lerdi ?

İyi bir şair olduğu gibi iyi bir ba-baydı da. Bir çok Kürt babası gibi O da sevgisini göstermezdi. Ancak bakışlarıyla, konuşmalarıyla ve elle-riyle bizi haberdar ederdi sevgisinden. Evet biz O'nun çocuklarıydık ama şiir O'nun gönlündeki azizdi ve haklı olarak bizden çok şiiri severdi. Zaten evde pek kalmazdı, bir ayağı Şam'da bir ayağı Bağdat'taydı. Evde kaldığı sürelerde bile genellikle şiir-le meşgul olurdu. Böyle olmasaydı bu kadar eser bırakamazdı ardından. Ben, bize ve halkına bıraktığı eser-lerden dolayı mutlu ve onurluyum.

Aynı zamanda siyaset ile de uğraşı-yordu değil mi?

Evet, siyaset, şiir, aydın hareket ve sosyal ilişkiler...

Bazı dedikodular söyleniyor.

Nasıl yani?

Yaşlı bir bayanı sevdiğini söylüyor-lar. Öyleki lafını kimseden esirge-mez tavırları varmış...

Eğer kadın konusu ise doğrudur. Ba-bam kadına hayatın çeşmesi gibi ba-kardı, ziyadesiyle değer biçerdi.

Burada lafını bölmek istiyorum. O zaman ben haksız değilim ki Seyda'ya, Aşkın Seydası demekle? Sen yerden göğe kadar haklısın. Ül-kesini sevdiği kadar, sevgisini şiir yoluyla kadına, Kürt işçisi ve ame-lesine de göstermiştir. Zaten sen bu sohbetin bir yerinde aşk güçtür, sırtı-mızı dayadığımız duvar gibidir. Evet evet İsveç'te bile Aşk şiirleri yazdı. Stockholm ve Upsala'da yazdıklarında Barış Divanı'nı görüyoruz. Sadece aşk değil, İsveç'te şiirinin ışığıyla 1980 darbesine de karşı dur-muştur. Okuyucularının bilmesini istediğim bir şey var ki, Seyda kadı-nı yarı Tanrıça olarak görmekteydi. Aşk şiirlerinin sayısı bilinmemekte-dir. Cegerxwin'in kadını/sevgilisi, dudağı erguvani, selvi boylu, siyah

saçlı, göğüsleri elma gibi, dudağın-dan içilen su şarap olur, gerdanı bot-salar gibidir, kısaca kadındır, gücün simgesidir. Öyle ki her çok yaşta ka-dın şah ve padişahtır

Bir eve gidildiğinde

Ya da yılbaşına gidildiğinde

Kadını önünüze alın kardeş

Sen söyle bana: niye?

Ben söylerim ana'dır kadın.

Ana'dır o hem de pay'ın.

Kardeşin ve anandır...

Söylentiye göre Seyda Cegerx-win yedi yürekle sevdalıymış birisi-ne, doğru mu acaba ?

Doğrudur, yürekten sevdalıydı biri-sine. O sevdalanmasa kim sevdala-nacak ki?

Sevdalandığı kişinin ismi ya da onun hakkında bilginiz var mı ?

Her ikisi de yaşamıyor şimdi... Bu yarayı deşmesek daha iyi.

Kek Keyo, her şair, bilhassa bü-yük şahsiyetler şiirleri ve sanatları kadar aşklarıyla da ölümsüzdürler.

Ve bu ne ayıp ne de günahdır. Me-sela Türkiye'den Nazım Hikmet, Şili'den Neruda ve Rusya'dan Ma-yakovski...

Evet biliyorum ama bunu kendi ha-linde bırakalım.

Tamam oldu. Peki Cegerxwin'inin hazır cevaplılığına ne diyebilirsiniz?

Hiç kimsenin sözü altında kalmazdı...

TRAVMATİK

Tenimde duruyor hala terin
Gerdanımda, öpücüklerinin izleri
Ay ışığında,
Delişmen sevişmelerin
fisiltısını saklar balkon,
Her yanına sinmişsin evimin...
Yalnızlığım,
Mırıldanan bir şarkısın şimdi,
Geceme damlayan kahra
Tuz biber eker
Bende saklı nefesin...
Kılıç yarasisin sabahları
Yatağımda dehşet yalnızlık...!

Hasan Mardin

'DÜNYANIN KÜMBETİ BENİM.'

Peki, eşek ve Arap reisi meselesi nedir?

Bir gün tek başına misafirdir Arapların içinde. Araplar da birisini misafir ettiklerinde eş-dost ve yakınlarını da çağırırlar. Arap çadırının altında babam ve bir Arap Reisi yan yana oturmuşlardır. Aralarında da bir yastık vardır sadece. Arap Reisi babam'ın Kürt şairi olduğunu ve hiç kimsenin sözü altında kalmadığını duymuş sadece ve denemek istemiş babamı. Bir sohbet esnasında babama dönmüş ve sormuş. "Allah aşkına ne fark vardır eşek ile Kürt arasında?" Babam da biri iki etmeden şu cevabı vermiş aniden, "Sadece bu yastık var demis seninle eşek arasında..." Demek ki Seyda ve köy ağası meselesi de doğruymuş?

O da başka bir mesele ve onun gibi onlarca örnek...

Kamuran Bedirxan Hawar dergisinde Seyyah Seyda olarak yazmış. O mu geziciydi yoksa babanız...

Şiirlerinde zaten Doğu, Kuzey ve Güney beraberdir. Belli bir süre Bağdat'ta, Şam ve Beyrut'ta ders vermiş. Suriye Hükümeti kendisinin ülke dışına çıkmasına izin vermemiş. Eğer imkan olsaydı bir çok konferans ve etkinliğe katılacaktı. Evet haklısın şiirlerinde de görülen o ki etkinliklere katılamamış.

Fakat şiirleriyle katılım sağlamıştır. "Berlin etkinliği" şiiri gibi...

Seyda'nın bir özelliğidir ki, belki sizin de dikkatinizi çekmiştir. Kırmancı dışında güzel bir şekilde 30-40 şiir hediye etmiştir bize. Şahsen ben Seydayê Cegerxwin'in divanlarında Soranice tercihimdir. O da kendi seydası olan Ahmedê Xani gibi çok dillidir.

Evet öyledir. Arapça, Türkçe, Farsça... En çok da Arapça.

Zaten kendisi söylemişti. Bir ara Arapça sürdürmek istemiş şiiri ama siz karşı çıkmışsınız! Burada bir şey söylemek isterim. H. Qadirê Koyi de Seyda Cegerxwin kadar Ahmedê Xani'nin izindeydi. Koyi Kürtçe şiirler eklememiş edebiyata. Ve sadece Soranice yazmak yoktur Cegerxwin'de. Bu Kürdistanlılığın işareti değil mi Seyda

Cegerxwin'de?

Söyleyebilirim ki babam doğu'nun Kürt sesi ve çağdaş olanıydı.

Onun çağdaş oluşu tartışmasıdır. O bir Kürt kadar Filistinli ve bir Filistinli kadar Afrikalıdır. Şöyle bir şiir başlıklarına bakarsak; "Ey Arkadaş Robson", "Savaş istemiyoruz biz" Bu bile şiirlerinde açıkça görülmektedir.

Eee kurban babamı benden daha çok tanıyorsun.

Hayır kek Keyo. Ben babanı değil Cegerxwin'i senden daha çok tanıyorum. Ve söylemek isterim ki Kürt şiirinde kendini şiirsel olarak tanıtmıştır Agir û Pirûsk (Ateş ve Yıldırım) divanındaki şiirlerinde bir ek-sik ya da bir fazla 22 şiirinde bunu görebiliriz.

Evet öyledir. Ağa ve şeyhlerden tutalım dost ve arkadaşlarına bu şekilde mektuplar göndermiştir.

Cegerxwin dile ve dilin bilgeliğine çok önem vermiştir. Bir şiirinde şöyle dile getirmiştir...

Edebileştir dilini ey okuyucu.

Olmamıştır millet hiç kimse dilsiz.

Yüce dillerin yanına götür onu.

Dizgele ve rapor et-cazibeli ve vezinli kıl...

Herkes de görüyorki sevdalılının sevdası "Rüyalar kenti" olan Diyarbakır'da insanların yüzde doksan dokuzu Türkçe konuşmaktadır. Buna ne diyebilirsiniz?

Üzücü bir durum derim Cegerxwin için. Trajedik sadece...

Son sorum kek Keyo. Bir ara istenildi ki Güney'deki şairler, Suriye'deki şairler, Kuzey ve Doğu şairleri, Cegerxwin etkinlik komisyonu oluşturulmak istendi. Bu çalışma ne aşamadır acaba?

Kürdistan Cegerxwin'in deyimiyle yücelmiştir. Bu konuda net bir şey bilemiyecem.

Bize vakit ayırdığımız için çok teşekkür ederim. Sohbetimiz çok değerli geçti ama, değil mi?

Kek Arjen, ben teşekkür ederim sana böylesi bir duyarlılık gösterdiğin için.

Son söz olarak ne diyebilirsiniz?

Umutum o ki özgürlüğe bir an önce kavuşalım. Ve bu umutla...

Fata Reş'in şehre Stenbol'u ziyareti...

The Illustrated London News adlı bir İngiliz dergisi, 22 Nisan 1854 tarihinde, Maraşlı bir Kürt aşiret reisi olan Fata Reş Xanim'in İstanbulu ziyaret ettiğini yazmış.. Dergi Fata Reş'in bu gezisine geniş yer vermiştir. Aşiret reisi Fata Reş Xanim, 300 savaşçısıyla birlikte İstanbul'a gelerek Osmanlı sultanına bağlılığını belirtmiştir. Padişahlık sarayının girişinde Fata Reş'i, I. Abdülmecid, karşılamış, dönüşü sırasında da kendisini hedyelerle ödüllendirmiştir.

London News dergisi, Fata Reş'in, sarayda ilgiyle karşılandığını ve sultan tarafından özel bir şekilde ağırlanmış olduğunu yazmıştır. Dergi bu konuya ilişkin haberinde, ayrıca Fata Reş'in kocasının daha önce sultanla bazı anlaşmazlıklar yaşadığı ve bu yüzden de ceza evine atılmış olduğuna işaret etmektedir.

Önemli tarihsel bir sima olan Fata Reş Xanim, kimi Kürt illerinde, Fata Nêr - Erkek Fatma olarak da anılır. Kürt Fata Reş'in yaşamı ile ilgili farklı söylentiler bulunmaktadır.

Ortak kanı ise, onun bir savaşçı ve bir kumandan olduğu yönündedir. Bir çok savaşa katılarak zaferler elde ettiği de savlanır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

Ortak kanı ise, onun bir savaşçı ve bir kumandan olduğu yönündedir. Bir çok savaşa katılarak zaferler elde ettiği de savlanır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

O, Kürt kadınları arasında kahraman olarak adlandırılmaktadır.

Jiyan MİNAR

Durmadan konuşuyoruz. Kendimizi anlatma çabası, çoğunda yetersiz kalıp, söylemimiz, pervasızca kabul ettirmeye dönüşüyor, fark etmiyoruz. Karşımızdakiler sustukça, dinlemekten zevk alıyorlar yanılığımıza kapılıyorlar. Sözcüklerin kudurmuş şehveti, anlamın derin dehlizlerinde, ayrıntılarla buluşmayı beceremiyorsa; dilde bir şahlanış olup, gökkuşağının bütün renklerine dokunamıyorsa eğer, kötü bir dayatmacı olmanın ötesine geçemiyoruz. Orada dil, sığ sulara vurgun yemiş, kalbi de derinden kırılmıştır oysa. Bunu kim görebilecektir?

Mutluluğumuzu ya da kederimizi, aşklarımızı ya da tuhaf gidişlerimizi paylaşmak isteriz kiminde. Hepsinde, derinden ve kuşkusuz anlaşılacak arzusu üstün gelir. Birileri bizi mutlaka dinlemelidir. Birileri hak vermeli ve egolarımızın ateşli duvarlarını çatlatan yalnızlıklarımıza, bir tutam serinlik olabilmelidirler. Konuşuruz. Anlaşılacak isteriz daima. Kendimize sahici bir tek soru sormadan; bütün soruların toptan yanıtları olabilmeyi üstleniriz acemice ve bencilce. Orada, yedi kanatlı şahinlerin bile taşıyamadığı anlamın ağırlığından, zaman da şikayetçidir artık. Ağları parçalanmış kamaşan uçurumlar da...

Dil hiçbir zaman masum değildir

Sözcüklerin incinmiş gücünden, cümlelerin çatlak teninden geçeriz. Bakmayı, görmeyi ve dokunmayı beceremedikçe, arsızlığın ve duyarlılığın azgın sularına kapılmak da mümkündür. Hiçbir yere sığmayan ruhumuzun ve yüreğimizin sesine kulak vermedikçe, anlam ve itiraz gittikçe uzaklaşıyordur bizden. İşte o zaman, sadece konuşmak değil, bir şeyler söylenmelidir artık! Yeniden ve başka türlü bir şeyler söylenmelidir!

Dil, sadece bir iletişim, ifade etme ve paylaşma aracı olabilseydi keşke, diye düşünürüz! Bütün iktidarların ve egemen ilişkilerin canına okuyabilseydi dil, kendisi iktidar olmadan, deriz. Bütün haksızlıkları, eşitsizlikleri, adaletsizlikleri, yalnızlıkları, kimsesizlikleri, sevgisizlikleri, sömürücülükleri, mülkiyetçilikleri, işgalcilikleri, şiddetleri, yoksullukları, bencillikleri, eğitimsizlikleri, geleceksizlikleri, aşksızlıkları, özensizlikleri, yoldaşsızlıkları, arkadaşsızlıkları, ve imkansızlıkları yenebilseydi dil, tek başına! Daima, her yerde ve herkes için olabilseydi keşke!

Söylemin ürkütücü, anlamın yabancılaştırıcı ve iktidarlar üreten gücüne asla yaslanmadan, bir şeyler söyleyebilseydi insanlar! Bir şeyler söyleyebilseydiniz keşke! Sadece ve çırılçıplak kendiniz olarak, bir şeyler söyleyebilseydiniz dünyanın kederli yalnızlığına! Alçaklığın bunca kuşatıcı olduğu zamana, akrepler ve yelkovanlar

bile direniyor artık, kıymetli saatlerin ayarlarını bozarak! Hıza ve tüketime "dur" diyerek, bir şeyler fısıldıyorlar zamana, hatıralarımız... İşte o zaman, gittikçe sizden uzaklaşan güzel yanlarınıza dokunup, bir şeyler söyleyebilseydiniz keşke! Bir şeyleri değiştirebilseydiniz!

Söz sahibini arıyor

Durmadan konuşuyoruz, sözcüklerin kanayan yerlerine aldırmadan. "Onlar" ve "biz" dedikçe; üşüyen yerlerimizde köpürüyor yangınlar. Tarih ve coğrafya derslerinden çıkıyoruz daha çok. Dil, işte o zaman, piyasalardaki şımarıklığıyla, acemi çocukların hayatlarında bir tokat gibi patlıyor. Keten helva, elma şekeri ve macun yiyen yeni yetmeler, ilk sorgusundan sonra mayın sökmeğe gönderiliyorlar sınırlara, ceza olarak! Anlam ve anılar için hiç kimse bir şeyler söyleyemiyor! Söz, sahibini arıyor delice. İlk karşılaşmada cınayetler işlemeye biriktiriyor anlamını, derinden! Sözün sahibiyle buluşamayan eleştiri, hiçbir dilde dikiş tutmuyor! Arsız iğnelerden uzaklaşıyor iplikler! Terziler, intiharları ve kırıksık hayatları ütülerken, "faili meçhul" nedenler birikiyor kumaş satan çarşılarda...

Gevezelikler balosunda cinnet geçiren aptal ahaliyle yaşamak için, nasıl bir "gerekçeli karar" yazılmıştır bilinmez! Ne ki, sözü olmayan ehil sürüler, cümle, şiire ve redife daima borçlu kalacaklardır. Bunu kimse inkar edemez! Bunca gürültü içinde ses, yankısını ararken; demirciler çarşısında yorgan kavgasına tutuşmuştur tacirler ve çömezleri. Yine de bir şeyler söylenmediği için; harfler alfabeye, sözcükler cümlelere, cümleler söylememeye güceniktirler. Gövdelerin gölgelerinden utanma ve gözlerin aynalarla yüzleşme zamanı çoktan gelmiştir! Değilse, buğu da yanacaktır!

İnsan ki, kendisini ancak ve en iyi şekilde dil ile ifade edebilir. Dilin derin ve büyümlü yolculuğudur, insanı kaostaki yalnızlıktan kurtaran. Dünyayı değiştiren ve dönüştüren insanın en etkili gücü ve çıldırtan farkı, dilindedir. Dilidir insanın! Söylemek, her yerde, her zaman, herkes için söylemek; bu anlamda en çok, kendisi için devrimci bir şeydir! Geç kalmadan ve yitireceklerine rağmen söylemek, daha kıymetlidir. Daha devrimcidir bir öncekilerden... Böylesi yalnızlıkların üşüten bir anlamı vardır, dağların yeşellerine dokunup, tutunmadan,

uçurumlara düşerken...

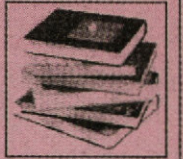
Susmanın bir etki gücü yaratacağı unutulmalıdır artık! Mutlaka bir şeyler söylenmelidir yeniden. Büyük yenilgilere ve yenilenlere rağmen; aşktan, adaletten, paylaşmaktan, sevmekten, vicdandan, emekten, bir arada yaşamaktan, barıştan, eşit ilişkiler kurmaktan, gökyüzünün ve yıldızların kardeşliğinden söz edilmelidir! Yeniden!

Korkmadan, bükülmeden, eğilmeden, alçalmadan, benzemeden, ötekileştirmeden, daima haklının yanında olarak, itaat etmeden; her zaman aşk, her yerde devrim ve tüm iktidarlara itiraz diyerek, başka türlü başlamalıyız kendimize yeniden. Sözün, anlamın ve söylemenin sahiciliğiyle, çürüyen yerlerimize dokunmalıyız içtenlikle! Tümöyle eşit buluşmalarla, temize çekmeliyiz kendimizi!

Değilse hınzır çocuklar ve uçurtmalar, tuhaf ve küflü şehirleri terk edeceklerdir. Uçurumların dibinde kanadından soyunmuş kartallar ve avlarını ormanlara bağışlayan kaplanlar bir işaret sayılmalıdır belki de! Yoksa tarih ve takvimler, asla bağışlamayacaktır bizleri! Küfüyle oynayan geçmişleri ve şehirleri geçmeli...

En çok bunun için, bana bir şeyler söylemelisin!

mor
KİTABEVİ

"Herkesin bakmadığı yerden bak dünyaya"

Mevlana

Farklı düşünmek ve farklı sözler söylemek için

yelken açılmalı yeni dünyalara; Kitaplara...

Bizim yelkenimiz fora, hızla devam ediyoruz

yolculuğumuza.

mor KİTABEVİ AÇILDI

Okuma köşelerinde inceleyebileceğiniz

Geniş Kataloğuyla...

Tüm Kitapseverleri bekliyoruz.

Atatürk Mah. Ermar Çarşı Kat. 3

ERZİNCAN

ULDİS BERZİNİŞ :

ACI ÇEKMEYİ BİLMİYEN SANATÇI OLAMAZ..

Editörümüz Mustafa Suphi, tarafından Letonyalı Türkolog, bilimadamı, akademisyen ama en çok da şair ULDİS BERZİNİŞ ile ESMER için yapılmış bu röportajı sunuyoruz, beğeneceğinizi umarız.

DAĞLARCA'YA BAYILIYORUM, BENZERLİK KONUSUNDA DA ARKADAŞLARIM BENİ ONA BENZETİRLER LETONYA'NIN DAĞLARCA'SISIN SEN, DERLER. YANI ONUN TÜRKÇEYLE YAPTIKLARINI BEN, LETONCA YAPIYORUM, BİR YERDE DE-

NİLEBİLİR Kİ MİMARLIĞIMIZ AYNI DAĞLARCA İLE.

Kendi anlatımı ile, Kimdir Uldis Berziniş? Pek bir şey değilim; şairim çocukluğumdan beri. Leningrad Üniversitesi'nde Türk filolojisi üzerine okudum. Saymadım; ama 8-10 civarında şiir kitabım var, saymadım (akademik ve çeviri kitapları hariç). İki çocuğum, 3 torunum var. Leningrad Üniversitesi'nden sonra Rus ordusunda bulundum daha sonra Letonya Üniversitesi'ne dönerek çalışmalarımı burada sürdürmeye başladım, Türk filolojisi ne olan eğilimim de Rus ordusuna hizmet ettiğim dönemlerdeki Azeri, Türkmen arkadaşlarım nedeniyledir. Leningrad Üniversitesi'ni bitirdikten sonra Moskova Üniversitesi'nde Asya ve Afrika dilleri üzerine stajyer olarak çalıştım.

Bu anlattıklarınızdan sonra yani akademik kariyerinizi kastediyorum, kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz? Bir şair, bir bilim insanı, bir edebiyatçı, akademisyen?

AYNI ANDA HEM BİLİM ADAMI HEM DE ŞAİR OLUN (A) MAZ.

Diyebilirim ki, bilinçlice bilerek tercihim şiir oldu, bütün akademik kariyerim ya da bilim adına çalışmalarımın, hiçbirisi, şiirin önüne geçmedi, ben hep şairim dedim ve bugün de gelecekte de şair olarak anılmak istiyorum ve kanımca zaten aynı zamanda her ikisi olmak mümkün değil; yani hem bilim insanı hem şair olmaz kimse, ben de şiirden yana kullandım tercihim.

Uldis Berziniş ailesi kimlerden oluşuyor? Eşim, bir Rus; o da Leningrad Üniversitesi mezunu ve Çin tarihi bilimcisi. Benimle birlikte Letonya'ya döndü. Kızım ise Çin dili bilimcisi, Riga'da konuyla ilgili Pauls Stradiņš Üniversitesi'nde çalışmaya başladı.

Bize biraz Türkiye ile olan ilişkilerinizden söz eder misiniz?

İçinde edebiyat olan bütün etkinliklere gelmeye çalışıyorum, çok sayıda dostlarım var. Türkiye Yazarlar Sendikası'nda.. Enver ile (Ercan) görüşüyoruz arada bir. Şimdi o yapıyor başkanlığını. İlk başkanlarından Aziz Nesin de dostumdu, Aziz ile her yerde görüşürdük, Moskova'da buluştuk, İstanbul'da, sonra o geldi bana, burada Riga'da buluştuk. Ataol'u da tanırım 20 yıldan fazladır. Bu sonbaharda edebiyat günleri yapmıştık Riga'da, Ataol ve Enver Riga'ya geldiler bu etkinlik çerçevesinde Türkiye'den.

Leton edebiyatından söz eder misiniz, Türk edebiyatı ile olan benzerlikleri var mıdır, kimlerdir Leton edebiyatını temsil edenler? Eğer isim vermem gerekirse, şairlerden konuşmak isterim 20 yüzyıl şairlerimizden Aleksander Çaks, Eriks Adamsons, bu iki isimdir en çok etkili olan Leton şair. Bu şairleri özel kılan şey ise ilk kez onlardır; romantik şiirler yazmak yerine, şehrin şiirini yazanlar. Bu yüzden çok önemlidirler bir de şu ayrıntı var tabii; İkinci Dünya Savaşı sonrası biz milli bağımsızlığımızı kaybettik; Sovyetler'e dahil olarak, ve sosyalist rejim içerisinde edebiyatımız çok gelişti ve çok fazla ürettik bu dönem içerisinde, mayamız acıydı; yani şiirimizin realitesi değişti ve edebiyata düşen misyon buydu, spesifik olarak kendine düşen diğer görevleri de üstlendi, din gibi, demokrasi gibi, ekonomi gibi... Güçlendi.

Ya bugün? Edebiyatı, hak ettiği değer içerisinde buluyor musunuz, edebiyat popüler midir bugün sizce?

Edebiyatın her toplumda geleneksel bir rolünün olduğunu düşünüyorum, normal olmayan edebiyatın rolünün yalnızca acıya dayanması, tek yönlü olması, bağımlı olması, benim halkım Leton halkı çok okuyan bir millet ve benim ülkem için, evet, edebiyat çok popüler, burada herkes okuyor, (uluslararası Leton kültürünü anlatan bir karikatür gösteriyor bu esnada) Leton bir kedi oturmuş kitap okuyor (gülerek devam ediyor); yani burada kediler bile okuyor. Kedilerin bile okuduğu bir ülke olarak gösteriliyor Letonya anlatılmak istendiğinde.

DEVLET, HER ŞEYE BURNUNU SOKAMAZ İSTEDİĞİ GİBİ.

Dünya edebiyatı ile olan ilişkilerinizden bahsederseniz, çalışmalarınız ve dostlarınız var mı?

Tabii ki var.

Çeviriler yapıyorum, daha bugün Mısır'dan bir mektup aldım. Gazeteci bir dostumdan, kimi çeviriler konusunda ona da yardımcı oluyorum. Çalışmalara gelince; şu anda Avrupa'daki küçük ülkelerin ulusal kültürlerinin geleceği başlıklı toplantılar organize ediliyor daha önce Hollanda ve Danimarka'da yapılmıştı. Bugünkü etkinliklerde ben, etkin olmayı tercih etmiyorum; çünkü Kültür Bakanlığı gibi kurumlarca falan organize ediliyor ve devlet bünyesinde oluyor. Hayır, böyle olmamalı; halk olmalı spontan halka ait duygular ve etkinlikler olmalı, organizasyon halkın inisiyatifinde olursa ancak benim için bir değer taşır. Sanat resmî değil, olmamalı, sanat resmî değildir. Onlar yine de yapacaklar bu işi ama ben pek rahat bırakmak istemiyorum onları ve eleştirebildiğim kadar eleştireceğim onları demokratik toplumda böyle olmaz bu işler. **Devlet, her şeye burnunu sokamaz istediği gibi.**

YAŞAR KEMAL, NOBEL ÖDÜLÜNÜ BELKİ DE OTUZ YIL BEKLEYİP ALAMADI.

Bir Türkologsunuz ve sıkça Türkiye ziyaretlerinde bulunuyorsunuz, ne görüyorsunuz, Türkiye'de kendi halkınızla benzerlikler var mı?

Yoktur... Yani söylemesi zor... Bilmiyorum, belki her iki halkı söz sanatının büyüklüğü birbirine yakınlıştırabilir.

Türk edebiyatı? Bu konuda neler söyleyeceksiniz.?

ORHAN PAMUK, HER İNSANIN YÜREĞİNDE KURLARIN KIVRILMALARINI GÖRÜYOR.

Türk edebiyatını çok seviyorum, Fazıl Hüsnü

Devlet, her şeye burnunu sokamaz istediği gibi.

Dağlarca, Orhan Veli, Oktay Rifat benim en çok okuduklarım.” Modernist” Yaşar Kemal’i okumayı da severim, “postmodernist” Orhan Pamuk’u da... Yaşar Kemal’in en çok okunan nesir yazarların biri artık olmadığını kim söyleyebilir? Yaşar Kemal, Nobel ödülünü belki de otuz yıl bekleyip alamadı. Modernizmin zamanı geçti! “Majik realist” olan nesir yazarı, “Ada/Tuna”daki B.Uzuner’e, “Beyaz Kale”, “Sessiz ev”, “Kar”, “Benim Adım Kırmızı”daki o. Pamuk’a karşı “saf”, aciz mi kalır? Behey, postmodernistin ince fırçası! Belki “majik gerçekçi” Yaşar Kemal’in dil gücü yoktur onda ama ne kadar ince, “gerekçelerini göstererek”, ne kadar kabarık bir şekilde gösterilmiştir bu romanların kişileri, her biri yalnız tarihsel ortamında değil, kendi “projesi” içinde! Her biri, etrafında kendi için ayrı bir hayal ve istekler dünyasını kurmaktadır... Yalnız o da var ki bir noktada okuyucu bir tuhaf kuşku duymaya başlıyor; yani postmodern yazar, seni bir aynanın önüne getirmiş olmasın mı? Mesela İstanbul pâdişahının saray ressamı tıpkı senin gibi birer Kafka hayranı, Freud ile Jorge Luiz Borges’i, Umberto Eco’yu okumuş birileri mi? **Yaşar Kemal’de yanan kulübelerinden kaçmaya çalışan “hain”leri mitralyözle kurşunlamaya hazırlık göstermeyen her askerine kurşun sıkan bir Osmanlı yüzbaşı, aklıktan ve yorgunluktan kendisi de yere kapanınca, cebinden birkaç kuruşla genç bir kadının portresi düşer... Kemal, “asıl olanı” kaydına alıyor. Pamuk ise, her insanın yüreğinde kurtların kıvrılmalarını görüyor.** Bir menfaat, bir “fayda” Pamuk’un insanının “kategorik buyruk”udur (I.Kant). Yaşar Kemal, zarif bir şekilde kötü olanlarla iyi olanlara hayran kalıyor. Orhan Pamuk, zarif ve şık bir şekilde kötülerle iyileri de maske ediyor. Girdiğimiz devirde, “yüksek edebiyat” için hayran olmak yetmiyor gibi görünüyor. İnsana hayran kalmak, bir Nobel adayı için şu anda bir “artı” sayılmaz.

Sevmek benzerliklerle ilişkilidir, kendinizden bir parça bir şeyler buluyor musunuz Türk edebiyatında ?

(Gülüyor) Kim bilebilir, belki de tam karşıtı olabilir. (birlikte gülüyor).

Zıtların birliği yani?

Bilinçaltımda belki bizde olmayan

şeyleri arıyorum. **Dağlarca’ya bayılıyorum, benzerlik konusunda da arkadaşlarım beni ona benzetirler Letonya’nın Dağlarca’sısın sen, derler. Yani onun Türkçeyle yaptıklarını ben, Letonca yapıyorum, bir yerde denilebilir ki mimarlığımız aynı Dağlarca ile.** Bilmiyorum onun şiir denizi, beni çekiyor, şimdi İsmet Özel okuyorum; ben onunla 20 yıl önce yazmaya başladım onun şiirlerini çeviriyordum; ama görüyorum o, çok değişti. Dine, siyasete kendini çok verdi. Çok istikrarlı bir sairdi; ama şimdi yazılarını çok tutmuyorum, en son geçtiğimiz aylarda Türkiye’de görüştük, Türkiye’de yaptığımız “Letonya Şiir Akşamları” etkinliğimize geldi. Siyasi, kültürel, filozofik düşüncelerini paylaşamıyorum; ama mutlu oldum, son kitabında gördüğüm onun hala şiir yazabiliyor olması, bu, beni mutlu ediyor; zaten ona yazdım mektupta da söyledim kendisine.

Konu değişti! Türkiye halkları demiştik? Sizce de barbar Türkler mi?

Benim için Türkler çok zarif, sıcacık yürekli bir halk ve bu sıcaklık, bir beklenti gibi, Türk ise sıcakkanlı olmak zorunda, bu, onun doğasında resmi olmayan dostane, kapitalizm ile gelen soğukluk yabancılaştırma Türk insanını pek etkilememiş. **Biz, Batılılar ise kapitalizmin okulundan başarıyla mezun olmuşuz gibi insanlara bir araç olarak bakmayı öğrenmişiz..** Türkler ise geleneksel değerlerini, insani yönlerini hiç kaybetmemişler; bütün kapitalist saldırılara rağmen, Türkiye’de iken insanlar arası hissî paylaşımları çok net olarak görüyorum ve bunu çok yakın buluyorum kendime, evim orası benim! Barbarlığa gelince; ben bunu anlamıyorum, çok zarif eski bir kültür. Evet, iyi askerler olmuşlar hep, çok sert askerler şimdi de öyledir belki; ama ben hiçbir zaman ordayken bir kabalık bir barbarlık görmüyorum.

Sizce şiirin varlık nedeni nedir, neden insanlar şiir yazar, şiirin sunağı hüznün müdür?

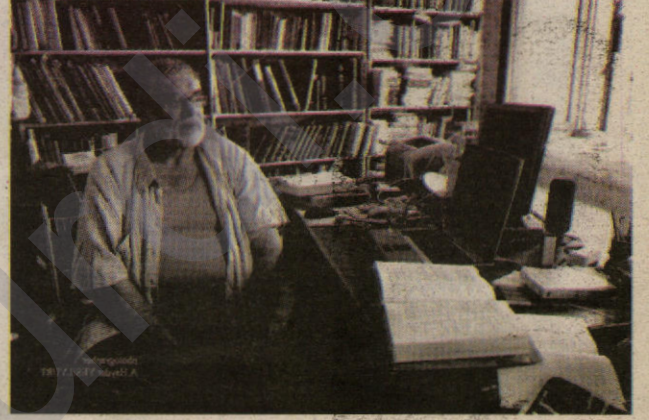
Hüznün de sevinç de ayrı ayrı durumlarda şiiri oluşturabilir. Acı çekmeyi bilmeyen sanatçı olamaz, sanatı yaratamaz çünkü; ama sadece hüznle yaşayan, hayatında sevinçler olamayan, her noktada pesimist olanlar da sanat eserini var edemezler; çünkü sanatı var etmeye gereksinim duymayacaklardır. Şiiri yazacak heyecan olacak sanatçıda, sevinç ve hüznün her ikisini de barındıracak, bunlardan biri olmazsa olmaz

Dünya edebiyatında kimlerdir sizi etkileyenler?

Franz Kafka beni çok etkiler, Jorge Luiz Borges, Tomas Mann, Gogol ve Dostoyevski de aynı etkiyi uyandıran yazardır benim için.

Peki ya Puşkin?

Onu okumakla çok güzel saatler geçirdim; ama yine de çok sevdiğim söylenemez, bana daha yakın olanlar var; Pasternak, Tsvetayeva, Velimır Khlebnikov, bunlarla daha yakın, tuhaf bir ilişki duyuyorum. Khlebnikov örneğin; onun teorilerine inanamıyorum, apaçık yalandır diyorum, felsefesine inanamıyorum; ama benim için çok mistik olduğunu söyleyebilirim ve o benim için Letoncaya çevirme konusu da bir görev oldu. Zor bir iş; ama bir arkadaşımınla birlikte

kitaplaştırdık ve bir de ödül aldım o kitaplarımdan.

Ne ödülüydü bu ?

Eh hiç hatırlamıyorum ne zamandı... (Düşünüyor) Dur bakayım (kalkıp gidiyor belgeyi almaya). Baltık Devletleri ödülüymüş, 1995 diye yazıyor burada. Bundan on yıl sona da Zebur çevirisi için başka bir ödül vermişler (eline gecen diğer belgeye bakarak); İbraniceden çevirmiştim, Letoncaya ilk çeviriyi 1689 yılında başka bir arkadaş yapmıştı.

Türkçeyi mükemmel konuşuyorsunuz. Başka kaç dil konuşuyorsunuz?

Eh... Bilmiyorum; yani ihtiyaca göre çalışmalarım esnasında kimi dilleri öğrenmek durumunda kalıyorum; Türkçe, İngilizce, Rusça, bir zamanlar İspanyolca yapıyordum çalışmalarımı, İbranice, Arapça, kimi İskandinav ülkeleri dillerini konuşuyorum. Yine sayı veremem hemen. Almanca, bazı İslav dilleri, Polonca, Çekçe, Slovakça.

Peki, son soru: bir yazarın kaleminin iyi olması o yazarın satışları ile mi ilgilidir?

Kesinlikle değildir. Yok, öyle bir şey, ben bestsellerin hiçbirini okumuyorum, kendimden bulamıyorum orada. Ben başka yerlerdeyim, benim aradıklarım çok satanların içinde değil

Mustafa Suphi:Esmer, size çok teşekkür ediyor...

Not: Fotoğraf sanatçısı Ali Haydar YEŞİLYURT’a katkılarından dolayı teşekkür ederiz.

YOL, BURAYA KADAR

Şarkılar söylerim güneş vardır içinde.

Şarkılar ki, kardeş olur dilimizde.

ÜNAL ZORER

her cumartesi, ninova türküevinde,
ninova türküevi BEYOĞLU'nda.

NİNOVA TÜRKÜ EVİ

İstiklal Cad. Hasnun Galip Sok. 29

0212.292 10 10

Balıkçı(m)

Sensiz ama sen dolu bir sabah daha yayılıyor şehire.
Neredesin hiç bilmedim, ne teninde battı, ne gözlerinde doğdu güneş.
Oysa hep göğsünün sıcaklığı vardı yanağımda. Ellerimi hiç başı boş bırakmadın. Yalnızlığımıza ortak oldun saatlerce, bilmedin.

Benim, seni bilmediğim gibi! Kimdin?

Kalabalık ve şarap kokusunda, tokuşan kahkahalara şimşek gibi çaktın – bir andı – tok sesinin bir yumrukla boğazıma dayanması. Şaşkındım...hem de çok, ismin nasıl estiyse kulağıma, o gün bu gündür hala üşür yüzüme bıraktığın alevler, göğsümdeki kıvılcıklar hala uçuyor. Hiç gelmedi mi soluğuna seni sardığım tütün kokusu?

Dumanımda kimindin?

Sensiz ama sen dolu bir sabah daha yayılıyor şehirde.

Adımlar dökülürken caddelere, seni kovaladığım düşlerim çekiliyor ayak izlerinde. Hangi kıyıda sus pussun şimdi?

Hangi balıkların izinde, yıldızlarla kalaylarsın yakamozları?

Deniz kenarından ne zaman geçsem, dalar giderim sebepsizce. Kıvrımlarında derinleşir ya rengi, yutar ya şehri tepe taklak... boğulur sanki yalnızlığım. Sen denizleri seversin, ben küçük balıkları. Ne ben balık oldum oltanda, ne sen deniz, ayaklarımda.... yok yok yine de sen denizsin, tenine kulaç attığım.

Dün gece... söylemeden kimseye bir şey yaptım. Lacivert ipin ucunu çektim hilalden ve mavi atlası kurtardım misinandaki iğneden. Bu sabah ağına dolaşmışsa güneşin etekleri, livarından çıkarsa birkaç yorgun martı şaşırma, baş aşağı getirdim maviyi.

Dün gece...dün gece sarhoştum ama ayık bir sevdandı yüreğimde. Zikzaklar vardı saman yolunda, yıldızlar da sarhoşmuş ben gibi. İzlerini sürdürdüm, sana geldi balıkçı...ellerindeki pullar... bu pullar oltana takılan yıldızlardan mı?

Ben de bekler dururum o zaman dilek yıldızlarımı.

Bunun içinmiş, umudumdaki kırmızı lekeler.

Oysa, titrese de bitik mumun gölgesi dudağımda, söylemem gerekirdi seni sevdiğimi, söyledim, iyi de ettim. Daha ne kadar saklardım ki üç noktaların ardına arzularımı, yüzünü bilmeden hayalini nasıl çizdim yastığımdayken. Geceler hep göğsündü, başımı yasladığım. Düşlere düşerdim siyah saçlarında, öpüşen balıkları kiskanır, küçük buseler kondururdum sinene. Sen bilmezdin, deniz şahitti ellerimle sevişme.

Az saklamadım ki seni, az yazmadım, az çizmedim ki...azlarla, azar azar çoğalttım seni, şimdilerde sen çoğaldın, ben azaldım bende.

Sensiz ama sen dolu bir şehir, neredesin hiç bilmedim. Kalabalık ve şarap kokusu sonrasında adımlar dökülürdü caddelere ve deniz kenarında buldum kendimi. Kimseye söylemeden bir şey yaptım. Sarhoş ve tir tir titreyişlerimde, sevdiğin bir renge buladım aşkı. Ne kırmızıydı, ne beyaz. Aşk lacivertti sende. Bana gelmen için boşuna topladım akşamdan mavileri...

ARZU ALTINÇİÇEK

İNSAN VE YAŞAM YA DA GÖÇ VE KADIN

Ülkemizde göç deyince çok doğal olan bir yerden diğer bir yere taşınmak ya da gitmek vb anlaşılır, tabi göçler kendi aralarında farklılıklar gösterir, bu farklılıklar yaşanan sorunlara da yansır. Sorunlar da, birbirine benzerlikler olsa da, genel de farklılıkların var olduğu hemen göze çarpar.

Birçok Akademisyen, STÖ ve Üniversite konu ile ilgili birçok araştırmalarla sorunun boyutlarını ortaya çıkarma ve bilimsel veriler elde etmeye çalışır, bu bilimsel çalışmalar, elimizde iyi bir veri tabanı oluşturur.

Genelde, sempozyumlarda sorunları birlikte tartışma ve çözüm yolları aramak için iyi bir yöntemdir.

Zeytinburnu Belediyesinin 1.Uluslararası Göç Sempozyumuyla başladığı bir çalışmanın 2.sini bu yıl 1,2 aralıkta uluslar arası kadın ve göç başlıklı bir sempozyumla ele alarak çeşitli başlıklarda tartışmaya açtı önemli bir konu hem göç, hem de kadın, yetkililerinin çokta üzerinde durmadığı, konular belediyenin böylesi önemli bir konuyu bir sempozyumla tartışmaya açması oldukça önemli.

İki gün boyunca çok sayıda insan bu sempozyumu izledi önemli başlıklar vardı, ama iç göç tek başlık ve tek bir panelde tartışıldı, genel anlamda mültecilik, Avrupa'daki yabancılar sorunu, ülkemizdeki mültecilerin durumu, insan kaçakçılığı, fuhuş sektörü, Pakistan'dan örnekler, İran'dan örnekler verildi.

Birçok Avrupa ülkesinde yabancıların kendi kültürlerini geliştiremediklerini vurgulayan sunumcular vardı, özellikle Almanya'da ki yaşayan yabancılar için çıkarılan göç yasasının ayrımcılık olduğunu gördük orda yaşayanların Almanya kültürü ile çokta bütünleşemedikleri örneklerle ele alındı, yabancıların yeni göç yasanına göre belli bir ölçüde oranın dilini bilmeleri gerektiği, ancak bu durumda ilticalarını kabul görebilir gibi bir madde ayrımcılık olarak ele alındı, buna rağmen evlilik yolu ile Avrupa'ya gitmek isteyen gençlerin ülkemizde çok olduğu yapılan bir araştırma açıkça ortaya koyuyordu. AB' ye gitme özentişi içinde olan bu gençlerin eğitimle çokta ilgili olmadıkları yine verilerle ortaya koyulmuş, oldukça düşündürücü. Bu gençleri bu kadar yurt dışına çıkmayı özendiren nedenler neydi. Sırayla ortaya çıkan sonuçlar. İyi bir yaşam, gelecek korkusu, sosyal yaşama katılma ve sonra çocukları için iyi bir eğitim olarak sıralanmış

Avusturya dan gelen bir Türkün öyküsü ilginçti kendisinin bir Avusturyalı olduğunu Türkiye'ye sadece doğduğum yer olarak bakıyorum demesi

salonda bulunan bir çok kişiyi sinirlendirmişti çünkü Türkiye'den kendisinin isteyerek gitmediği düşüncesinden dolayı baskıya maruz kaldığı için iltica etmişti, tek suçunun bir barış derneğini kurmak olduğunu bundan dolayı baskıya maruz kaldığını ifade etti tepki ve etki ortaya çıkmıştı „homojen bir nüfus yapısına sahip olmayan Avusturya'da 160 halkın var olduğunu, her kültürün kendini ifade etmesi için yerellerde çabanın olduğunu söylerken Avusturya'da yaşayan Türkler için de bir Web Sitesinin olduğunu ve Türkçe dilinin kullanıldığını onların daha iyi kendilerini soysal yaşama katmalarını sağlamak için açıldığını ifade etti, bu durum orayı bölmeyip daha da halkları bütünleştirdiğini söyleyerek sunumunu tamamladı. Küresel politikaların yo açtığı zorunlu göçün sonuçları başlıklı panel kırdan kente kendi istekleri dışında gelmek zorunda kalan Kürt göçü ile ilgili yapılan araştırmalarla başladı Kürtler neden göç etti sorunlar nasıl yaşandı zorunlu göçün kadın üzerindeki etkileri vb Panele Bahçeşehir Ünv. Öğretim Üyesi Sn .Nilüfer Narlı başkanlık etti. 10 dakikalık sunumlarla kendi sorunumuzu anlatacaktık. Sırayla Tesev, Bilgi Ünv, ve Göç Der den benim, ile Van Kadın Derneği'nin, sunumları vardı. Tüm anlatımların ve sunumların, Kürtlerin göç sonrası yaşadıkları sosyal, kültürel, ekonomik ve psikolojik sorunlara ilişkin araştırma verileri ile birlikte verilmesi, Sempozyuma önemli nitelik kazandı. Ülkemizi de yakından ilgilendiren, böylesi ciddi bir sorunu, ortaya koymaktı asıl amaç.

Ancak, yaşanan sorunları 10 dakikaya sığdırmak,, elbette zordu. Çünkü, öyle çok sorun vardı ki sadece başlıkları vermek bile 10 dakikaya sığmayacaktı. Ama böylesi bir sempozyumu iyi değerlendirmek gerekirdi. Düşüncelerimiz aslında birbirini tamamlar nitelikteydi. Hepsi de, araştırmalardan elde edilmiş verilerle sunuluyordu. Hiç bir sorun, sadece düşünceden ibaret değildi, ülkemizde bir gerçek var ki , o da, Kürt göçünün yaşandığı 1990' lı yıllarda, köy koruculuğunu kabul etmeyen köyler zorla boşaltılmış ve insanlar göç etmek durumunda bırakılmıştı. Yaşanan bu göç, beraberinde sosyal, ekonomik, kültürel, ve psikolojik sorunlar yaratmıştı. Sorunu iyi tahlil etmeden çözüm bulmanın doğru olamayacağı; bulunacak çözümlerin pek tutarlı olamayacağı bilindir.

Kuşkusuz, bu konu, yani Göç konusunu ele alırken, tespit ve betimlemelerin çok iyi yapılmış olması gerekir. Be de, yaklaşık 8 yıldır bu dernekte, bu ailelerle birlikte yaşıyorum. Yaşadıkları sorunları yakından biliyor ve görüyorum. Her hangi bir araştırmaya bile gerek kalmadan, pratik yaşamlarından da kolayca anlaşılacağı gib, önemli sorunlarının olduğu açıkça ortada. Nelerdi bu sorunlar.?

Bu sempozyumda, başta Kültürel sorunlar, dil bilmeme, özellikle kadınlar bu konuda çoğunluk oluşturmaktadır. Sosyal ve kamusal alanda yaşadıkları sorunlar ve zorluklar , ekonomik sorunlar. Dahası, önemli bir sorun da, yaşanan travmalar ve psikolojik sorunlar yaşandı ve bu durum hala devam ediyor. Keza, entegre olamama sorunu, uyumsuzluk ve yabancılaşma gibi diğer sorunlar özce tartışıldı.

Tabi ben sunumumda, bunları anlatırken salondaki hareketliği görebiliyordum. Bunun bir nedeni vardı. Kürt göçünü kabul etmeyen bir kesim, sunumları ve konuşmaları dinlese de, yüz ifadeleri ve mimikleri nasıl düşündüklerini belli ediyordu. Acaba diyorum hoş görümsüz bir toplum muyuz , yoksa sorunlar doğru anlatılmadığı için midir bilinmez, ama Kürt kelimesine bir tahammülsüzlük olduğu çok açık bir biçimde görülüyordu. Belediye Başkanı, bile son sözlerinde, iyi şeyler öğrendiğini kimi sunumların içeriğine katılmasa da -örneğin zorunlu göç konusuna katılmadığını ifade eden sözlerle bunu dile getirdi- tutumunu açıkça ortaya koydu. Acaba birbirimize ne zaman tahammül etmeyi öğreneceğiz. ? İş işten geçtikten sonra mı ? Gene de, her şeye karşın, böylesi bir konuyu ele alarak sempozyumu gerçekleştiren Zeytinburnu Belediyesine teşekkür ederim.

Şefika Gürbüz İst Göç-Der BŞK

EVLER

O eve taşındığım zamanı alzheimer da olsam unutamam. Gün içinde, aylar boyu, “bu bir kabus ve uyanacaksın” demiştim. Kötü bir dönemde taşınmış, asla özlenilmemiş, içinde iğreti durduğum bir evdi. (Bazen kendinizi kandırmaya çalıştığımız durumlar vardır; başkalarına nasıl anlatırsanız, kendinizi de inandıracağınızı sanırsınız.) Bu evi hep çok sevdiğimi söylüyordum, ama “acaba” diye geçiriyordum içimden. Sonra da, “bunun doğruluğunu ancak taşındığım zaman anlarım” diyordum. Küçük bir bahçe içinde, uzaktan denizi ve canım İstanbul’u gören, iyileşmemi sağlayan bir ev. Ne zaman “gitmeli artık” dediğimde, balkona çıkıp, derin bir nefes alıp, yerdeki ve gökteki yıldızlara bakıp, bir sigara yakıp, derin bir nefesle rahatladığım bir ev. Belki bir kadeh de rakıyla. Eve felaketlerle girmiştim. Felaketlerle oturdum. Felaketlerle çıktım.

Yeni bir sayfa daha açıyordum yaşamımda. Bir yığın kötü anıyı o evde bırakıp gitmenin zamanı gelmişti. Aslında geçiyordu bile... Ama iki ay boyunca gezdiğim hiçbir evi sevmedim. Sevemedim. Eksik olan neydi biliyorum. Yine de, o iki ay boyunca eve de gitmedim. Sığınaksız kalmıştım. “Serseri” olmuşum.

Sonra artık bu serserilik canıma “tak” ettiğinde, hep yaptığım gibi, benim için -Cemim tarafından- bulunan evi gece karanlığında bir görür, “tamam, tutuyorum” dedim. “Bak seversin”, “sen güzelleştirirsin”, “enerjim yok deme, edinirsin” diyerek tuttum. Artık sıra evi toparlamaya geldiğinde ise gerildim. Hırsla toparladım her şeyi. Kırılıp döküldüğünde çok üzüleceğimi bildiğim, bilinç yüklediğim nesnelere özensizce yerleştirdim. Her şey arabaya yüklendi. Çiçeklerim kalmıştı geride. Yardıma gelen arkadaş elini, 98’den beri gözüm gibi baktığım, salonda her oturduğumda, televizyon yerine yapraklarını, yapraklarından

[sibeldogan]

akan yaşlarını izlediğim çiçeğime attı. “Dur” dedim, “onu ben alırım”. Öyle ya, sıfırdan başlama yeri olarak yurt dışını düşündüğüm zamanlarda bile gülümseyerek, “olmaz, çiçeklerimi bırakamam” demiştim hep. Neyse... Elimi saksıya attım, kaldırmaya yelendiğim anda çiçek kökünden kopup kucağıma düştü. Ben de yere. Sanırım on dakika yerimden kalkamadım. O sırada gözümde akan her yaşla yeni bir karar aldım. İçlerinden biri de şuydu: Artık çiçek yetiştirmeyecektim. Birkaç ay önce Anthony Hopkins’in bir filmi izlemiştim. Adımı hatırlamıyorum ama filmin sonunda eşini, sevdiği kadını kansere veren adamın sözlerini unutamıyorum: “Sonunda kaybedeceksek ve kaybedince bu kadar çok acı çekeceksek niçin seversiniz?”

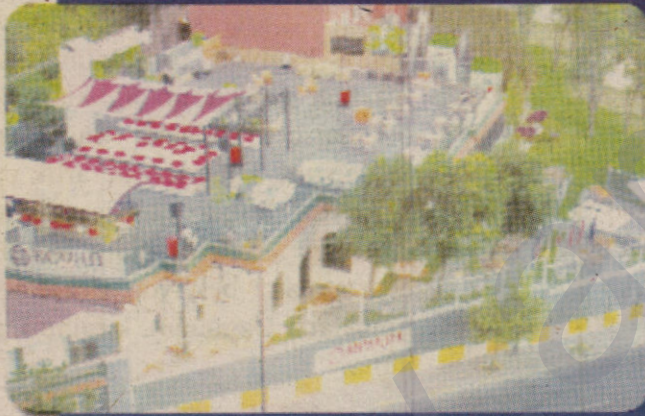
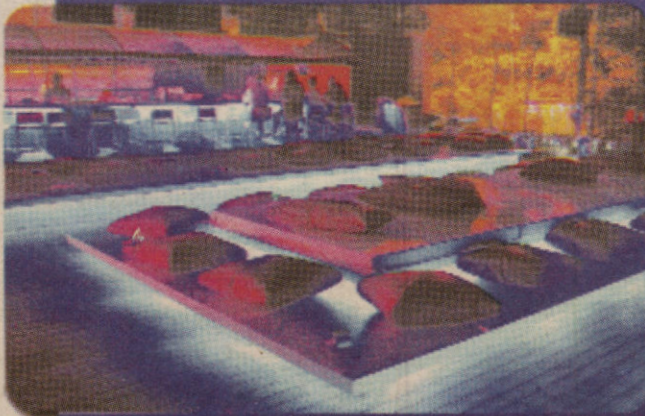
Sonra kamyon şoförünün üst üste fırlattığı çiçeklerin çığlıkları canımı o kadar çok yakmadı. Bağışıklık kazanmıştım. Diğerleri de artık paramparçaydı. Şimdi tüm eşyalarım ve çiçeklerim, benim gidip kendilerine el uzatmamı bekliyor. Beklemek zorundalar... Üzgünüm, kırgınım, gerginim...

Az önce terasa bir sigara molası için çıktım ve çoğu zaman olduğu gibi yanıma bir şiir kitabı aldım. Tam okumaya başlamışken Mine geldi. İki aydır her telefon açışında, “ev işin ne oldu” diye soran sevgili iş arkadaşım bu defa, “yerleştin mi” diye sordu. Yüzüme bakınca da “tamam, anladım” dedi. “Mine, çiçeklerim” dedim. “Çiçeklerimin hepsi gitti”, “Bir daha çiçek yetiştirmeyeceğim” dedim. “Ama, yalnız mı yaşayacaksın?” diye sordu, elimdeki kitabı gösterdim: Özdemir Asaf, Yalnızlık Paylaşmaz...

istediğiniz her şey
bir tık ilerinizde

www.kurdshow.com

popüler kültür portalı

Re
ROOF
revan teras

Refik Saydam Cad. No: 15-A / 17-A Beyoğlu - İstanbul / TR
Tel: 0212 243 6565 Fax: 0212 243 7920

geçmişten günümüze, unutulmaz tatlar...

Görkemli geçmişi, üzerinde özenli mimarisi, korunan dokusu, Haliç manzaralı terası, VIP salonu, yemyeşil Haliç manzaralı bahçesi ve çok özel mutfağı ile REVAN şimdi konuklarını bekliyor.

Arising on its glorious past, its well protected texture, its terrace with Golden Horn view, its VIP room, its green garden with Golden Horn view and its unique cuisine, REVAN is now waiting for its guests.

Revan
restaurant
pera • erbil • suleimaniyah • beylikazı

EZBER BOZAN KADINLAR

Ezberle doğuyoruz, ezberle öldürüyorlar bizi. Kız doğunca bu ülkenin pek çok yerinde hala yas bağıyor annelerimiz babalarımız. Ölüncü babalarımızın soyadıyla gömüyorlar bizi.

Dişi doğuyoruz, kadın olmayı öğretiyorlar: Utanmayı, sıkılmayı, susmayı, namus olmayı ve hatta dayak yemeyi ve hatta sofraya oturmamayı ve hatta öldürülmeye ses çıkarmamayı...

Hepsini ezberletiyorlar bir bir bize. Ortak adımızı da. Şimdilerde kentlerde bayan diyorlar kibarlık olsun diye. Kapıyı açıp bizi önden geçiriyorlar. İyi giyinmemizi istiyorlar, göz zevkleri tatmin olsun diye. İyi evlatlık, iyi karılık, iyi annelik, iyi iş kadınlığı, iyi bulaşıkçılık kısaca her şeyin iyisini yapmamızı istiyorlar.

CENNETİ AYAKLARIMIZ ALTINA SERİYORLAR DA, BU DÜNYADA CENNETİ ÇOK GÖRÜYÖRLER BİZE.

Kaç yüzyıldır bekliyoruz. Birileri hak ettiniz diyecek, insanlığı tekeline alanlar lütfedip; KADINLAR DA İNSAN DİYECEK, BİZİ CANLI SAYACAK...

BİZ ZATEN İNSAN DEĞİL MİYİZ?

ÖYLEYDİK DE UNUTTUK MU YOKSA?

Neyi bekliyoruz sahi? Onları biz doğurmadık mı? İsimlerini kulaklarına gizli gizli biz fısıldamadık mı: Oğlum, kızım, ceylanım, yavrum, kuzum diye bağrımıza basmadık mı beşikten mezara kadar.

Bizim yüreğimiz yanmadı mı bir yerlerine en ufak kıymık battığında. Doğurmadığımız çocuklara bile ağlamadık mı her savaşta ve bizim ağıtlarımız yükselmedi mi gökyüzüne vahsete dur diyen.

Sevmekten, sevmeye vaktimiz olmadı ki!

Biz de onlara öğretilim BİR KADINI SEVMENİN NE OLDUĞUNU. İNSAN SEVGİSİNİN DEĞERİNİ GÖSTERELİM.

İnsanın cinsiyeti ne olursa olsun DEĞERLİ OLDUĞUNU söylemek için KONUŞALIM, YAZALIM.

Anadolu'ya ve onun DİŞİ YÜZÜNE LAYIK OLMAK İÇİN.

Sızlanmadan, baş eğmeden, onurumuzdan ödün vermeden ve en önemlisi BİRBİRİMİZİ ALDATMADAN, YALANSIZ KONUŞALIM, DERTLEŞELİM DİYÖRÜZ, HAYATIN HEM ESMEK HEM AYDINLIK YÜZÜNDE; ÖNCE İNSAN OLMANIN KARDEŞ DUYGUSUYLA...

Dertlerimizi paylaşalım, yol bulalım birlikte, erkeğin KARŞI DEĞİL FARKLI CİNS olduğunu bilerek.

Her cinsten insanlar, YAZALIM EZBER BOZMAK İÇİN, EZBER BOZAN KADINLAR İÇİN...

Yelda Karataş

ezberbozankadinlar@gmail.com

Bir sene daha geçti, bir sene daha gidiyor

[ilkimkaraca]

İstese de istemesek de seneler tükeniyor, biraz daha hayat tecrübesi kazanıyor herkes. Ne hazindir ki yaşanan tecrübe, rüzgârın esip geçmesi gibi unutulup gidiyor. Sadece yaşayan bilir ya, ateş düştüğü yeri yakmaya devam ediyor. Bilgi çağıymış, tera çağıymış ama neden hâlâ insan, durduğu yerde dörtlüğe gitmeye çalışıyor? Ağlamak, gülmek, düşünmek ve sevmek insana mahsusken, niçin insan çirkinliklerle yarışıyor?

Bu sene de çirkinlikler başroldeydi. Nükleer silahlanma, din savaşları, iktidar savaşları, ekonomik savaşlar, çocuk tacizleri, internetin zararlı hale getirilişi, ve her konuda yalnız bırakılmaya çalışılan insanlar... Üstelik sansür mantosu kat kat giydirilerek... Birbirlerini dinlemeyi çoktan unuttu insanlar... Hukuk ve medya ikiz kardeş oldu... Güçlerini birleştirip masum insanları yaraladılar, tarifi imkansız acılar açtılar, olsa olsa bir kanser olarak görünür bu acılar birgün. Tek tip elbise giydirilmeye çalışılırsa eğer binbir çiçek gibi olan insanogluna, vallahi billahi ve tillahi kimine uysa da kimine uymaz...

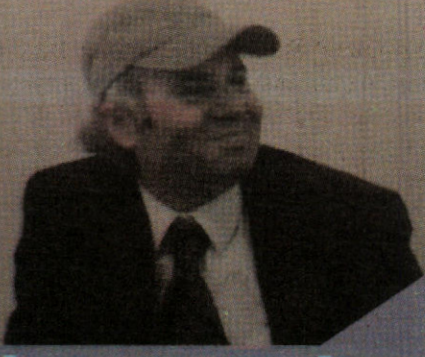
Barış, hoşgörü, sevgi, "ya görün-düğün gibi ol, ya olduğun gibi görün" en çok özlediklerimiz oldu. "Herkeseye yeter dünya, herkese yeter ekmek" bir türlü öğrenilemedi. Bazi kıtalarda insanlar açlıktan ölüyorken, tok yatanların aslında huzur bulamadıkları; küresel ısınmanın herkesi eninde sonunda etkileyeceği hâlâ anlaşılamadı. Sevdiğinle bir yastığa baş koysan da, milyonlar umutsuzken mutlu olunamayacağı yeterince hissedilemedi. Bilinsin ki bu dünyada kimse kalıcı değil, muhtemelen bu konu bir türlü düşünülmedi, gözümüzün önünden geçip giden ve hiç geri dönmeyenlere

ragmen.

"Boşa didinmek fayda vermez" derler, ben de mütamadıyan düşünürüm "boşa kürek çekmenin ne denize, ne sandala, ne dalgaya, ne martıya faydası var... olsa olsa rüzgâr eğlenir der", boş veririm. "Hayat mutlu olmak ve mutlu etmek için, güzelliklerle yarışarak yorulmaktır, gerisi boştur, ne kadar dolu görünse de". Bu düşüncelerim kimine DON KİŞOT'u hatırlatırsa eğer, NİCE NİCE SENELER OLSUN HERKESE diyeceğim. "Yarin yanağından gayri, her şeyde, her yerde, hep beraber diyebilmek için" diyen Nazim Hikmet RAN'ın bir şiirini, bu satırları okuyanlara hediye ederek. Çünkü bilirim ki şiir seven, yürekte şiir hediye eder, sevginin ve ümidin güzelliği önünde diz çökerek.

DON KİŞOT

Ölümsüz gençliğin şövalyesi/ ellisinde uydu yüreğinde çarpan aklına/ bir Temmuz sabahı fethine çıktı/ güzelin, doğrunun ve haklının/ önünde, sirret, aptal devleriyle dünya/ altında mahzun, fakat kahraman Rosinant'ı / Bilirim, hele bir düşmeye gör hasretin hâlisine/ hele bir de tam okka dört yüz dirhemse yürek/ yolu yok, Don Kişot'um benim yolu yok/ yeldeğirmenleriyle dövülecek/ Haklısın elbette senin Dülşinya'ndır en güzel kadını yeryüzünün/sen, elbette bezirgânların suratına haykıracaksın bunu/ alaşağı edecekler seni/ bir temiz pataklayacaklar/ Fakat sen, yenilmez şövalyesi susuzluğumuzun/ sen, bir alev gibi yanmakta devam edeceksin/ ağır, demir kabuğunun içinde/ ve Dülşinya bir kat daha güzelleşecek..

[mustafaçiftçi]

KAYBOLAN YILLARDA DEĞİŞMEYEN İNSANLAR

yıl daha biterken insanlığın yaşamında neler değişti?
Ya bizler ne kadar değiştik bir yılı daha bitirirken ömrümüzden?
Bizim kendi hayatımız nasıl gidiyor?
Günü anlamlı kılacak neler yapıyoruz?
Çevremizdeki insanların gözünde nasıl bir yerdeyiz?
Dostlarımız, tanıdıklarımız bizim hakkımızda neler düşünüyor?
Yaşamımızın anlamı nedir, neler verebiliyoruz insanlara?
Yıllardır içimizde büyüyen, hep özlemine çaktığımız dünyanın içinde miyiz?

Gerçek olmayan düşlerimizin sönmüş alevleriyle alevlenip tepeden tırnağa özleme kesildiğimiz gecelerimiz var mı? Yoksa bütün gecelerimiz uykuyla mı geçiyor? Bu hataydı, bunu yapmamalıydım dediğimiz, pişman olduğumuz ilişkilerimiz çok mu?

Geçen senenin kaç gününü anımsayabiliyoruz? Kaç anımız var hatırladığımızda yüzümüzü tebessümle süsleyen?

Ne kadar mutluyuz?

Her gün bu kadar koşturduğumuz, zamanla yarıştığımız halde neden hala bir çok şeyimiz eksik?

Sadece bu hayat çalışmak, para kazanmak ve sevişmek midir? Nasıl gökyüzünde binlerce yıldız varsa insanların o kadar değişik duygu ve düşünceleri var... Kaç yaşındayız, bu güne kadar neleri değiştirebildik? Hangi kötüyü iyi, hangi çirkinliği güzel eyleyebildik? Belki çok şeyi belki de hiç bir şeyi değiştiremedik. Ekonomik sıkıntımız hiç bir zaman bitmedi, hiç bir zaman hesapsız kitapsız dilediğimizce para harcayamadık. Her geçen gün dostluklarımızdan ve paylaşımlarımızdan ödün verdiğimiz gün kadar gerçek.

Dünyanın bir yerlerinde hala insanlar birbirlerini öldürüyor, acılar devam ediyor, yoksulluk her geçen gün büyüyor. İnsanlar mutsuz, geleceklerinden umutsuz. Teknoloji alanında büyük gelişmeler yaşanıyor ama sevgi dünyamız o kadar gelişmedi. Çünkü hala mutluluk yok yeryüzünde. İnsanların birçoğu neyi aradığını, neden aradığını tam olarak bilmiyor. Eskiden köylerde zaman zaman bir karış toprak için kavgalar olur, hatta ölümler bile yaşanır. Sanki o bir karış toprak birisinin olsa ne olur öbürünün olsa ne olurdu. Bazı insanlar her gün gördüğü, çayını içip yemeğini yediği komşusunun toprağına hakkı olmadan neden böyle bir tecavüz edebiliyordu? İnsanların yaşamını kolaylaştırmak ve mutlu etmek varken

neden zorla bir şeyler yaptırılmaya çalışılır ya da yapılırlar anlamak mümkün değil. Nasıl olsa yaşayan bütün insanlar bir gün ölmeyecekler mi? O zaman neden insanlar birbirlerine acı veriyor, neden öldürüyor, neden eziyet ediyor? Ne zaman acının ve gözyaşının sonu gelecek? Ne zaman yaşamlar güllük gülistanlık olacak? Bizler ne zaman huzurlu bir dünyada yaşamaya başlayıp mutlu olacağız? Sözü geldiğinde, din deriz, devlet deriz, Müslüman deriz, kardeşlik deriz ama hepsini bir anda unuttur, bildiğimizi yapar, ana- avrat küfür ederiz. Nice mutlu anları kendi ellerimizle yok eder, yaşadığımız anın güzelliğini, küçük, basit, sıradan heveslerimizin, ikiyüzlülüğümüzün kurbanı ederiz. Çünkü insanları sevmeyiz, sevmeyi beceremeyiz. Hep sevmek, hep saygı duyulmak isteriz. Birçoğumuz önce sevmek ister, vermek yerine hep almak isteriz. Ama esas olan almak değil vermek, sevilmenin karşılığını beklemeden sevebilmektir. Zaten biz sevmiyorsak bizi sevenleri sevmemiz mümkün değildir. Gündelik yaşantımıza bakmak bazı gerçekleri görmeye yeterde artar bile. Mesela sokaklar kirli, yollarımız tozlu, köşe başları çöp doludur. Yediğimiz ekmeklerin yapıldığı yerler pislik içinde, işçilerin

tırnakları da paslıdır. Akşama kadar kapılardan tutan, masalarının üstünü kirli bezlerle silen pastaneci ellerine eldiven giymeden bize börek verir. Parklara, yol kenarlarına, yeşil alanlara "Basmak yasaktır" diye hep uyarı levhalarının asıldığını görürüz. Eğer bahçeler, yollar yeşillendiriliyorsa bu orada yaşayan insanlar içindir. Bu yerler halkın ortak malıdır. Oysa hiçte böyle görülmez. Sanki oralar insanların ortak malı değil de, sadece bir kuruma aitmiş gibi davranırız. Yeşil çimlere basar, tel örgülerin içindeki kırmızı gülleri kopartırız. Parklarda oturan banklara ismimizi yazar, sevdiğimiz kızı söyleyemediğimiz sözleri nakış nakış sıraların üstüne kazırız. Masaların üstüne kalp resimleri yapar, kalpleri oklarla deleriz. Oysa bütün bunlar hoş şeyler değildir. Ve yapılan her şey insanlar içindir. Toplumda bu kötü davranışları sergileyen çok az kişi olmuş olsa da, bir kaç kişinin yaptığı bu davranışlar çevreyi kirletir, beyaz duvardaki siyah bir nokta gibi göze çarpar.

Çünkü güzelliklerin kıymetini bilmiyorsak, yapılan her şeyi kolay kırar, kolay harcarız. Eğer bir yerde, aşk ve seveda yükselen değerler arasında hızla düşüşe geçmişse neyin güzelliğinden söz edilebilir ki? Zaten bir yerlerde dostlukların değeri, insanların arasındaki saygı azalmışsa orada

hiç bir güzellik kalmamış demektir. Çünkü sevgi ve saygı yoksa güzellikler bile çirkinleşmeye mahkumdur. Sevgi yoksa hiç bir şeyin anlamı yoktur. Merhaba güzel dostum, bir yılı daha maziye gömerken, gelecek günlerinde çok sevip seveceğin, "CANIM" diyebileceğin dostlarınla dolsun çevren. Sevdiklerinin elleri hep yüreğinde saklı kalsın, sınımsız ve çocuk yüreğin bakışlarında... Keşkelere hiç yaşanmayacağı bir yıl diliyorum size. Hadi, sevdiklerini arayıp "SENİ SEVİYORUM"u yüreğinden söyle. Düşün bir, sevdiklerimizden başka neyiz var ki bu dünyada? Kimi zaman hüznün ve yalnızlık dolsa da yüreğimiz, yaşamak yine de çok güzel. İyi ki doğmuşuz. İyi ki varız. Çocuk sevgin, gözlerindeki tebessüm hep var olsun. Yeni Yılın Kutlu olsun.

Soyut Yıkıntılar Arşivi

İstanbul üstüme düştü!
enkazım çok kişilik yalnızlıklar
müzesinde saklı tutulacak...
soyut yıkıntılar arşivinde...
telvelerimi çalkaladı hayat
köpüklerimi eski çağlara tükürdü
devirdi fincanımı
bir fal gibi
baki(lı) -yorum

lav'larım laf'larımı geçti
nefretin narında
özümü riyalara püskürtüyorum
düş'lerime düştü İstanbul
bir rüya gibi görü(lü) -yorum

ne senfoniler kalmış ortada
ne al yazmalı zarif tebessümler
her tarafta nakışsız kelimeler
hiç iz yok aruz vezinli sevmecelerden...
bu şiir bir alıttır,
soyut yıkıntılar arşivinden!

Nurcan Usta

[İrmademirci]

ASİMİLASYON... NEREYE KADAR?

meli mi? Aynı konuşmayı, Kürtçe, Türkçe, Ermenice, İbrani-
ce vs vs yapabilmeli mi?

Daha yüzlerce cümle kurmak mümkün konuya dair ama anla-
mı var mı bilmiyorum....

Asimilasyon, ille de bilinçli olarak güçlünün güçsüzü yok
etme çabasının bir sonucu değil...

Bunu görebilmek zorundayız...

Asimile eden zaman...

Asimile eden ortak yaşam...

Asimilasyon önüne ket vuramayacağınız ve mutlaka okyanu-
sa kavuşacak bir nehir...

Çareniz yok...eriyip gitmiyor kültürleriniz sadece senteze
koşuyor...

Değişim gösteriyor ama yok olmuyor...

Sizin başaramadığınızı soyut başarıyor ve zamana ayak uy-
duruyor...

Olmasa olmazları var ortak yaşamın...ve ortak yaşam ol-
mazsa olmaz...

Hepimiz önce ben, önce benim dilim, önce benim dinim, önce
benim kültürüm diyerek nereye varacağız...

Oysa öyle çok ortak yanımız var ki....

Sentez bu ortak noktalardan çıkıyor...

Zaman tek başına sana ait olanı atıp, hepimize ait olanı tutu-
yor...paylaşmayı öğretiyor öyle yada böyle...

Direndikçe batırıyor dikenlerini, direndikçe kanatıyor...so-
nunda yenilecekken neden savaşıyorsun diye soruyor ba-
zen...benden güçlü müsün ey insan?

Değiliz...zamanla baş edemeyiz...

Bu bir yenilgi değil...

Bu gerçekten bir arada yaşama şansı...anlayarak, anlatarak, p
aylaşarak....

Dedenden kalan hikayeyi dinlemek istiyorum dost, ama be-
nim dilimde anlatmalısın yada ben senin dilini öğrenmeli-
yim...iki yol da adil değil o halde ortak dilimizi kullanalım..

Ve anlat...dinlemek istiyorum...neresi yanlış bunun??

Üzgünüm ama asimilasyon bir savaş nedeni değil...savaş ne-
deni ancak anlayışınız olabilir....

Üzgünüm ama değişimdeyiz ve değişim devam edecek.

Üzgünüm ama zamanla unutulacak anadilleriniz...
sizden önce yaşayanların da unutuldu..Sizden sonra-
sı da unutacak...

Teknoloji dünyası bu, belki yakın bir süreçte yeni
neslin ortak dili her dilden 100 kelime içerecek...

Buna takılmayın, çünkü dert daha büyük...

Dilinizi, kültürünüzü zaman törpüleyebilir ama in-
sanlığınızı sadece siz yok edersiniz yüreğinizde...

Ve yavaş yavaş uzaklaşırsınız birbiriniz
sevmekten, anlaşmayı istemekten..Tekleşirsiniz...

Bir çocuğun saçlarını okşamanın, aynı çiçeği
koklamanın, bir film karesine saatlerce ağlamanın

, kısaca insan yanınızın yok olması sadece sizin eli-
nizde...

Bunun için kaygılanın... kaybetmemeye çalışın hiç
değilse...

O zaman hangi dilde selam verdiğiniz önemsizle-
şir..Unutmayın," çamaşırlarımız aynı güneşte kuru-
yor.."

İnsan olduğumuzu unutmayın..

Yüzünüzdeki sıcak gülümseme, kardeşçe uzatılan
bir el ve kardeşinin dilinde selam verme isteğiniz
olsun...

Korkmayın asimile edilmekten ve bunu güçlünün
zayıfı yok edişi gibi görmeye çalışmayın hiç...bu
düşmanlığı beslemekten başka ne işe yarar..

Asimilasyonun en önemli hizmetkârı zamandır...
Zamanla savaşarak kaybetmeyin kendinizi...maze-
ret aramayın, herşeyi olduğu gibi koruyamayacağınızı

mutlaka değişeceğini kabul edin..

Değişmesine sadece sizin neden olabileceğiniz in-
san yanınız için savaşın...

Aşklarınız için..

Saygı ve sevgi için...

Birlikte yaşayabilmek için...

Hiçbir şeyin hiç kimseye kalmayacağını bilerek, ve
hayatın çok kısa olduğunu farkederek sarılın insan-
lığımıza...

Ne olur insan kalın

PASS YASASI BULUTUN,

kısa tarih
bir sikkenin alım gücü, put
uzun, en uzun atlası şiirin
eğer görüyorsan

Brecht var burada

Bir gürültü, adı BEN olan

der ki Breht;

hep beraber oynayalım oyunu

ama siz söyleyin neler yapacağımızı

konuşmak değil istediğim

göstermek

koru içindeki varlığı

derim ki

birlikte göster aşkımızı ve nefretimizi

ama müzikal olsun titremeler içinde

mısır tanelerinin saçılışı gibi saç

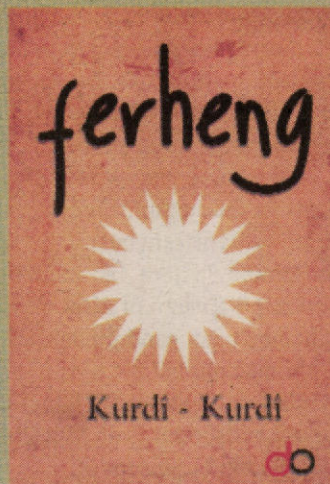
sevmelerin en çok sende kalanını

Oğuz Özdem

ferheng
Kamêran Botî

Dilini Dilinle Öğren!
Türkiye'de İlk Kürtçe-Kürtçe Sözlük

Do Yayınları

Şehit Muhtar Mah. Nane Sk. No:5/5 Taksim / İstanbul 0212 243 0156 | do yayinlari@hotmail.com

İrandan Dersime Kelhur Aşireti...

3. bölüm

KELHURLERİN KADINA BAKIŞI

Kelhur aşiretinin kadına bakışı da oldukça önemlidir. Aşiret içerisinde kadının çok belirleyici bir rolü vardır.

"Kış aylarında Kürt kadınları kilim dokurlar. Bunlar ev ihtiyaçları için yapılırlar. Satılmaları için değildir. Bir Kürt birini konuk etmiş ise, onun rahat etmesinden de o sorumludur. Kalhorlu kadınlardan birinin aşiret reisliği yaptığı bilinmektedir. Oldukça sert tipli kadınlara rastlanmaktadır. Kadınların saçları siyah olduğu halde, sarışın çocukları görmek olanak dahilindedir."(3)

Şerafname'de bu konuda da aşirete ilişkin "...Ne varki, Hüseyin Bey, Kelhurlu Ayal Bey'in Begüm adındaki kızıyla evlendi. Bu hanım Kelhurlar'ın ünlü gelenek ve adetleri gereğince Hükümdarlık işlerini kendi üzerine alıyor, kocası Hüseyin Bey değil, kendisi tek başına hüküm sürüyordu..." (1) tarihi olayı anlatmaktadır.

Kelhur aşiretinin Karakuzundaki reisi konumunda olan Isko'nun eşi yine aşiretin yukarı karakuzuda kalan kolunu oluşturan male şeytanonlardan Paşa ağanın kızı Mete çiçe Aşireti yönetmiş, bu yüzden etraftaki Türkmen Alevi köylerinde önemli bir saygı görmüştür.

Aşiretin siyah saçlı yeşil gözlü kız çocukları çevre Türkmen Alevi insanların büyük ilgisini çekmiş bu özellikleri her zaman konuşulur olmuştur.

Kelhur aşiretinin erkekleri kış aylarında sırayla iki köy arasında uzun misafirlere gidip gelirken kadınları ise kilim ve halı yaparak aile ekonomisine önemli katkıda bulunmaktadırlar. Aşiretin yapmış olduğu halı ve kilimler aşiret içinde saygınlık ta ifadesini bulan bir ölçü olarak kabul görmüştür. (Bu halı ve kilimlerin çoğu ticari zihniyetli insanlar vasıtasıyla Almanyaya satılmıştır.)

Kelhur aşiretinin sürekli göçü, konusunda şu anda yaşamda olmayan Mehmed Ali Hafis olarak bilinen Aşağı karakuzulu köylüsü; "aşiret gittiği her yerde hor görülmüş, hatta Dersime gelindiğinde artık burada kalabiliriz derken, inançlarımızla alay edilmesi sonucu, insanlar ölmüş ve önce Hinora ya daha sonrada köyümüze gelmişiz." demişti.

Bu konuya ilişkin olarak 1976 yılında Aşiretin yapısı ve köyün kuruluşuna ilişkin yapılan söyleyişi önemli olduğu için aynen şöyledir: (Bant kaydının çözümü)

-MD:Mehmed Ali amca köyde kaç farklı aşiret var?

-Mali Zivo: Bu soruları en iyi hafısın oğlu Dingil (Male Hafısın Oğlu M. Aliyi kastediyor) bilir bende onlardan dinledim. Köyde Male Kelhuran (Male Aloş, Male Reşo, Male Sultık) Muşo gil ile biz Zivo gil ve male Havıs'on Dersimden, Gulolar (Male Işe, Male Xallo, Male Cumo, Male Belce) Malatya civarından, male Mamme, male Uco (Bunlar Tokattan gelmişler. Yezid diyorlar ama Allah bilir duymasınlar ayıp olur.....)

-M.D: Male Şeytanon ile Kelhurlar arasındaki ilişki nedir?

-Mali Zivo: Bunlar birbirleri ile akraba aşiret. Dersimde birlikte gelmişler. Kelhurlar için onlar bir yerde durmaz, Dersimden öncede Acemistan (Iran kastediliyor) diye bir yerde yaşıyorlarmış. Male Şeytanon ile Male Aloşlar birbirleri ile akrabadırlar. İlk Dersimden geldiklerinde Bizim Köye (Karakuzulu/Bizevi) yerleş-

mişler. Sonra şimdiki Gomana (Y.Karakuzu/Avşarcık) yerleşmişler.

-M.D: Peki Kelhurlara niye Şeytanon denmiyorda Gomanlılara Şaytanon deniyor.

-Mali Zivo: Bu hususta senin deden Isko bu soruyu soranlara cevap vermeyin biz bu yüzden Dersim'den gelmişiz.... (bantın bozuk kısmı) Gomanda yalnızca Şeytanonlu yok. Direjanlı (Male Nermikan, Mamolar, Male İbişan...) var. Baytar Nuri bizim köye gelmiş çok yaman bir Kürtmüş, ozaman senin Amcan Çabo (Çok bilgili her şeyi bilirdi) ile şafı Kürtler için konuşmuşlar. Kurban birde sana bir şey daha söylim, Baytar Çamşıha çok gelirmiş, Hacı Ağa gilin bir kızı ile nişanlanmış... Sonra Hükümet amcanı askere almak istemişler, karşı koyunca öldürmüşlerdi. (Çabo dönemin önemli eğitim görmüş hükümete karşı gelişi ile ünlenmiş dönemin aydını K-D)

Hıdırlıkta dedeler Bunlarda Elazığın Devdreyden gelmişler. Bu dedeler Avuçanlıdır. Baytar Nuri Çamşıhta kaldığında Golo dede Bazı önemli hususlar için aracı gönderirmiş."

Dersim'den Karakuzulu köyüne göç Mehmet Ali Zivo'nun anlatımıyla göç 19.Yüzyılın başlarında gerçekleşmiştir. Bu süreçte Male Muşo/ Male Zivo (şirion) köye gelen diğer Kelhur Aşiretine bağlı Aile gruplarıdır. Bu aşiretin bir kolu Bugün Kuluncak Köyünde yine şirion olarak yaşamlarını sürdürmektedir. Bugün Türkleşmiş Kürtler olarak yaşamlarını sürdürmektedirler.

Aşağı Karakuzulu/Bizevi(Gund'e Berxe Reş) Kelhur aşireti, Male Aloş (Lawke Ape Ali), Male Reşo ile Male Sultık (Zarukan Ape Sefer) olarak üç ana aile olarak Karakuzulu(Bizevi) Köyünde yaşamlarını sürdürmektedirler.

Aşiret Koçgiri Alevi Kürt 'lerin ve Dersim Kürtleri-

nin isyanlarında önemli roller üstlenmiştir. Aşiretin en kültürlü insanı olarak kabul edilen ve dönemin önemli akademik çalışmaları olan Ape Cabo Koçgiri isyanındaki etkisi nedeniyle zorla askere alınmış ve öldürülmüştür.

Dersim Tarihini yazan Baytar Nuri bu durumu bildiğinden bölgede Kürt olan bu iki köyden hiç bahsetmeyerek koruyucu davranmıştır. Karakuzulu köyünün mezarısı olan ve Elazığ Devdrey bölgesinde yaşarken göç-eden Avuçanlılar Kürt olarak göstermiştir. (Hıdırlık Köyü)

Sonuç olarak önemli bir tarihi süreçten geçen Kelhur aşireti, göçebe yaşam tarzları nedeniyle farklı yaşam alanlarında geçerken ruhi şekillenmesinde farklılıklar yaratmış bir aşiret olarak hala ulusal ve inancaşal özelliğini ana coğrafyadaki gibi diri olarak korumaktadır. Bunun nedeni Anadolu coğrafyasındaki kazanımlarına bağlamak doğru olacaktır.

Yararlanılan Kaynaklar:

- 1-Şerafname (Kürt Tarihi), Şerefhan, Hasat yayımevi, 1990,İstanbul
- 2-Kürtler, Bazil Nikitin Cilt 1-2, Deng Yayınları, 2002 İstanbul
- 3-Türkler, Kürtler, İranlılar, Prof.Egon Von Eickstedt, Fırat Yayınları İstanbul, 1993
- 4-Osmanlı İmparatorluğunda Kürtler, Dr Celile Celil, Özge Yayınları 1992, Ankara
- 5-Kürdistan Tarihinde Dersim, Dr. Vet.Nuri Dersimli, Dilan Yayınları, 1992,Dyabakır
- 6-Kürtlük Türklük Alevilik Martin Van Bruinessen, İletişim Yayınları, 2000, İstanbul
- 7-İslam İnançları Ansiklopedisi, Orhan Hançerlioğlu, Remzi Kitabevi,1984, İstanbul
- 8-Iran Halklarının El Kitabı, Rafael Blaga

Son

"En güzel eğitim ve öğretim bizden tercih sizden"

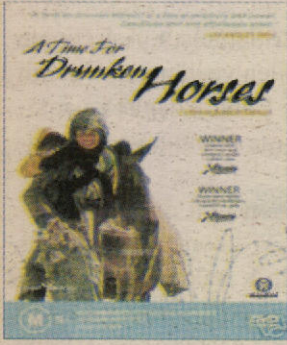

- Sizlere uygun ders programları.
- Hafta içi ve hafta sonu gruplarımız vardır
- Bayan direksiyon hocamız vardır
- Özel direksiyon dersleri verilir
- A2 - B - C - D - E Sınıfı Sürücü Belgesi verilir.

ESMER abonelerine özel indirimler!

Hürriyet Mah. Mahmutbey Yolu. Söğüt Sok. No: 1. Kat: 2 (eski vergi dairesi karşısı) Şirinevler - Bahçelievler - İSTANBUL

2007'DE KÜRT SINEMASI

2007'yi geride bırakırken Kürt Sineması öyle bir süreklilik gösterir olduğu artık her yıl sonunda Kürt Sineması alanında neler olduğunu derli toplu vermek bir zorunluluk gibi. Bu yıl içinde birkaç uzun metrajlı Kürt filmi izleyicilerle buluşurken, Kürt yönetmenler filmleriyle uluslararası festival-

lerin vazgeçilmezleri arasında yerlerini pekiştirdi. 2007 yılının başında Bahman Ghobadi'nin son filmi "Nivê Heyvê"nin (Yarım Ay) İran'da gösterimi İran yönetimi tarafından "bölücü" bir film olduğu gerekçesiyle yasaklanırken, ardından Ghobadi'nin İran'da film çekme izninin pek bir gerekçe gösterilmeden iptal edilmiş olması 2007'ye damgasını vurdu.

"Sarhoş Atlar Zamanı", "Anavatanımın Şarkıları", "Kaplumbağalar da Uçar" gibi uzun metrajlı filmlere imza atan Kürt yönetmen Bahman Ghobadi'nin Nivê Heyvê filmi dünya çapında birçok uluslararası film festivaline davet edildi ve toplam 9 ödüle layık görüldü. Nivê Heyvê, 54. Saint-Sébastien Uluslararası Film Festivali'nde en iyi film ödülünü almıştı. Film Nisan 2007'de 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de gösterildi ve 'Radikal Halk' ödülüne layık görüldü. Ayrıca "Nivê Heyvê" Portekiz'in başkenti Lizbon'da Mayıs ayı içinde yapılan "Indie-lisboa Film Festivali"nde de Uluslararası Af Örgütü (AI) ödülüne değer görüldü. Öte yandan Ghobadi Eylül 2007'de İspanya'da düzenlenen 55. San Sebastián Film Festivali'ne jüri olarak katılma onurunu da elde etti.

Bahsedilmesi gereken bir diğer nokta ise Bahman Ghobadi Yarım Ay filminin yanı sıra Kaplumbağalar da Uçar filminin 2007 yılı içinde İspanya, Fransa ve Almanya'nın da olduğu birçok dünya ülkesinde sinemalarda gösterim başarısı elde etmesi.

Kürt Film Festivalleri yaygınlaştı. Çeşitli ülkelerde gerçekleştirilen ve son yıllarda artık gelenekselleşen Kürt Film Festivaller'i de Kürt Sineması'nın 2007'de canlı kalmasını sağlayan bir başka etken. Londa'da bir grup Kürt sinemasever tarafından organize edilen en büyük ve en etkin festival olma özelliği taşıyan Londa Kürt Film Festivali'nin (LKFF) 5'incisi 2007'de Aralık ayının başında gerçekleşti. LKFF, 5. festivali geride bırakırken kurumsallaşma yolunda da önemli bir adım atmış oldu. Giderek dünya çapında ilgi çeken festival bir ilki de gerçekleştirerek "1. Yılmaz Güney Kısa Film Yarışması" da düzenledi. Kürt yönetmenler yarışmaya 80'in üzerinde kısa filmle katılırken, 20'den fazla 2007 yapımı belgeselin de festivalde yer alması Kürt Sineması'nın geleceği için de iyi bir gösterge. Öyle anlaşılıyor ki dünyanın dört bir yanından genç Kürt yönetmenler, hem nicelik hem de nitelik olarak film üretmekte engel ve sınır tanımıyorlar.

Öte yandan Avusturalya'nın Melbourne, Fransa'nın Paris, Almanya'nın Hamburg, Dortmund ve Stuttgart kentlerinde düzenlenen birinci Kürt Film Festivalle-

ri de önemliydi. Ayrıca Kürd-Der'in Ankara'da 18-20 Mayıs tarihleri arasında bir ilke imza atarak Kürt Filmleri Günleri düzenlemesi de kayda değer.

2007'de Kürt yönetmenleri ve filmlerinin gösterdiği başarılarla genel olarak bir göz atmak Kürt Sineması'nın gidişatı hakkında bize ipuçları verecektir.

Dol (Davullar Vadisi)

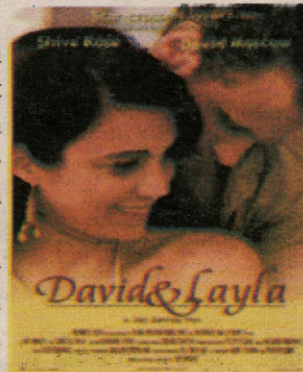
Mitos Film'in yapımcılığını üstlendiği ve Hüner Salim'in yönetmenliğini yaptığı "Dol" (Davullar Vadisi) filmi 2007 yılı başında Almanya'nın Berlin şehrinde düzenlenen Berlinale'de ilk kez gösterime girdi. Nazmi Kirik, Rojin Ülker, Belçim Bilgin ve Abdullah Keskin'in yanı sıra Ciwan Haco'nun da rol aldığı Dol'un galası Nisan ayında Almanya'da yapıldı. Dol filmi dünyanın çeşitli şehirlerinde festivallere davet edilirken Fransa'da ve Almanya'da da sinemalarda uzun bir süre gösterimde kaldı. Öte yandan Dol filmi Birleşik Arab Emirlikleri'nin başkenti Dubai'de Aralık 2007 tarihinde düzenlenen Dubai Uluslararası Film Festivali'nde de bir skandala neden oldu. Salim'in Dol filmi 'siyasi içeriği' açısından uygun görülmediği gerekçesiyle gösterim listesinden çıkarıldı.

"Toz Geçiş"

2007'de gösterime giren diğer uzun metrajlı Kürt filmi ise Şevket Amin Korki'nin original adı "Parinawa La Ghobar" olan "Toz Geçiş" adlı filmiydi. Kürt yönetmen Amin Korki ABD'nin Irak işgalini anlattığı "Toz Geçiş"le, Singapur'da Nisan ayı sonlarında yapılan Singapur Uluslararası Film Festivali'nde 9 film arasında birinci seçilerek iki ödüle birden layık görüldü. 36. Rotterdam Uluslararası Film Festivali'nde de gösterilen Toz Geçiş filminin senaryosu da yönetmene ait. Filmde başrolleri Adil Abdolrahman, Hossein Hasan, Aba Rash, Ayam Akram, Ahlam Najat ve Rizgar Sediq paylaşıyor.

David & Leyla filmi en iyi izleyici ödülünü aldı.

Amerika'da yaşayan Kürt kökenli yönetmen Jalal Jonroy'un "David ve Leyla" filmi Amerika çapında sinemalarda gösterime girerek Kürt Sineması açısın-

dan bir ilki gerçekleştirdi. Uzun bir süre Amerika'da gösterimde kalan "David ve Leyla" filmi Belçika'da 9-15 Şubat 2007 tarihleri arasında düzenlenen 23. Uluslararası Aşk Filmleri Festivali'nde en iyi izleyici ödülüne layık görüldü. David ve Leyla" İtalya'nın

Verona kentinde 26 Nisan - 9 Mayıs 2007 tarihleri arasında düzenlenen 11. Verona "Schermi d'Amore" (Sevgi Ekranı) Film Festivali'nde gösterime girdi.

Si u Ba'nın büyük başarısı

Genç yönetmen Arin İnan Arslan'ın Türkiye ve İran'da düzenlenen festivallerde en iyi film ödülünü almış olan ikinci kısa filmi "Si u Ba" Amerika'da düzenlenen "Dünya Kısa Filmler Yarışması"nda ön elemeyi geçerek en iyi 100 film arasına girmeye hak kazandı. Sonuçları henüz açıklanmayan yarışmada "Si u Ba" favoriler arasında gösteriliyor.

Ghobadi'nin "Def" belgeseli National Geographic ödülünü aldı

2007 Ekim ayı içinde Amerika'da gerçekleştirilen 4. Geleneksel National Geographic Tüm Yol Filmleri Festivali'nde Bahman Ghobadi'nin Def adlı belgeseli büyük ödüle layık görüldü. Belgesel ayrıca National Geographic (Ulusal Coğrafya) televizyon kanalında da gösterilecek.

'Êsa Sewatê'

Ömer Leventoğlu tarafından yönetilen ve zorunlu göçün etkisiyle bir ailenin yaşadığı trajediyi anlatan Kürtçe film "Êsa Sewatê"nin (Yanık Acısı) 2007'de Türkiye'de gösterime girdi.

"Son Oyun" Fas'da ödül aldı

Genç yönetmen Müjde Arslan'ın senaryosunu yazıp yönetmenliğini yaptığı ilk kısa filmi 'Son Oyun' Fas'ta düzenlenen 5. Tanger Kısa Film Festivali'ne katıldı ve 17 Akdeniz ülkesinden 42 kısa filmin yarıştığı festivalde mansiyon ödülü aldı.

Tawar Kısa Film Festivali

Merkezi Federe Kürdistan Bölgesi'nde olan Kürdistan Kadın Birliği Mart 2007'de kadın sorunlarını işleyen filmlerin ağırlıkta olduğu Tawar Kısa Film Festivalini Süleymaniye kentinde gerçekleştirdi. İlki 2004'te yapılan festivalin bundan sonra her yıl düzenli olarak yapılması planlanıyor.

2. Hewler Uluslararası Kısa Film Festivali

Bölgesel Kürt Hükümeti Kültür Bakanlığı Sinema

2007'DE KÜRT SINEMASI

Dairesi tarafından düzenlenen Hewler Uluslararası Kısa Film Festivali'nin 2.'si Şubat 2007'de gerçekleştirildi.

Kürt yönetmen Aladag'a Berlin'de en iyi film ödülü

Şubat 2007'de Kürt yönetmen Züli Aladag Almanya'da tartışmalara yol açan 'Wut' (Öfke) adlı TV filmi Berlin 'Altın Kamera' ödülleri yarışmasında 2006 yılının en iyi 'Alman TV Film Ödülü'nü kazandı. 1973 yılından bu yana Almanya'da yaşayan

38 yaşındaki Van'lı yönetmen Züli Aladag, 1995 yılından bu yana film senaryo, yapımcı ve rejisörlük yapıyor. 1999 yılında Köln Medya Sanat Akademisini bitiren Aladag Almanya televizyonlarında yayınlanan bir çok kısa film ve diziyeye imza attı.

'Kaplumbağalar da Uçar'a 37. ödül Şili'den

Bahman Ghobadi'nin üçüncü uzun metrajlı filmi olan Kaplumbağalar'da Uçar filmine Ocak 2007'de Şili Sanat Eleştirmenleri Derneği tarafından en iyi film ödülü verildi. Kaplumbağalar da Uçar filmi dernek tarafından Uluslararası Filmler kategorisinde 2006 yılının en iyi filmi seçildi. Şili Sanat Eleştirmenleri Derneği'nin verdiği ödülle beraber Kaplumbağalar da Uçar filminin aldığı toplam ödül sayısı 37'ye ulaşmış oldu.

Jano Rosebiani'den Irak'ta kısa film festivali

Kürt yönetmen Jano Rosebiani (2001 yapımı Jiyan, -Yaşam- filminin yönetmeni) sahibi olduğu Evini Film sponsorluğunda Ağustos 2007'de Hewler'de 2. Irak Kısa Film Festivali'ni düzenledi. Festivalin özelliği özellikle genç Kürt yönetmenler için çalışma atölyeleri sunması. Erbil'de, Avesta TV'nin sahibi de olan Rosebiani'nin Evini Film şirketi özellikle genç Kürt yönetmenlere verdiği destekle dikkat çekiyor. (medyaarts.com)

Salim'in "Paris'in çatılarında" Fransa'da vizyona girdi

Kürt yönetmen Hüner Salim "Paris çatılarında" adlı 6. uzun metrajlı filmi Temmuz ayında Fransa'da gösterime girdi. Yaşlı ve yalnız bir Fransız'ın yaşadığı trajediyi anlatan 98 dakikalık filmde Michel Piccoli, Mylène Demongeot, Maurice Bénichou, Marie Kremer ve Birol Ünel rol alıyor. Öte yandan Salim yeni filmi original adı "Après la chute"nın (Düşüşden sonra) çekimlerine Temmuz 2007'de başladı. Salim trajik-komedi tarzındaki yeni filminde Kürtler'in yakın geçmişe kamerasını çeviriyor. Filmde Birol Ünel

ve Nazmi Kırık'ın yanı sıra Lubna Aabaal, Andreas Sinanos ve Emre Erkmen'de rol alıyor.

Genç yönetmen Buket Aydın'dan "İnsan-i Kamil" belgeseli

Buket Aydın'ın Dersim'in Ovacık ilçesinde yaşayan Firik Dede'nin hayatı özelinde, bölgedeki yaşamı aktaran "İnsan-ı Kamil" adlı belgeselinin galası İstanbul, Fransız Kültür Merkezi'nde Temmuz 2007'de yapıldı.

Kürt Sanatçılar Ajansı kuruldu

İngiltere'de yaşayan Kürt aktör, film yapımcısı ve yazar tor Rzggar Said öncülüğünde 2007 yılı başlarında Kürt Sanatçılar Ajansı kuruldu. İnternet üzerinden hizmet veren ajansın amacı Kürt sinema sanatçılarını birarada toplamak ve film ajanslarıyla ilişkileri yönlendirmek. Ajans aynı zamanda tiyatrolar, televizyonlar ve diğer ilgili kurumlara da hizmet vermeyi amaçlıyor. Londra merkezli çalışan ajansın web adresi:

www.kurdishactors.com

"Bir araç bileti"

Yönetmenler Mesud Arif ve Ako Aziz Mezra'nın 2007 yapımı 52 dakikalık uzun metrajlı filmi "Bir araç bileti" 5. Londra Kürt Film Festivali'nde gösterildi. Film insan ve din ilişkisini sorguluyor.

"Kış ülkesi"

2007 yapımı Norveç'te yaşayan Kürt yönetmen Hisham Zaman'ın yönettiği ve Raouf Sarag, Shler Rahnoma, Kawa Gilli ile Alibag Salimi'nin rol aldığı 52 dakikalık "Kış ülkesi" adlı filmde Renas alı Kürt mültecinin Norveç'teki yaşamı konu ediliyor.

"Ciné-guérilla"

Deneysel tarzda kısa filmler üzerine çalışan iki genç Kürt yönetmen, Nihat Nuyan ve Kamuran Çakır "Ciné-guérilla" adında bir hareket başlatarak Kürt sinemasına farklı bir yönden giriş yaptı. Nihat Nuyan "Soru ateş: Yanıt kül" isimli kısa metraj film ile Kar Film Festivali Juri Özel Ödülünü aldı. İkili "Li Pey Şopa Morîstanga Dilerizi" (Titreyen Karincanın

Izinde) ve "Li Pey Şopa Rûyên Diorin" (Böguren Yüzlerin İzinde) adlı iki deneysel filmde imza attı.

Ve KurdTube yayında...

2007 yılı başında bir grup Kürd'ün internet üzerinden oluşturduğu Kürt Video Topluluğu'nun Kürtlerle ilgili video ve klipleri yayınlamak amacıyla kuruldu. www.kurdtube.com adresinde hizmet veren KurdTube YouTube adlı video sitesinden esinlenilerek hazırlanmış.

Selami Akkoç yaşamını yitirdi

Son olarak, Batman'ın Sason ilçesi dağlarında PKK gerillası Mahsun Korkmaz'ın yaşamını konu alan ve yasaklandığı için çekimleri yarım kalan "Agit" adlı filmde rol alan Kürt sinema sanatçısı Selami Akkoç yakalandığı akciğer hastalığı sonucu Şubat ayı içinde yaşamını yitirdi. (Fırat Haber Ajansı)

Diyarbakır'da bir Kürt Film Festivali'ne doğru

2007'de Kürt Sineması açısından bahsetmeye değer bir başka nokta da Türkiye'de de kimi Kürt şehirlerinde Kürt filmlerinin gösterime girmesi oldu. Diyarbakır'da düzenlenen Sanat Günleri kapsamında bazı Kürt filmleri izleyicilerle buluşurken Mardin'in Nusaybin İlçesi'nde 25 yıl aradan sonra Eylül 2007'de belediye öncülüğünde ilk defa film gösterimi gerçekleştirildi. İlçe sakinleri Musa Anter Parkı'nda düzenlenen film şenliğinde 'Beynelminel', 'Kaplumbağalar da Uçar' ve 'Fotoğraf' filmlerinin yanı sıra 'Pervane' ve 'Ax' gibi kısa metrajlı filmlerle Kazım Öz'ün yönetmenliğini yaptığı Dûr (Uzak) belgeselini de izleme şansı elde ettiler. Benzer içerikli film etkinlikleri Mardin'in Nusaybin ilçesi ve Dersim'de düzenlenen kültür festivallerinde de gerçekleştirildi. Böylece Kürt Sineması'nın Türkiye'deki Kürt izleyicilerle buluşmasının önemli bir adımı atılırken Diyarbakır ve diğer şehirlerde düzenlenmesi planlanan Kürt Film Festivalleri için de ilk adımlar atılmış oluyor.

Not etmeye değer bir başka gelişme ise Diyarbakır merkeze bağlı Bağlar Belediyesi Eğitim Destek Evi'ndeki Sinema Atölyesi'nde bir çocuk grubunun kısa film çekmesi. Proje kapsamında 14-15 yaşlarındaki 7 çocuk, Uğur Kaymaz'ın hayatını anlatan, "13 Kurşun" adlı kısa metrajlı bir film çekti.

Kürt Sineması kavramı o kadar yaygınlaştı ve genişledi ki bu alanda yaşanan tüm gelişmeleri takip etmek bile güç hale geldi. Bu yazıda ismini anamadığımız onlarca genç yönetmen yaptıkları kısa filmler ve belgesel çalışmalarıyla Kürt Sineması'nın geleceği için umut vadederken Kürt Sineması alanında merkezi bir kurumun olmamasının da eksikliği gün geçtikçe daha iyi hissediliyor. Diğer yandan Kürt yönetmenlerin kurdukları film şirketlerinin de gün geçtikçe profesyonelleştiğini, Mij, Newroz, Jiyar, Mezopotamya Sinema, Mitos, Evini, CineKurd, Arc en Ciel ve CFK2 gibi, ve bu film şirketlerinin Kürt Sinema Endüstrisi'nin kilometre taşları olduğunu vurgulamakta fayda var. Bugün YouTube sitesinde birbirinden bağımsız veya haberdar, Kürdistan'ın veya dünyanın dört bir yanında yaşayan yönetmenlerin çektiği yüzlerce filmle karşılaşmak mümkün. Kürt Sineması Kürtler'in yaşadığı özgürlük sorunu nedeniyle henüz sağlam temeller üzerine oturmamış olsa bile Kürt Sineması'nın 2007'de varlığını daha da pekiştirdiğini ve gelecek açısından umut verdiğini söylemek yanlış olmaz sanırım.

TELESKOP

Hazırlayan: Yavuz FIRAT

KİTAP: Kerkük
Tarih Politika ve Etnik Yapı

“Doğu Sorunu’nun çözümü, yani bu diplomatik münasebetsizliğin çözümü Avrupa’ Türkiye’sinin yıkılmasında ve bir dizi demokratik devlet örgütlerinin yaratılmasında yatar...”

”Doğu Sorunu Balka Yarımadası’nda ezilen ve uşaklaştırılan güney Slave ve Yunan erkeklerinin kılıcı ile çözülmesi şart. Çare ie bütün Güney Slavlarla Yunanlıların birlikte ayaklanmasıdır, birlikte ve aynı zamanda; savaşın parolası: “Türkler Avrupa’dan defolsun!” olmalıdır...”

”Bazı şeyler olanaksızdır. Granit kayasından Medici Venüs’ü, ayı postundan frak ve filden kanarya yapılamaz. Aynı şekilde tembel, üşengeç ve kayıtsız olan göçebe soyu Türkler de Avrupa halkına dönüştürülemez,” diyordu Gustav Rasch.

Rasch’ın 1873’te yayınlanan kitabındaki bu görüşleri Avrupa’da Türkler hakkında daha önce veya daha sonra yazılmış birçok kitapta da görülür. Ancak Avrupalıların Türklerle ilgili hakaret ve olumsuz düşüncelerini içeren kitaplar Türkçeye ya çevrilmez, ya da yayınlanırken sansürlenir. Gustav Rasch’in Avrupa’da Türkler isimli kitabı herhangi bir sansüre tabi tutulmadan okuyucuya sunuluyor.

Kemal Mazhar Ahmed
AVESTA YAYINLARI / Acil Kitaplar Dizisi

ALBÜM: Barana şevê / Xêro Abbas

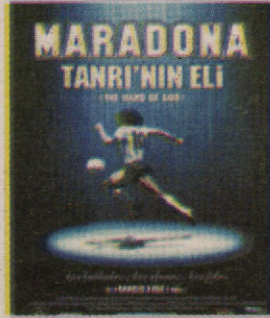
Kürt sanatçısı Xêro Abbas’ın 4. albümü “Barana Şevê” geçtiğimiz günlerde Mir Müzik etiketi ile piyasaya çıktı. 2.5 yıldır stüdyoda çalışmalarda bulunan Xêro Abbas çıkarttığı 4. albümü ile seven-

lerinin hasretine son verdi. 20 yıldır müzikle uğraşan Xêro Abbas son albümünde; Yekbûn, Eser Gül, Mazlum Adıbelli, Ulaş Hazar gibi aranjörlerle çalışmış. Abbas, aynı zamanda kendisinin de aranjörlüğünü yaptığı albüme, güçlü sesi ve yorumunu yansıtmış. Albümde; Barane

Şevê, Hevi û Evîn, Buke, Marşa Evîne, Welat, Dil Bide Min, Nare, Zore, Burî Burî, Kezî Zêre, Tu adlı 11 şarkı yer alıyor. Yıllardır Kürt müziği ile uğraşan Xêro Abbas, son albümünde de tarzını koruyor. Renkli kişiliği ile tanınan sanatçı Xêro Abbas, yaşamındaki renkliliği albümlerine de yansıtıyor. Sanatçı, diğer üç albümünde olduğu gibi bu albümde de klasik şarkılar yer vermiş. Rock ve ritmik şarkıların da ağırlıkta olduğu “Barana Şevê”de Abbas, 1997 yılında çıkardığı albümden bu yana tarzını koruyor.

Kom müzik

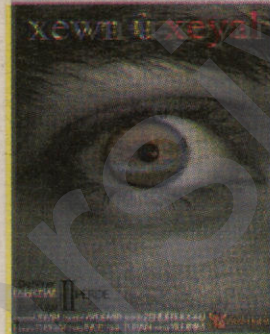
FİLM: Maradona: Tanrı’nın Eli

ümit ediyor. Bu film, sinemaseverleri Dünyadaki bir Tanrı’yla buluşturmayı vaat ediyor.

Dünyanın en ünlü futbolcusu Maradona hakkında sayısız kitaplar yazılmış, şarkılar bestelenmiş, onun hakkında durmadan konuşulmuş, tartışmalar olmuştur. Diego Armando Maradona’nın hayatını konu alan bu hikâye ise Arjantin’in idolünü yeniden anlamayı ve anlatmayı

OYUN: Seyr-i Mesel “Xewn û Xeyal” ile tumbledeydi

İyiliğin-kötülüğün; güzelin-çirkinin; savaşın-barışın yaşamın- ölümün; toprağın-sürgünün; acının-mutluluğun her karesinin farklı farklı performanslarla soyut ve somut kavramlar ve oyunculuklar ile sahnede hayat bulduğu bir oyun. İlk perdesi “Siûd” adlı performansla başlayan oyunun ikinci perdesi ise ağırlıklı olarak yukarıda bahsi edilen temalar ve bu temaların arka planında var olan bireye ait bastırılmış duyguların dışı vurumu üzerine kurulu 15’er dakikadan oluşan kısa performans gösterimleri ile devam etmektedir. “Xewn û Xeyal” yer yer oyuncunun sadece beden dili ile sahne üzerinde var olduğu - repliklerin kullanılmadığı bir oyun olup, bunun yanı sıra Kürtçe’nin kurmancî lehçesi ile oynanmaktadır. Oyun günümüz insanın kendi iç dünyasındaki çelişkileri, zıtlıkları ve düş ile gerçek arasındaki sıkışmışlığı absürd bir kurgu ile ele alıyor. Kürt tiyatrosunda geçmişten günümüze kadar var olan tecrübe ve birikimlerden de yararlanılarak, ağırlıklı olarak oyunculuğun ön planda tutulduğu deneysel çalışmalar sonucu ortaya çıkan “Xewn û Xeyal” adlı oyun hem dramatik hem de komedi tadında bir oyun. Öter

Seyri-Mesel sanat atölyesi

SARI

dağın ardına gizlenmiş
gök
dağ
gözlerimin
dayamışım sırtımı
sarı rüzgâra
gölge geçkin benden
rüzgâr yorgun öfkeden
döndürüyorum dilimi
dertlerimle
dönüyorum kendime
yüzüm kelimelerin ekseninde
düşüyor
ruhumdan bir sesli harf
mevsimler sarı
yorgun ve sarı rüzgâr
ama mâvinin göbeğinde
memelerini sallıyor bir kız
sarı
düşüyor özü
bir oğlanın
sarı
memeler
kırgın
yan yana geçiyoruz
iç içe geçiyoruz
içimiz geçiyor
içimizden geçiyoruz
düşüyor ruhlarımızdan
tüm harflerimiz
sarı
gotik bir heykel gibi
gidiyorum kendime
terk etmiş güzel sözler
şairleri
hak etmeyenlerle beslenir olmuş
şair ölümleri
devriliyor gözlerimden dağ
eskiyor tenim
birkaç resim
birkaç mevsim
hep o rüzgâr
sarı
gidiyorum
uzak ve sıcak
parçalaya parçalaya
yarılayarak zamanı
yaralayarak hayatı

Nisan Serap Muratoğlu

TELESKOP

FOTO :KURBAN...

Mühtemelen siz bu resimleri izlediğinizde Kurban edilecek bu canlılar...

KONSER : LED ZEPPELİN

Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük rock gruplarından Led Zeppelin, 19 yıl sonra ilk kez, geçen yıl ölen Atlantic Records'un kurucuların-

dan Ahmet Erteğün anısına Londra'da özel bir konser verdi.

Dünyanın dört bir tarafından müzikseverler konsere akın ettiler.

Konserin yapıldığı O2 Centre çevresinde, bilet bulma hayaliyle 36 saat bekleyenlere bile rastlamak mümkündü.

1 milyondan fazla kişinin gitmek istediği konserdeki 20 bine yakın müziksever doğrusu çok şanslıydı ...

2007'İN ÇOK MERAK EDİLENLERİ

İnternetin iki arama motoru Google ve Yahoo en çok aranan kelimeleri açıkladı... Buna göre, google kullanıcıları en fazla "iPhone" kelimesiyle ilgili arama yaparken, Yahoo'da en çok aranan "Britney Spears" oldu. İki

sitenin açıkladığı listeler şöyle:

GOOGLE: 1) iPhone / 2) Webkinz (Arkadaşlık sitesi) / 3) TMZ (Magazin sitesi) / 4) Transformers / 5) Youtube

YAHOO: 1) Britney Spears / 2) WWE / 3) Paris Hilton / 4) Naruto, The Japanese Manga Series / 5) Beyonce

KURUM : MMC

Kürtçe ilk müzik kanalı olan MMC reyting rekoru kırıyor.

Albümler ve özellikle de kliplerle ilgili programların yoğun olduğu kanal son zamanlarda

izleyicileri ile kurduğu sms ve elektronik iletişimde dikkat çekiyor, kısıtlı imkanları ile yurt içinde yurt dışında müzik piyasasında kendine yer bulamayan plak firmalarının yoğun ilgi gösterdiği kanal Kürt'lerin yoğun olduğu bölgelerde en çok izlenen kanalların başında geliyor..

MEDYA : Taraf gazetesi

Ahmet Altan ve Alev Er'in yönetiminde hazırlanan ve 'İkinci Cumhuriyetçilerin gazetesi' olarak lanse edilen "Taraf" gazetesi, bugün yayın hayatına başladı. Kamuoyunda "İkinci cumhuriyetçilerin gazetesi" ola-

arak bilinen Taraf, Türkiye genelinde 1 YTL'den satışa çıkarıldı. Taraf'ın ilk manşetinde ise Dağlıca baskını yer aldı.

Yaklaşık 90 kişilik bir kadro ile hazırlanan gazetede, Milliyet ve CNN Türk'ün eski Washington Temsilcisi Yasemin Çongar, kapanan Nokta Dergisi'nin Genel Yayın Yönetmeni Alper Görmüş, Etyen Mahçupyan ve Neşe Düzel gibi isimler bulunuyor.

ALKIM YAYINLARI

RESİM : MONA LİSA

X ışınlarıyla yapılan araştırmalara göre Mona Lisa tablosunda, görünen Mona Lisa figürünün dışında 3 farklı Mona Lisa görüntüsü daha vardır.

Numarasız Geliyor Sözcükler

Uzun soluklu gelincik yürüyüşü
Sarımsak kediler üşüşüyor oyunlarına
Sabahın beşi ancak sabahın beşi
Adanlarımı attım
Yeni bir inşaaya başladım
Ne dediğimi bilsem
Ayrışır benim deki toprak mı kan mı
Numarasız geliyor üstüme sözcükler
İşte böyle
Yazı büyüklü yolculuk
Uyu, uyan; sözün peşinde dolan
Hepsi kurulamayan düş ülkesi

Gökhan Göçer

DIYAR ŞİRKETLER GRUBU BAYİLİKLERİ

Galata Hirdavatlar Çarşısı No:101 86600 Karaköy-İSTANBUL Tel:(0212)240 06 88 - 283 32 05 - 282 73 46 - Faks:(0212)282 73 47 web:www.diyar.com.tr e-mail:diyarsan@diyarsan.com

89.4 de YAŞAM var

Cumhuriyet tarihinin en kapsamlı Kürtçe, Ermenice, Rumca ve Lazca programları ilk kez Yaşam Radyo'da! Yaşam Radyo; Özgür, demokratik ve çağdaş bir yayın anlayışını benimser. Hak ve özgürlüklerin tarafında, sevgi, saygı ve eşitliğin olduğu her yerdedir... Tarihsel ve doğal çevrenin korunmasından yana ve insan haklarına saygılı bir yayın anlayışı izler. Programlarıyla hayatı sorgular, gerçeği ve doğruyu arar, eğlendirirken, bilgilendirir, bilgilendirirken düşündürür. Tüm kültürlerin seslerine ve müziklerine yer verir, kültürleri yaşatmaya çalışır; renkleri soldurmayan, yüzleri ve gönülleri gülümseten bir yayın anlayışını ilke edinmiştir. Aynı göğün altındaki farklı ezgileri buluşturur.

www.yasamradyo.com.tr

BİR ŞAİR NEDEN İNTİHAR EDER?

[doğandurgun]

yer alır. 1925 yılında intihar eden Sergey Yesenin'in arkasından yazdığı uzun ağıtta "Şu yaşamda / en kolay iştir ölmek / Asıl güç olan / yepyeni bir yaşama başlamak" cümleleri ile intiharı bir kaçış, bir kolaylık olarak mahkûm ediyordu kendince. Aynı Mayakovski 1930 yılında, bu yolu seçen ve seçtiği için eleştirdiği arkadaşının izinden gitmeyi tercih etti. Çünkü en çok devrim ve aşkı sevdi ve ikisinden de hayal kırıklığı yaşadı.

Bir şair neden intihar eder? Bir şairi kalpten vuran şeyler, kendi tarafında kabul ettiği insanların ikiyüzlülükleri, aldatmacaları, kaçışlarıdır. Beraber yola çıktığı dostlarının savrulup gitmeleri öldürücü olanıdır. Bir şaire intiharı bunlar da yaptırır yeri geldiğinde. Ve şairle beraber yola çıkanlar ise, ardından ağıtlar yakarak, ruhlarını arındırır. Tabi ki nedenler sadece bunlar değil. Şairin yoğunluklu dünyası, gerçek hayatla yüzleşince ortaya çıkan anlamsızlıklar, hayal kırıklıkları, değiştirilmesi gereken şeylerin değişmemesi karşısında teslim olmaktansa, çekip gitmek dürtüsü de bazen intiharı davet eder.

Toplumsal çöküşler, vahşet, militarizm ve savaş. Özellikle 2. Dünya Savaşı'ndan sonraki günlerde, yaşanan yıkımı gören birçok şair (Bunlardan biri de Adorno); bundan sonra şiir yazılamayacağını söylemişlerdi. İnsanların birbirine yaptıkları bu barbarlığı, soykırımı bir şairin bir gerekçe bularak geçiştirmesi beklenen bir şey olamazdı. Ve savaş sonrası oluşan manzaradan dolayı, yaşama dair düşlerin yok olup gittiğine inanan birçok şair ölmeyi seçti.

Güzeller güzeli, genç yaşında ölmeyi seçen Nilgün Marmara ne diyordu; "Hayatın neresinden dönersen / kardır..." ekleyecek ne eksik ne fazla bir sözcüğe yer bırakmamacasına bütün altüst oluşunu çok sade, kısacık bir cümleye sığdırmıştı. Evet, birçok intiharın arkasında çaresizlik de vardır. Ama o çaresizlik o kadar insanidir ki, birilerine basmayı, merdivene turmanmayı reddeden bir asilliği de saklamıştır içinde hep. Kaan İnce 22 yaşındaydı, ödül aldığı şiir dosyasıyla İstanbul'a gelmiş, gece kaldığı otelin 5. katında hayatına nokta koymuştu. Üniversite öğrencisi, genç yaşında ödül almış bir şair ve bir otelin 5. katı...

Çoğunuzun intiharı basitlik ve bir kaçış olduğunu söyleyebilirsiniz kulağıma geliyor. Geçin beyler ve bayanlar geçin! İntihar yaşamın makyajına vurulmuş bir tokattır, değer yargılarına, kutsal kitaplara karşı bir başkaldırıdır. İntihar eden şair basittir ha! Geçin beyler ve bayanlar geçin! Ve gidin bir aynaya bakarak makyajınızı tazeleyin ve sonra dönün Kaan İnce'nin aşağıdaki dizeleri okuyun.

Böyle bir yenilgi beklemediğim için sabahın en serin ucunda bağırın ben intihar edecekmiş gibi sıkıyorum düşük boynuma asılı sonbaharı.

Bir şair neden intihar eder? Günlerdir bu sorunun cevabını arıyorum. Yolda yürürken, gece yatağında uzanırken, hep bu soru aklımda. Peki, bu soru nerden aklıma geldi? Hangi şairi sevdimse, intihar ederek yaşamına son verdiğini öğreniyordum. İz sürmek, nedenlerini, niçinlerini kendime göre bulmak rahatlatıyordu belki beni.

Nilgün Marmara, Soysal Ekinci, Virginia Woolf, Mayakovski, Atilla Josef, Yesenin, Cesare Pavese, Sylvia Plath yaşamlarının farklı dönemlerinde, kendi tercihleri ile terk ettiler bu dünyayı. Hele 22 yaşında gencecik Kaan İnce'nin intiharı, kendime sorduğum soruların yanıtlarını aramama en keskin şekilde neden oldu.

Bir şair bireysel mutlulukların ötesinde, muhalif ve aynı zamanda kırılabilir bir kalbin sahibidir. En ince ayrıntı, onda derin izler bırakabilir. Şair muhaliftir, düzenle hesaplaşır, savaşı. Ellerinde, yüreğinde, beyninde ve cebinde sözcükleri taşır. Olması gereken resmin, gerçek hayatta karikatürize olması şairin kendisi ve sistemle hesaplaşmasına yol açar. Yeri gelir sözcükler, duyguları ifade etmekte yetersiz kalır ya da yaşanacak tüm anlar tükenir. Hiç bir şair düzene karşı verdiği mücadeleden yılmıyacağına düşüğü için intihar etmemiştir. Yılmıyacağına düşenler, son hızla o düzenin bir parçası olabilmek için, şiirin asaletini piyasanın arz-talep dengesine sunmaktan hiçbir beis görmemişlerdir.

"Zoru dağlara çeken bu cenk yolunda ölüm bizi asla durduramaz"

ne kadar çıkılırsa bir duvar güneşe asla varamaz." Dizelerini haykıran Soysal Ekinci'nin, düzene karşı verdiği savaşımında her hangi bir yılmılık yoktur. Ama Ritsos öldüğünde de "Ritsos öldü / ben ağladım kendi dirime" diye yazarken, sözcüklerin bazen tükendiği hissi baş göstermiş olabilir içsel dünyasında, kim bilir. "Ölmek yeni bir şey değildir bu dünyada / ama yaşamak da yeni bir şey olmasa gerek" 1925 yılında Moskova'daki Engeltre Otelinin bir odasında, otuz yaşındayken, hayatına son vermeden az önce, yukarıdaki dizelerini kanıyla yazan Yesenin'in hayal kırıklıklarını, yalnızlığını, örselenmişliğini kim o kadar kolay anlayabilir ki. Yine Mayakovski, Ekim Devrimi'nin her aşamasına adını yazdırır. Mücadelede en ön saflarda

KİM VAR, KİM YOK.

Yoklama Defteri

ABDURRAHMAN DEMİR (izinli) ABDURRAHMAN ÖNEN (çalışıyor) ADNAN ÖZYALÇINER (yıl içinde) AHMET ERDEM (burada) AHMET GÜLSOY (bu sene) AHMET ÜMİT (ulaşamadı) AHMET GÜNEŞTEKİN (izinli) AHMETCAN AKYOL (burada) ALAADDİN US (yazısını yetiştiremedi) ALİ BEDİRHAN (hazırlanıyor) ALİ ERDOĞAN (burada) ALİ İŞİK (burada) ALİ NESİN (bu sene) ALTAY ÖKTEM (gelecek günlerde) ARİF DAMAR (burada) ARJEN ARİ (burada) ASLAN KILIÇ (yazıyor) ATAOL BEHRAMOĞLU (yıl içinde) AYŞE İZMİRLİ (burada) AYDIN ÖZTÜRK (yurt dışında) AZİZ TUNÇ (yetişemedi) BARAN DOĞU (burada) BİNALİ DUMAN (burada) BÜLENT KAYA (burada) BÜLENT TEKİN (burada) CELALETTİN CAN (burada) CEMAL COŞGUN (siyasetten fırsat bulursa) CEMAL TAŞ (burada) CEVDET AKBAY (yazısı yolda) CEZMİ ERSÖZ (burada) CUMA BOYNUKARA (yolda) DEVRİM KILIÇ (Burada) DR. ÖMER ULUÇAY (burada) DOĞAN DÜRGÜN. (burada) DUYGU KOÇAK (burada) EMİR ALİ YAĞAN (kendisinden haber alınamıyor) ENVER SEZGİN (yıl içinde) ERCAN YILMAZ (burada) ERDOĞAN AYDIN (yetişemedi) ERHAN ALTUNYA (geç kaldı) ERHAN ÖZÇELİK (gelecek) ERSİN TEZCAN (yıl içinde) ERTAN MISIRLI (burada) ERTUĞRUL MAVİOĞLU (gelecek sene) ETEM YENİGÜN (mahcup) EŞREF ÜZÜLMEZ (gelecek) EVDİLE KOÇER (saleke din) EVİN BEYAZ (gelecek sene) EVRİM ALATAŞ (bekliyoruz) EYLEM KAFTAN (haber bekliyoruz) FTEKİN DÜZ (burada) FAİK BULUT (gelecek sene) FERİDUN YAZAR (yazıyı bitiremedi) FEYZA HEPCİLİNGİRLER (yıl içinde) GALİP ÖZDEMİR (burada), GÜLER YILDIZ (aramıyor) GÜLİZAR DEMİR (beklemede) HALİM BAHADİR (burada) HASAN KIYAFET (burada) HASİP KAPLAN (partisi kapanıyor) HAYDAR ERGÜLEN (yıl içinde) HAYKO BAĞDAT (bebeğe bakıyor) HÜNKAR ÖZÇELİK (bu sene) HÜSEYİN ALEMDAR (burada) HÜSEYİN GÜNDÜZ (burada) HÜSEYİN SIYABEND (dosya hazırlıyor) HÜSEYİN ELÇİ (Yakında) HÜSNÜ OKÇUOĞLU (meşgul) İBRAHİM ROJHILAT (gelecek sene) İBRAHİM ŞEN (Kayıp) İHSAN TÜRKMEN (yazacak) İKRAM OĞUZ (burada) İLKİM KARACA (burada) İMAM CİCİ (izinli) İRFAN ERDOĞAN (burada) İRMA DEMİRCİ (burada) İSMAİL BEŞİKÇİ (burada) KEMAL AYTAÇ (fırsat bulursa) KEMAL ÖZER (burada) KEMAL KAKRAMAN (Yazısı yetişmedi) KENDAL DOĞAN (burada) KONUR ERTOP (yıl içinde) KÜÇÜK İSKENDER (şiiri trafığe takıldı) LALE MÜLDÜR (yıl içinde) LATİF EPÖZDEMİR (burada) LOKMAN POLAT (burada) M.DİYAR DEMİR SOY (burada) M.NEDİM KAYA (burada) MEHMET ADA (burada), MEHMET OĞUZ (bu sene), MEHMET ALTUN (izinli) MEHMET BAYRAK (bu sene) MEHMET SÖĞÜT (burada) MEHMET UZUN (anımlarda) MEHMET ATAY (fırsat buldukça) MEHMET YILDIRIM (burada) MELİKE TUĞCU (bu sene) MESUT BAŞTÜRK (haber alınamadı) METİN CENGİZ (yıl içinde) MUSA AĞACIK (anayı bulamadı) MUSA DİNÇ (burada) MUSTAFA ÇİFÇİ (burada) MUSTAFA KÖZ (bu sene) MUSTAFA SUPHİ (yeni geldi) MÜSLİM ÇELİK (yetişmedi) MÜSLÜM YÜCEL (burada) MÜZAFER ÖZDEMİR (bu sene), NAMIK KUYUMCU (burada) NEVZAT ÇELİK (burada) NEVZAT ÇİÇEK (burada) NİL DEMİRLÜM AZIK (buradan ceza evine) NİLÜFER AÇIKALIN (burada) NİMET TANRIKULU (yıl içinde) NUH ATEŞ (yıl içinde) NURCAN USTA (burada) NURDURAN DUMAN (bu sene) OĞUZ ÖZDEN (bu sene) OKTAY ALPTEKİN (burada) OSMAN EREN (burada) OSMAN OLMUŞ (bu sene) OSMAN ŞAHİN (bu sene) ÖZGÜN ENVER BULUT (burada) PELİN BATU (burada) PREDR. AHMET ÖZER (burada) RAMAZAN PERTEV (burada) ROHAT ALAKOM (izinde) ROJİN ÜLKER (yıl içinde) RUHAN MAVRUK (burada) RAMAZAN PÊŞENG (burada) RIZA GÜRÜNLÜ (bu sene) SELİM TEMO (cevap vermedi) SENNUR SEZER (yıl içinde) SERAP ERDOĞAN (bu sene) SERDANE ENGİN (bu sene) SEYİTHAN KURİJ (ocakta) SİBEL DOĞAN (kötü hava koşullarına takıldı) SUPHİ ORAK (bu sene) SÜLEYMAN YILDIZ (bu sene) ŞAFAK PALA (bu sene) ŞAKİR EPÖZDEMİR (Burada) ŞEFİKA GÜRBÜZ (yıl içinde) ŞENEL GÖKÇE (burada) ŞERAFETTİN KAYA (panik atakta) ŞEXO KARTAL (burada) ŞEYHMUS DİKEN (kızgın) ŞEVİN (sütüdyoda) TEYFİK TAŞ (yıl içinde) TUNAY BOZYİĞİT (burada) VEDAT ESEN (yıl içinde) VELİ BÜYÜKŞAHİN (burada) YAŞAR KEMAL (burada) YAŞAR SEYMAN (kongre var) YAVUZ ÖZDEN (burada) YEŞİM AĞAOĞLU (burada) YILMAZ ODABAŞI (bu sene) ZEYNEB YAŞ (yıl içinde)

ESMERİ ONLARDAN

YURT DIŞI GENEL: İHSAN TÜRKMEN

ALMANYA: HASAN KALCİK
FRANSA: EMİR ALİ YAĞAN
HOLLANDA: KAMİL ERDEM
POLONYA: JOANNA BOCHENSKA
ABD: SİDAR KAYA
İNGİLTERE: ALİ ERDOĞAN
İSVEÇ: ALİ BEDİRHAN
İSVİÇRE: MEHMET SÖĞÜT
DANİMARKA: EYLEM ÖZCAN
SÜLEYMANİYE: DARASİLİMANİ
DİHOK: ZEYNEB YAŞ
ERBİL: CENK SAĞNIÇ
KAMIŞLO: ELİ ŞEMZİNİ
MAHABAD: KERİM SULTANPUR
DİYARBAKIR: EKREM OCAKHANOĞLU
URFA: VEYSİ DENİZ
ANKARA: VELİ BÜYÜKŞAHİN
ADANA: ÖMER ULUÇAY
MERSİN: NESRİN ÖRNEK
KONYA: SEDAT ULUGANA
ANTALYA: EYLEM RAHŞAN
BATMAN: ERCAN YILMAZ
SİİRT: SABRİ ANIK
ŞIRNAK: M.ALİ AYAN
EDİRNE: FAHRİ GÖK
BİTLİS: EMİN BALCI
İZMİR: AYŞE İZMİRLİ
VAN: M.SALİH ÖZGÖKÇE
KAYSERİ: AHMED ADA
YALOVA: HASAN KIYAFET
BURSA: NURETTİN TAN
ADİYAMAN: NEDİM KAYA
ESKİŞEHİR: MELTEM ÖZCAN
BALIKESİR: ALİ RIZA DEMİR
KIBRIS: SUAT İLÇEK
MARDİN: MEHMET TÜLLÜK
ERZİNCAN: DURSUN ATEŞ
TRABZON: MEHMET KUVVET
ONLARI ESMERDEN SORUN.

popüler kültür
Esmer

Güncel yaşam portalı...

Esmer sayfalarında bulamadıklarınız

Esmer Dergisi güncel yaşam portalında...

www.esmerdergisi.com

Site Editörleri : Yavuz FIRAT / Nesim TUNÇ

Ytl T.C. İş Bankası Şişli/Çarşı Şb.
Ronak Kültür A.Ş. 390 49

Ytl T.C. Ziraat Bankası Şirinevler Şb.
Ronak Kültür A.Ş. 435 276 89 - 5001

Dolar T.C. Ziraat Bankası Şirinevler Şb.
Ronak Kültür A.Ş. 435 276 89 - 5002

Euro T.C. Ziraat Bankası Şirinevler Şb.
Ronak Kültür A.Ş. 435 276 89 - 5003

Hesap No... TR080006400000/112400039049

SWIFT/BIC = isbktris

popüler kültür
Esmer

Tel.: 0212.451 53 05

Fax: 0212.451 53 68

www.esmerdergisi.com

Mahmutbey Yolu Meriç Sk. Erkan İş.
No: 28 Kat : 5 Şirinevler / İstanbul

Esmer bir RONAK markasıdır.

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: A.Latif Epözdemir
Yayın Danışmanı: Özgün E. Balut
Editör: Mustafa Suphi
Fotograf Editörü: Ali Haydar Yesilyurt
Yazı İşleri: Yasemin Tomus / Turgut Sarı / Yasemin Sağlam /
Vedat Esen / Oktay Alptekin / Barışgazi Karabulak
İdare ve Muhasebe: Aysel İster
Tasarım&Mizaj: Burhan Akgüneç - imajgrafik.com-
Baskı Ön Hazırlık: Extraflex 0212.567 51 63
Baskı: Uygun Basım 0212.550 28 32
Yayın Tiri: Yerel, Yayıncı, Süreli, Aylık
Dağıtım: Merkez Dağıtım Pazarlama 0216 585 90 00

esmer.dergisi@hotmail.com

ronak.kultur@ibcmmail.com

ISSN : 1805 340 X